

**T. C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI İLKÖĞRETİM
OKULLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN
ZORUNLU OLARAK KATILDIKLARI MESLEKİ EĞİTİM
ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN
UYGULAMALI BİR ARAŞTIRMA**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Cemal GÜMÜŞ**

**Yöneten
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KOÇ**

2006-NİĞDE

**T. C.
NİĞDE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI İLKÖĞRETİM
OKULLARINDA ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN
ZORUNLU OLARAK KATILDIKLARI MESLEKİ EĞİTİM
ÇALIŞMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN
UYGULAMALI BİR ARAŞTIRMA**

Yüksek Lisans Tezi

**Hazırlayan
Cemal GÜMÜŞ**

2006 -NİĞDE

T.C

NİĞDE ÜNİVERSİTESİ

SOSYALBİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Koç danışmanlığında **Cemal Gümüş** tarafından hazırlanan “**Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Zorunlu Olarak Katıldıkları Mesleki Eğitim Çalışmalarının Değerlendirilmesine İlişkin Uygulamalı Bir Araştırma**” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

.../04/2006

JÜRİ:

Danışman :

Üye :

Üye :

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve
..... Sayılı kararı ile onaylanmıştır.

.../04/2006

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Selen DOĞAN

ÖZET

Bu çalışmanın amacı eğitim öğretim yılının başında ve sonunda gerek görüldüğü zamanlar da ise yıl içerisinde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen Mesleki Eğitim Çalışmalarına ilişkin ilköğretim okulu öğretmenleri ve idarecilerinin düşüncelerini tespit etmektir. Araştırmanın diğer bir amacı da Mesleki Eğitim Çalışmalarına ilişkin öğretmen görüşlerinin demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Bu çalışmada Konya ili Selçuklu, Ilgın, Akşehir, Seydişehir, Beyşehir, Kadınhanı ve Derebucak ilçelerinde Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 694 erkek, 276 kadın olmak üzere toplam 970 kişi ile çalışılmıştır. Araştırmaya gönüllü katılım sağlandığı için araştırma sonucu elde edilen verilerin daha sağlıklı olduğu bir gerçektir. Araştırma, betimleme yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veriler araştırmacı tarafından geliştirilecek tutum ölçeğiyle toplanmıştır. Araştırma sonuçlarının değerlendirilmesinde SPSS İstatistik Paket Programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda aşağıdaki bulgular elde edilmiştir;

1. Mesleki Eğitim Çalışmalarında görevli eğitim elemanlarına ilişkin görüşler incelendiğinde öğretmen görüşlerine göre bu çalışmalarda uzman olmayan kişilerin görev aldığı, görev alan kişilerin niteliklerinin yetersiz olduğu, gerekli bilgi ve beceriye sahip olmadığı ve bu sürece ilişkin hazırlıksız oldukları sonucuna varılmıştır.

2. Mesleki Eğitim Çalışmalarının Zamanlanması, verilmiş Süresi ve Verilen Yere İlişkin Öğretmen Görüşleri ele alındığında da: Mesleki Eğitim Çalışmalarına ayrılan sürenin yetersiz olduğu, bu çalışmalar sırasında kısa sürede çok şey yapılmaya çalışıldığı, yetiştirilemeyeceği anlaşılınca geçiştirildiği görüşleri ağır basmaktadır.

3. Yöneticilerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını düzenlerken keyfi davrandıklarını düşünen, bu çalışmalarda uygulamaya yeterince ağırlık

verilmediğine inanan, katılan öğretmenlerin daha çok dinleyici konumunda olduğunu ve göstermelik yapıldığını, öğretmenlerin deneyimlerini paylaşmadıklarını, yapılan seminer çalışmalarının dokümanlaştırılmadığını, öğretmenlik mesleği ile ilgili yeni anlayışların uygulamalı olarak ve oryantasyon anlayışı içinde verilmediğini, düşünen öğretmenler çoğunluktadır.

4. Mesleki Eğitim Çalışmaları konularının artık günümüz koşullarına uyarlanması gerektiği ve böylece öğretmenlerin yeni oluşan veya oluşabilecek olan ihtiyaçlarına cevap verebileceğini düşüncesi ağır basmaktadır.

5. Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalı olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde; böylesine çok eleştirilen bu çalışmaların öğretmenlerin mesleki gelişimine de katkısının az olduğu düşünülebilir. Ama burada kasıt bu çalışmaların yapılmaması değil düzenli ve işlevsel hale getirilmesidir. Eğer biz bu çalışmalarını daha dikkat çekici ve daha faydalı bir hale getiremezsek tabii ki de sıkıcı ve öğretmenlerin zoraki katıldıkları hiçbir işlevi olmayan bir durumdan kurtaramayız.

SUMMARY

The aim of this study is to determine the idea of primary school teachers and managers about the occupational education works given by the Ministry of Education in a year at the beginning and end of a education year. The other aim of the study is to determine the idea of teachers about occupational education works which are or aren't different according to the demographic properties. In the study, studied with 694 men and 276 women, total 970 people who were volunteer to join in the study in Selcuklu, Ilgın, Akşehir, Beyşehir, Kadınhanı and Derebucak in Konya. It is real that data attained at the end of the work is more reliable because of volunteer participation of people. The data was realized with description method. The data was added with way of behaving by the researcher. The statistics package progman (SPSS) was used in the evolution of results of the research. At the end of research, following data was found;

1. When the opinion of lectures are inspected. It is concluded that people, studying in these works, are poor qualified, not professional and they don't have enough knowledge and ability and are not prepared in advance for this process.
2. When the opinion of teachers, about the arrangement time of occupational education works, giving time and giving place are observed; it is influential that the time for occupational education work is not enough, the work is very quick, therefore when the titles aren't finished; they are passed over to other title.
3. According to the most of the teachers: managers behave arbitrarily while they were ordering occupational education, on these works they don't give enough importance to application, teachers are at the condition of listeners and the works are sample, teachers couldn't share their experience, the seminar works can't be filed, the new comprehensions concerned with occupation of being teachers aren't given in orientation and practise.

4. The idea is influential that the occupational education work's topic should be modified to the current conditions from now on and so that the work could meet the needs of teachers.

5. When the ideas of teachers about whether the occupational education work is beneficial or not, are observed; it can be decided that these criticized works' contribution is insufficient to the occupational development of teachers. However, the aim is not to make the works but to make them ordered and functional. If we don't make the works more attractive and more beneficial, of course, we can't prevent them to be boring and non-functional.

ÖNSÖZ

Bu Araştırma Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin katılmalarının zorunlu oldukları Mesleki Eğitim Çalışmalarının daha işlevsel bir hale getirilmesi için yapılmıştır.

Hızla değişen ve gelişen; bilgi ve teknoloji karşısında insanoğlu kendisini yenilemek zorundadır. İnsanların bu değişim karşısında ayakta durabilmeleri için değişen bilgi ve teknolojiyi yakından takip etmeleri gereklidir. Tabi ki tüm gelişim ve değişimleri takip etmek mümkün değildir. O yüzden insanlar kendi meslek ve ilgi alanındaki gelişim ve değişimleri takip ederler. Bu aşamada mesleki eğitim işin içine girer. Çalışanların mesleklerinde verimlik sağlamaları ve kendilerinin gelişime uyum sağlamaları açısından ihtiyaç duyuldukça seminerler, kurslar ve geziler düzenlenir.

Mesleki Eğitim Kavramı Milli Eğitim Bakanlığının mevzuatı içerisinde ilk kurulduğu yıllarda yerini almış zorunlu olmasına rağmen işlev kazanamamıştır. Zamanla bazı değişiklikler yapılmış fakat işlevsel bir hale getirilememiştir. Çünkü yapılan değişikliklerde öğretmen görüşlerine yer verilmemiştir. Diğer bir deyişle değişiklik yapılırken taban kitlenin görüşlerine önem verilmediği ön plana çıkmıştır.

Bu araştırma tamamen öğretmenlerin demografik özellikleri işe dâhil edilerek öğretmen görüşleri ile oluşturulmuştur. Özel sektörün mesleki eğitim çalışmalarına önem vermesiyle kalifiye eleman yetiştirme önemi ortaya çıkmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı yeni bir müfredat anlayışını benimseyerek bir gelişim ve değişim içerisinde girmiştir. Ama eğitimde kaliteyi yakalamanın yolunun her şeyden önce öğretmenlerin kalite standardının yakalanmasıyla gerçekleşeceğinin yolunu açamamıştır. Yeni müfredat uygulaması Türk Eğitim Sistemine dâhil edilirken öğretmenlerin uyumu ve gelişimi yeteri seviyede oluşamamıştır.

Bu araştırmanın bundan sonraki Mesleki Eğitim Çalışmalarının geliştirilmesine, bu konuda ve diğer konularda yapılacak başka araştırmalara ışık tutacağı varsayılmaktadır.

Bu araştırmanın ortaya çıkmasında emeğe geçen, hiçbir şekilde desteğini esirgemeyen gerek araştırma aşamasında gerekse tezin yazımı sırasında maddi-manevi bütün destekleri sağlayan her şeyden önemlisi de bana güven veren danışmanım Yrd. Doç. Dr. Sayın Mustafa KOÇ'a anket uygulamaları sırasında bana yardımcı olan okul müdürlerine, öğrencilerime, katkısı bulunan arkadaşlarıma, personelime ve bana manevi destek veren aileme teşekkür eder, sevgi ve saygılarımı sunarım.

Cemal GÜMÜŞ

Niğde -2006

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
SUMMARY.....	III
ÖNSÖZ.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
TABLolar LİSTESİ.....	XI
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XVIII
EKLER LİSTESİ	
Ek1 :İzinler.....	XIX
SEMBOLLER VE KISALTMALAR.....	XX
BÖLÜM I	
GİRİŞ.....	1
PROBLEM DURUMU.....	1
1. MESLEKİ EĞİTİMİN TANIMI.....	1
2. MESLEKİ EĞİTİMİN AMACI.....	2
3. MEVZUATTAKİ YERİ.....	2

3.1.	657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu.....	2
3.2.	Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği.....	3
3.3.	İlkokullar Yönetmeliği.....	5
4. ÜLKEMİZDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRMENİN DÖNÜM NOKTALARI.6		
4.1.	Türkiye’de Öğretmen Ve Öğretmen Yetiştirme	8
4.1.1.	Öğretmenlerin Hizmet Öncesinde Yetiştirilmesi.....	10
4.1.2.	Öğretmen Adaylarının Seçilmesi.....	11
4.1.3.	Öğretmenin Hizmet İçinde Yetişmesi Ve Gelişmesi.....	13
5. ÖĞRETMENLERDE ARANAN NİTELİKLER.....13		
5.1	Kişisel Nitelikler.....	14
5.2	Mesleki Nitelikler.....	15
5.3	Genel Kültür.....	15
5.4	Alan Bilgisi.....	16
5.5	Öğretim Becerileri.....	16
5.6	Program Geliştirme.....	17
5.7	Değerlendirme.....	18
5.8	Rehberlik.....	18
6. ÖĞRETMENİN ÖĞRETİMDEKİ YERİ.....19		

6.1. Öğretmen Sorunları.....	20
6.2. Öğretmenlerin Sayısal Durumu.....	20
6.3. Öğretmenlerin Yetiştirilmesi Sorunu.....	21
6.4. Öğretmenlerin Hukuki Statüleri.....	22
6.5. Öğretmenlerin Örgütlenme Sorunları.....	22
6.6. Mesleki Yayınları.....	24
6.7. Öğretmenlerin Toplumsal Ve Ekonomik Sorunları.....	24
6.8. Toplumca Meslek Olarak Tanınma.....	26
6.9. Meslek Ahlakı.....	26
7. İLKÖĞRETİM KURUMLARINA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME.....	27
8. ÜLKEMİZDE HİZMET İÇİ EĞİTİM	28
ARAŞTIRMANIN AMACI.....	36
PROBLEM CÜMLESİ.....	36
Problem Durumuna Ait Bulgular.....	37
ALT PROBLEMLER.....	37
SINIRLILIKLAR.....	39
TANIMLAR.....	40

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTERATÜR.....	41
-----------------------	----

BÖLÜM III

YÖNTEM.....	65
-------------	----

EVREN.....	65
------------	----

ÖRNEKLEM.....	65
---------------	----

VERİLERİN TOPLANMASI.....	66
---------------------------	----

VERİLERİN ANALİZİ.....	67
------------------------	----

BULGULAR.....	68
---------------	----

BÖLÜM IV

SONUÇ VE TARTIŞMA.....	120
------------------------	-----

KAYNAKÇA.....	130
---------------	-----

EKLER

Ek1: İzinler

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1

Araştırmaya katılan Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları.....68

Tablo 2

Araştırmaya katılan Bireylerin Kıdemlerine Göre Dağılımları.....69

Tablo 3

Araştırmaya katılan Bireylerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları.....69

Tablo 4

Araştırmaya katılan Bireylerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre.....70

Tablo 5

Araştırmaya katılan Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları.....70

Tablo 6

Mesleki Eğitim Programında Görevli Öğretim Elemanlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri.....71

Tablo 7

Mesleki Eğitim Programının Zamanlama, Süre Verilen Yere İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri.....72

Tablo 8

Mesleki Eğitim Programının Veriliş Biçimine İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri.....73

Tablo 9

Mesleki Eğitim Programının İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri.....75

Tablo 10

Mesleki Eğitim Programının Katılım ve Faydalı Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri.....77

Tablo 11

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerine İlişkin Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri.....81

Tablo 12

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Zamanlama-Süre ve Verilen Yere İlişkin Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri.....83

Tablo 13

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri.....85

Tablo 14

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık ve Yapılan Önerilere İlişkin Görüşleri ve Yüzdeleri.....88

Tablo 15

Çalışma Sürelerine Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....90-91

Tablo 16

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Zamanlaması-Süresi Ve Verilen Yere İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....91-92

Tablo 17

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....93

Tablo 18

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....94

Tablo 19

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılığına İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....95

Tablo 20

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....96

Tablo 21

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını Zamanlaması ve Verilen Yere İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....97

Tablo 22

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....98

Tablo 23

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....99

Tablo 24

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....100

Tablo 25

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....100-101

Tablo 26

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....101

Tablo 27

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....102

Tablo 28

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....102-103

Tablo 29

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....103

Tablo 30

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....104

Tablo 31

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Zamanlaması Süresi ve Verilen Yere İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....105

Tablo 32

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....106

Tablo 33

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri Ve Önemlilik Düzeyleri.....107

Tablo 34

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.....108

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1

Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının Tümüne İlişkin Görüşleri.....80

EKLER LİSTESİ

Ek1 : İzinler

SEMBOLLER VE KISALTMALAR LİSTESİ

Adı Geçen Eser	a.g.e.
Amerika Birleşik Devletleri	ABD
Atatürk İlkeleri Ve İnkılâp Tarihi	A.İ.İ.T.
Gayri Safi Milli Hâsıla	G.S. M.H.
İlk Okul Öğretmenleri Sendikası	İlk-Sen
Kurumlar İçin Merkezi Eleme Sınavı	K.M.S
Kamu Personeli Seçme Sınavı	K.P.S.S.
Lisansüstü Eğitim Sınavı	L.E. S.
Milli Eğitim Bakanlığı	M.E. B.
Öğrenci Seçme Sınavı	Ö.S.S.
Öğrenci Yerleştirme Sınavı	Ö.Y.S.
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi	Ö.S.Y.M.
The Statistics Package Program	S.P.S.S.
Türkiye Öğretmenler Birliği Derneği	TÖB-Der.
Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu	T.Ö.D.M.F.
Ülkücü Öğretmenler Birliği	Ülkü-Bir.
Yüksek Öğretim Kurumu	Y.Ö.K.

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde: problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, tanımlar ve sınırlamalar üzerinde durulacaktır.

Türkiye eğitim tarihine baktığımız zaman Selçuklular, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyetinde yaşanan pek çok sorun göze çarpar. Bu sorunların kaynağına inildiğinde karşımıza eğitim yetersizliği çıkmaktadır. Eğitim de karşımıza çıkan sorunların en alt ve temel basamağı ise öğrencilerimizi emanet ettiğimiz öğretmenlerin eğitim eksiklikleridir. Öğretmenlerimizin eğitim eksikleri konusunu iki temel aşamada inceleyebiliriz. 1. Meslek öncesi eğitimlerindeki eksiklikler, 2. Görevleri esnasında oluşan yenilik, gelişim ve değişimlere uyum sağlayamamalarından kaynaklanan eksiklikler. Bu eksiklikleri ortadan kaldırmanın tek yolu ise öğretmenlerimizi meslek içerisinde düzenlenen faaliyetlerle yani hizmet içi eğitim ve mesleki eğitim çalışmaları ile yetiştirmektir. İyi bir öğretmenle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında nitelikli bir öğretmenin "kendisini meslekî ve kişisel açılardan sürekli olarak geliştiren, kendisini geliştirmeye ilgili fırsatları ve olanakları araştıran ve değerlendiren öğretmen" şeklinde bir tanımlama göze çarpar. Nitelikli insan gücünde aranan temel özelliklerin, işini iyi yapan, bilgi ile yaşamayı öğrenen, kendisini sürekli geliştiren insan tipi olduğunu belirtmektedir. (Rauth ve Bowers, 1986)

PROBLEM DURUMU

Bu konu başlığı altında: mesleki eğitimin tanımı, amacı, konunun mevzuattaki yeri, öğretmen yetiştirme dönüm noktaları, ilköğretim kurumlarına öğretmen yetiştirme ve ülkemizde hizmetiçi eğitim üzerinde durulacaktır.

1. MESLEKİ EĞİTİMİN TANIMI

Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim yönetici ve öğretmenlerin katılmalarının zorunlu olduğu derslerin kesiminden 1 Temmuz'a, 1 Eylül'den derslerin başlangıcına kadar; yıl içinde ise yıllık çalışma programında belirtilen

sürelerde yapılan öğretmenlerin mevzuat ve uygulamada meydana gelen yeniliklere uyum sağlama, okulu eğitim ve öğretime hazırlama, uyum ve motivasyonu sağlayıcı sosyal etkinliklere yer verme, gerekli toplantıları yapma ve bakanlık ve milli eğitim müdürlüklerince verilen görevleri yerine getirme gibi işlerinin tamamıdır.

Bilgi, beceri, yetenek ve meslekte öğrenmek için gerekli koşullar olarak tanımlanabilen meslekî gelişim kavramı son yıllarda eğitimin geliştirilmesi çalışmalarında en önemli faktör olmuştur (Seferoğlu, 2001a). Öğretmenlik mesleğini geliştirme konusunda yapılan araştırmalar da daha iyi öğretime ve daha iyi okullara sahip olabilmek için meslekî eğitimin bir zorunluluk olduğunu belirtmektedirler (Seferoğlu, 2003).

2. MESLEKİ EĞİTİMİN AMACI

Mesleki eğitimde temel amaç; öğretmen ve yöneticileri değişen ve gelişen eğitim anlayışı konusunda bilgilendirmek; ders programlarında, mevzuatta ve uygulamalarında yapılan değişikliklerden haberdar etmek, öğretmenlerin okulu eğitim-öğretime hazırlamalarına ve gereken toplantıların yapılmasına olanak sağlamaktır.

3. MEVZUATTAKİ YERİ

3.1. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu

Madde 214 - (Değişik: 31.07.1970 – 1327/72 md.) Devlet memurlarının yetişmelerini sağlamak, verimliliğini artırmak ve daha ileriki görevlere hazırlamak amacıyla uygulanacak hizmet içi eğitim, Devlet Personel Başkanlığı tarafından ilgili kurumlarla birlikte hazırlanacak yönetmelikler dâhilinde yürütülür.

Eğitim birimleri:

Madde 215 - Her kurumda, yetiştirme faaliyetlerini düzenlemek, yürütmek ve değerlendirmekle görevli bir "Eğitim birimi" kurulur. Birden çok birim kurulan kurumlarda bunlardan biri "Merkez Eğitim Birimi" adını alır.

Eğitim merkezleri:

Madde 216 - Kurumlar kendi eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim merkezleri açabilirler. Kurumlar arası eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararnamesiyle, kurumlar arası eğitim merkezleri de açılabilir.

Eğitim birim ve merkezlerinin kuruluş ve işleyişleri Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle kurumlarınca hazırlanacak yönetmeliklerle düzenlenir.

3.2. Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği

Meslekî Çalışmalar:

Madde 98 — İlköğretim okullarında yönetici ve öğretmenler, derslerin kesiminden 1 Temmuz'a, 1 Eylül'den derslerin başlangıcına kadar; yıl içinde ise yıllık çalışma programında belirtilen sürelerde meslekî çalışma yaparlar.

Yönetici ve öğretmenler meslekî çalışmalarda;

a) Öğretim yılı başında:

1) İlköğretim ders programlarında, mevzuatında ve uygulamalarında yapılan değişiklikleri inceler ve değerlendirirler.

2) (Değişik: 21.10.2004/25620 RG) Yeni öğretim yılında uygulayacakları yıllık çalışma programları, iş takvimi, plânlar ve iş bölümü gibi hazırlıkları yapar.

3) Ders yılının ilk öğretmenler kurulu toplantısını yaparlar.

4) Ders yılının ilk zümre öğretmenler kurulu toplantısını yaparlar.

5) Okulun eğitim-öğretime hazırlanmasını sağlarlar.

6) Kayıt ve veli görüşmelerini gerçekleştirirler.

7) Bakanlık ve millî eğitim müdürlüğünce verilen görevleri yaparlar.

8) Sivil toplum örgütlerindeki yöneticilerle; tanışma, kaynaşma, yeni öğretim yılına uyum ve motivasyonu sağlayacak sosyal etkinlikler düzenlerler.

b) Öğretim yılı içinde:

Yıllık çalışma programında belirtilen zamanlarda, gereksinim duyulan konularda, üniversite, sivil toplum örgütleri ve ilköğretim müfettişlerinin öneri, destek ve katılımlarını sağlayarak meslekî yönden kendilerini ve personeli yenileyici ve geliştirici çalışmalar yaparlar.

c) Öğretim yılı sonunda:

1) Öğretmenler Kurulu ve şube öğretmenler kurulu toplantılarını yaparlar.

2) Zümre öğretmenleri, öğretim yılını değerlendiren bir rapor hazırlarlar. Bu raporda; ders programları, mevzuat, ders araç-gereci, yöntem ve teknikler, okul ve dersliklerdeki fizikî durumlar ve öğrenci başarı düzeyi değerlendirilir. Olumlu uygulamaların devamını, eksiklik ve olumsuzluk olarak değerlendirilen durumların giderilmesini sağlamak üzere; okul yönetimine, il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne ve Bakanlığa önerilerde bulunurlar.

3) Eğitim-öğretimde olumlu gelişme sağlanan uygulamalar ile eksiklik ve olumsuzluk olarak belirledikleri durumlar için model ve çözüm üretirler. Araştırma, inceleme ve uygulama projelerini hazırlar, öğretmenler kurulunda görüşülmesini sağlarlar.

4) (Değişik: 21.10.2004/25620 RG) Okul gelişim ve yönetim ekibi, zümrelerden gelen raporları birleştirir, projeleri inceler ve okulun yılsonu raporunu hazırlar. İki nüsha hazırlanan raporun biri, değerli bulunan projelerle birlikte il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne gönderilir. Diğer nüsha ise meslekî çalışma dosyasına konur. İl millî eğitim müdürlükleri, raporları ve projeleri değerlendirir ve ortak bir rapor hâlinde Bakanlığa gönderir.

5) Bakanlık ve millî eğitim müdürlüğüne verilen görevleri yaparlar.

(Değişik üçüncü fıkra: 21.10.2004/25620 RG) Okullarında yetiştirme kursu açılmayan öğretmenler, derslerin kesiminden 1 Temmuz'a kadar yapılacak mesleki çalışmalarını yaz tatilini geçirdikleri yerdeki bir ilköğretim okulunda yapabilirler. Meslekî çalışmalarını tatil adreslerinde tamamlayan öğretmenler, çalışmayı yaptığı

il/ilçe millî eğitim müdürlüklerinden aldıkları bu çalışmalara katıldıklarını gösterir yazı ile birlikte hazırladıkları raporları 1 Eylül tarihinde görevli oldukları okul müdürlüklerine teslim ederler. Bu raporlar yönetici ve öğretmenlerle birlikte incelenir.

Yönetici ve öğretmenlerin meslekî çalışmalarından azamî verim elde edilmesi için başka faaliyetler de geliştirilebilir.

3.3.İlkokullar Yönetmeliği (Eski Yönetmelik)

Madde 16- Öğretmenlere yaz tatili içinde aralıksız iki ay izin verilir. Bu iki ay dışında kalan tatil zamanlarında, bu yönetmeliğin altıncı bölümünde tesbit edilen esaslara göre, öğretmenler mesleki çalışmalara katılmakla yükümlüdürler (İlkokullar Yönetmeliği, s. 10).

Madde 95- 05.01.1961 gün ve 222 sayılı kanununun 43. maddesine göre ilköğretim müdürleri, okul müdür ve müdür yardımcıları, ilkokul öğretmen ve gezici öğretmenlerinin yaz tatilinde yapacakları mesleki çalışmaları ile ilgili esaslar aşağıda gösterilmiştir:

a) Tatil aylarındaki mesleki çalışmaların amacı; öğretmenlerin bilgi ve görgülerini arttırmak, onlara yeni beceriler kazandırmak eğitim ve öğretimde karşılaşılan problemleri çözmek, çocuğun ve çevrenin ihtiyacına göre plan ve programlar hazırlamak ve uygulamaktır.

b) Bu çalışmalar; öğretmenlerin, öğrencilerin, okulun ve çevrenin ihtiyaçları ve imkânları yönünde belli merkezlerde bölgelerde kurs, seminer ve kongreler şeklinde olacağı gibi, öğretmenlere araştırma, deneme ve uygulama ödevleri verilmek suretiyle bireysel ya da küçük grup çalışmaları şeklinde yapılabilir.

c) Türlü şekillerde yapılabilecek olan mesleki çalışmaların amacı, konuları, süresi ve örgütlenmesi ilgililer ve ilköğretim kurumlarınca önceden belli bir plan ve programa bağlanır.

d) Konuların seçilmesinde, çalışma plan ve programının hazırlanmasında öğretmenlerin ilgi, ihtiyaç yer verilir.

e) Gerek planlamada, gerekse çalışmalarda, bölge ilköğretim kurumları, bölgede bulunan öğretmen okulları, yüksek okullar, mesleki ve teknik öğretim okulları, tarım, sağlık okulları ve diğer kurumlardaki uzmanlardan yararlanılır.

f) Yaz aylarında yapılacak mesleki çalışmalar usulüne göre değerlendirilir ve alınan sonuçlar ilköğretim müfettişleri tarafından bir rapor halinde milli eğitim müdürlüğüne gönderilir. Kurs ve seminerler sonunda yapılan değerlendirme ve katılanların başarısı göz önünde bulundurularak verilecek belgelerin bir örneği öğretmenlerin sicil dosyalarına konulur (İlkokullar Yönetmeliği, s. 27–28)

4. ÜLKEMİZDE ÖĞRETMEN YETİŞTİRMENİN DÖNÜM NOKTALARI

Selçuklular ve Osmanlılar döneminde medreselerin kurulmasıyla birlikte birçok edip, düşünür ve eğitimci yetişmiştir. Osmanlılar döneminde medreseler toplum yaşamında önemli rol oynamış, sosyal ve politik yaşamı etkilemiştir (Turan, 2006).

Osmanlı döneminden günümüze kadar, eğitimimizde pek çok düzenleme ve geliştirme çabalarına girişilmiştir. Bu çabalar önceleri, daha çok, bazı yazarlarca, çok sistemli olmayan biçimde, mevcut durumun eleştirilmesi ve düzeltilmesi için öneriler belirtilmesi şeklinde görülür.

Gelibolulu Mustafa Ali'nin (1541–1600) ünlü eseri Kühü'l Ahbâr (1591–1598)'ı ele alırsak, burada o dönemde yeni yeni bozulmaya başlayan Osmanlı eğitim ve medrese sisteminin bozulmasına ilişkin çok düşündürücü bilgiler ve bu durumun düzeltilme yollarına ilişkin önemli görüşler buluruz. Mustafa Ali'ye göre, "ilim yolunun düzelmesi", bilenle bilmeyenlerin bir tutulmayıp, bilenlere ve hak edenlere eğitim ve öğretim görevlerinin verilmesi ile mümkündür (Uğur, Gül, Çuhadar ve Çuhadar, 1997).

Koçi Bey de, IV. Murat'a sunduğu 1631 tarihli Risale'sinde "ilim yolunun" nasıl bozulduğu ve nasıl düzeltilebileceği konusunda çok önemli görüşler ve öneriler ileri sürer. Koçi Bey'e göre de, medreselerin başlıca bozulma nedenleri, "cahil ile âlim arasında fark gözetilmeden müderrisliklerin para ve hatır gönül

yoluyla lâıyk olmayanlara verilmesi, başka deyişle mülâzemet yolunun bozulmasıdır." Ayrıca, "mülâzemetlerin çok verilmesi" de sayıca fazla, fakat yeteneksiz müderrisin türemesine yol açmıştır. Oysa müderris tayininde para, din, ırk, hatır gönül, kıdem, yaş değil, yalnızca adayın "bilimsel gerçekleri ortaya çıkarabilme gücü" dikkate alınmalıdır. Koçi Bey, eğitim düzeninin bozukluğunu görmüş, en üst makamlara göstermiş ve çekinmeden gerçekleri dile getirmiştir (Akyüz, 1999).

Osmanlılarda eğitim-öğretim alanındaki ilk yenileşmeler, Batı örneğine benzetilmeye çalışılan askerî okulların açılması şeklinde görülür. Buralarda yabancı öğretmenlere de görev verilmiş, ilk kez Batı dilleri (Fransızca, İngilizce) eğitim programlarına girmiştir. 1826'da Yeniçeri Ocağı kaldırılmıştır. 1824 yılında da İlköğretim zorunluluğu ilk kez dile getirilmiştir. 1830'larda Avrupa'ya öğrenci gönderilmeye başlanmıştır.

Eğitimde düzenleme ve geliştirme çalışmaları açısından Meşrutiyet döneminin kısa bir dönem olmasına rağmen, özellikle ortaya atılan fikirler bakımından çok verimli ve yenilikçi bir dönem olduğu görülür. Bu dönem Cumhuriyet dönemi eğitimindeki öğretmen yetiştirme çalışmalarındaki düzenleme ve geliştirmelerin bir çeşit ön hazırlığı olarak değerlendirilebilir.

13 Mart 1924'te 439 sayılı Orta Tedrisat Muallimleri Kanunu ile öğretmenlik bir meslek olarak tanımlamıştı. Bu yasaya göre öğretmenlik, yükseköğretim, ortaöğretim ve ilköğretim öğretmenliği olarak üç dereceye ayrılmıştı. (Başaran, 1994) Ayrıca 1926 yılında çıkan 789 sayılı "Maarif Teşkilatına Dair Kanun" un 18. maddesine göre de öğretmenlik, bir meslek olarak kabul edildi. Maddede şöyledir: " Maarif Vekâletinin mesleki hizmetleriyle mektep müdürlerine müderris ve muallimler tayin olunur." denmektedir. Böylece öğretmenlik mesleği resmiyette kabul görmüştür.

Ancak Türk eğitim tarihine baktığımızda öğretmenliğin bir meslek olarak görülmesi, Darülmualimin adında bir okulun ilk kez Tanzimat döneminde 16 Mart 1848'de İstanbul'da açılması ile gerçekleşmiştir. Bu okul, öğretmenleri bir meslek okulundan yetiştirmek amacıyla kurulmuştu. "aradan 20 yıl geçtikten sonra,

ilkokullara öğretmen yetiştiren Darümuallimin-i Sıbyan (İlköğretmen Okulu) açıldı.” (Binbaşoğlu, 1988: 169).

1850’de Darümuallimin müdürü olan Ahmet Cevdet Efendi’ nin okulu düzene sokmak amacıyla hazırladığı Nizamname, 1851 yılında Padişah Abdülmecit tarafından uygun bulunarak yürürlüğe konmuştur. Bu Nizamnamenin öğretmenlik mesleği bakımından belki de en önemli yanı; “Usul-i İfade ve Talim” olarak geçen “Ders Verme ve Öğretim Yöntemi” adlı pedagojik formasyon dersinin programda yer almasıdır.

Öğretmen yetiştirme tarihinde ikinci önemli gelişme ise, Nisan 1909 ile Mart 1912 tarihleri arasında İstanbul Darümuallimin müdürlüğünü yürüten Satı Bey zamanında gerçekleşmiştir. Satı Beyin en çok iz bırakan eserlerinden “Fenni Terbiye”, yani Eğitim Bilimi kitabı, pedagoji ve eğitim bilimi dalında ülkemizin ilk eserlerinden biri olup eski öğretim yerine yeni öğretim yaklaşımını benimseyerek eğitim bilimine ilişkin ders ve uygulamaların hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimle verilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Eğitim tarihimizde, öğretmenliğin bir meslek olarak görülmesi çabasıyla başarılı ve nitelik artırıcı arayışlara rağmen hızla artan öğrenci mevcuduna karşılık öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere alınan kısa vadeli önlemler, öğretmen bulmada nicelik sorununa geçici çözümler getirirken ciddi boyutta nitelik sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur.

4.1. Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme

Türkiye’de eğitim, birbiriyle ilişkili üç ana unsurdan oluşan sosyal bir sistem olarak kabul edilmiştir. Bu unsurlara, kullanılmak istenen terminolojiye göre çeşitli isimler verilebilir. Sadelik açısından bunları öğrenen (öğrenci), öğreten (öğretmen) ve öğrenilen (müfredat) olarak isimlendirilir.

Bir eğitim sisteminin verimliliği, bu unsurların belirli bir hedefe doğru bir uyum içerisinde ilerlemesine bağlıdır. Bu unsurların herhangi birinde meydana gelebilecek yanlış işleyiş bütün bir sistemin verimliliğini düşürecektir. Bu unsurlardan bir tanesinin diğerlerinden daha önemli olduğu söylenemez. Bununla

birlikte öğretmen unsuru dikkatli bir ilgiyi gerektirir. Çünkü diğer unsurlar üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Son 50 yıl içinde eğitim alanındaki gelişmelere rağmen öğretmenlere duyulan ihtiyaç ve önem azalmamakta; tam tersine, rolündeki bazı değişikliklerle daha da artmaktadır.

Ülkelerin ekonomik yardımlaşma ve işbirliği, kültürel yaklaşma ve anlaşmayı sağlamayı amaç edinmiş olan birleşmiş Milletler Avrupa Konseyi, Dünya Bankası, OECD gibi uluslar arası kuruluşlar, son yıllardaki çalışma ve araştırmalarını “daha iyi eğitim, daha iyi öğretmen” konusu üzerinde yoğunlaşmışlardır. Özellikle, Avrupa Birliği Ülkeleri, eğitim sistemleri arasında bulunan farklılıkları asgariye indirerek, üye ülkelerin tecrübe ve projelerinden faydalanma, eğitim alanındaki gelişmeleri takip edip, yakın işbirliğine girme gayretlerini artırdıkları bilinmektedir.

Avrupa Birliği, eğitim kalitesini ve standartlarını yükseltmek için Öğretmenlere yeni görev ve roller yüklemektedir. Birlik ülkelerine göre; a) öğretmen, okulda öğrenciye sadece ders veren değil, okul dışındaki sosyal ve ekonomik dünya ile ilişki kuran, rehberlik ve düzenleyicilik yaparak, gençleri okuldan çalışma hayatına, dış dünyaya hazırlayan aktif rol sahibi kişilerdir b) hizmetiçi eğitimle hizmet öncesi eğitim arasında sıkı bir bağ bulunmakta, sınıf uygulamaları büyük önem arz etmekte, okul merkezli hizmetiçi eğitim programlarına ağırlık verilmesi gerekmektedir c) öğretmenleri yetiştiren eğitimci ve uzmanların en az yılda bir defa bir araya gelmeleri teşvik edilmelidir d) öğretmenlerin ve güçlüklerin giderilmesi için topluluk üyeleri ortaklaşa çözümler aramalıdır.

Eğitim sistemimizin iyileştirilmesinde ve başarısında öğretmenlerin nicelik, nitelik ve çalışma şartları itibariyle yeterlilikleri sorunu, Cumhuriyetin ilanından beri önemini korumuş ve çeşitli düzenleme yapılmıştır. Bugün Türk Eğitim Sistemi'nde, Öğretmen eğitimi ve istihdam şartları ile ilgili temel ve yasal kaynaklar; Anayasa, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, Milli Eğitim Reform ve Stratejisi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, Yönetmelikler, Yükseköğretim Kanunu, Kalkınma Planları, Hükümet Programları, Milli Eğitim Şuraları ve Özel İhtisas Komisyonları'dır.

Kalkınma Planlarının hepsinde “öğretmen” konusuna yer verilmekte; mesleğe geçişi Önleyen mali ve hukuki engellerin kaldırılması, öğretmen yetiştirme kurumlarının bina, donanım ve öğretim kadrolarının istenilen niteliğe ulaştırılmasına öncelik verilmesi istenmektedir. Planlı dönemin başından beri öğretmen eğitimi plan hedeflerine uyan bir gelişmenin gerçekleştirilemediği, öğretmen eğitimine ilişkin problemlerin en önemli nedenlerinden birinin eğitim düzenleyiciliğindeki yetersizliğin olduğu, öğretmen sorununun; ne nitel ne de nicel yönleriyle çözülemediği, öğretmen yetiştiren kurumların niteliğinde düşme olduğu belirtilerek, öğretmenlerin istihdam şartları ile ekonomik ve sosyal sorunlarının mesleğe katılımı, dolayısıyla niteliği düşürdüğü vurgulanmıştır (Türk, 2002).

4.1.1. Öğretmenlerin Hizmet Öncesinde Yetiştirilmesi

Öğretmenlerin yetiştirilmesi genel olarak hizmet öncesi eğitim ve hizmet/meslek içinde eğitim olmak üzere iki başlıkta ele alınır. Öğretmenlerin eğitimi sadece hizmet öncesi eğitimle sınırlı olarak görülmemekte, mesleğe başladıklarında da öğretmenlerin, gerek öğretmeni istihdam eden kurumlar tarafından düzenlenecek bazı eğitim etkinlikleriyle yetiştirilmesi, gerekse öğretmenin kendi kendini geliştirmesi gerekli olmaktadır.

Öğretmen yetiştirme işinin, öncelikle belirli bir eğitim felsefesi ışığında ele alınması zorunludur. Yetiştirilecek öğretmenlerin, genel olarak öncelikle ulusal çıkarları, her türlü çıkarların üstünde tutması, insanları/çocukları sevmesi, onlar arasında ayırım yapmaması, onlarla birlikte olmaktan büyük zevk duyması, işbirliğine yatkın olması, kendi inanç, felsefe, dünya görüşü ne olursa olsun, ulusal bütünlüğü tehdit etmeyen farklı inanç, düşünce ve siyasal görüşlere duyarlı, İçinde yaşadığı toplumun ve dünyanın sorunlarının farkında olan, iyi bir toplum ve dünyanın kurulmasında rol üstlenebilecek lider insanlar olarak yetiştirilmeleri önem taşımaktadır.

Geçmişte, hizmet öncesinde öğretmenler çeşitli kaynaklardan yetişmekle birlikte günümüzde ağırlıklı olarak eğitim fakülteleri başlıca kaynak olmaktadır. Bunun dışında fen edebiyat ve mühendislik gibi bazı fakültelerden mezun olanlar da alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programlarından mezun oldukları

takdirde öğretmen olarak atanmak için başvuruda bulunabilmektedirler (Şişman, 2003).

4.1.2. Öğretmen Adaylarının Seçilmesi

Öğretmen adaylarının seçilmesi iki boyutta düşünülebilir. Bunlardan birincisi, öğretmen yetiştiren kurumlara girişte uygulanan seçme işlemi, diğeri ise öğretmeni istihdam edecek kurumlar tarafından yapılan seçme işlemidir. Öğretmen adaylarının öğretmen yetiştiren programlara seçilerek alınması esastır. Türkiye’de öğretmen yetiştiren kurumlar YÖK çatısı altında toplanmadan önce ilk öğretmen okulları, yüksek öğretmen okulları ve eğitim enstitüleri gibi öğretmen yetiştiren kurumlara öğrenci seçiminde bazı seçme sınavları yapılmaktaydı. Bu seçme işleminde, mesleki yetenek testleri, yazılı akademik testler, sözlü sınavlar ve mülakat, kişilik testleri, psikolojik testler vb. seçme yöntemleri kullanılmaktaydı.

Öğretmenlik, özel uzmanlık gerektiren bir meslek olarak tanımlandığına göre, öğretmen olacak adayların da bu amaçla açılan Özel programlara seçilerek yerleştirilmeleri gereklidir. XII. Milli Eğitim Şurası’nda (1988) öğretmen yetiştiren kurumlara Öğretmen adaylarının seçiminde ÖSS veya ÖYS + Mesleğe Yatkınlık + Mülakat sınavı biçiminde bir seçme sistemi önerilmiş ise de bugüne kadar uygulanamamıştır.

Öğretmen yetiştiren kurumların YÖK çatısı altında toplanmasıyla birlikte öğretmen yetiştiren programlara öğrenci seçimi ve yerleştirilmesi, ÖSYM tarafından yapılmaya başlanmıştır. Ancak bunun dışında, geçmişte uygulanan pedagojik formasyon programlarına öğrenci seçiminde ortak ölçütler veya standartlar getirilememiştir. Halen üniversiteler içinde enstitülerde yürütülen alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programlarına öğrenci seçiminde ise temel ölçüt olarak lisans eğitiminde alman derslerin akademik başarı ortalaması ile LES sınavından alınan puanlar kullanılmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı, 1983 yılında “Öğretmen İstihdamında Göz Önünde Bulundurulacak Esaslar” başlıklı bir genelge yayınlanarak öğretmen adaylarını “Mecburi Yeterlilik ve Yarışma Sınavına” tabi tutarak almaya başlamıştır. Ancak bu uygulamaya da 1992’de son verilmiştir. Son yıllarda bazı alan

öğretmenliklerinde öğretmenlik için ihtiyaçtan fazla başvuru olmasından dolayı söz konusu sınavın yeniden getirilmesi düşünülmüştür. Ancak yakın geçmişte devlet memurluğuna giriş için getirilen sınav, bu yolda bir başlangıç oluşturmuştur. Başlangıçta KMS adı altında yapılan bu sınav, 2002 yılında adı değişerek KPSS adı altında uygulamaya başlanmıştır. 2003 yılı içinde yapılan söz konusu sınava ise sadece öğretmen adaylarının katılması kararlaştırılmıştır. Öğretmen adayları, KPSS' de üç alandan sınava girmektedir. Bunlar, Eğitim Bilimleri, Genel Yetenek ve Genel Kültür başlıklarından oluşmaktadır. Bu sınavda, Eğitim Bilimleri kapsamında üç alandan sorular yer almaktadır. Bunlar, Eğitim Psikolojisi (%50), Program Geliştirme ve Öğretim (%35), Rehberlik (%15) alanlarını; Eğitim Psikolojisi içinde Gelişim Psikolojisi (%10), Öğrenme Psikolojisi (%25), Ölçme ve Değerlendirme (%15), konularını; Program Geliştirme ve Öğretim alanında ise Öğretim Yöntemleri (%25) ve Program Geliştirme (%10) konularını kapsayan sorular yer almaktadır.

Genel Yetenek Sınavı, Türkçe (%50) ve Matematik (%50) alanlarını kapsamaktadır. Genel Kültür Sınavı ise, AİİT (%40), Türkiye Coğrafyası (%30), Temel Yurttaşlık Bilgisi (%15), Türkiye ve Dünya ile ilgili genel ve güncel sosyoekonomik konular(%10) ile Türk kültür ve medeniyetlerini (%10) kapsamaktadır (Şişman, 2003).

Son zamanlarda öğretmenlik mesleğine girişte uygulanan sınav (KPSS), özünde giriş denetimini biraz daha sağlamlaştırılmış görünüyor. Ancak bu sınava da mesleki formasyonu olmayan fakülte mezunlarının girdiği gözlenmektedir. KPSS mezun öğretmenlerin arasından en niteliklerini seçmeye çalışan eleyici bir sınav! Peki, sınavı kazanamayan öğretmen adayları ne olacak? Tabi ki işsiz kalacaklar. Oysa iyi bir öğretmen yetiştirme planlaması yapılabilir. Böylece önümüzdeki yıllarda ne kadar öğretmene gereksinim olduğu saptanıp, Eğitim Fakültelerine o kadar öğrenci alınabilir. Sonuçta, hem öğretmen adayları işsiz kalmaz hem de öğretmen yetiştirmeye harcanan para israf edilmemiş olur.

MEB, meslek örgütleriyle işbirliği yaparak öğretmenlik mesleğine giriş denetimi için hangi ölçütlerin geçerli olması gerektiğini saptamalı ve bu ölçütleri de tavizsiz bir biçimde uygulamalıdır (Sarpkaya, 2004).

4.1.3. Öğretmenin Hizmet İçinde Yetiştirilmesi Ve Gelişmesi

Öğretmen, hizmet öncesinde ne kadar iyi yetişirse yetişsin, hizmet içinde de yetişmek ve gelişmek durumundadır. Yani, öğretmen eğitim alanında ortaya çıkan yenilik ve gelişmeleri izlemek zorundadır. Bu yapılmazsa, öğretmen çağının gerisinde kalır. Hizmet içinde eğitim gereklidir. Bu amaçla, bütün dünyada yüzlerce yıldan beri öğretmeni hizmet içinde yetiştirmek ve geliştirmek için önlemler alınmıştır. Bu önlemler seminerler, akşam okulları, yaz kursları gibi etkinlikleri kapsar. 1973 yılında çıkan Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 48. maddesi ile bizde de bu husus yasallaştırılmıştır (Binbaşıoğlu, 1994).

Hizmetiçi eğitim, kurumsal düzeyde öğretmenlere dönük bazı eğitim programları yoluyla olabileceği gibi bireysel yönden de öğretmenin kendi çaba ve gayretleriyle olabilir. Hemen her meslekte söz konusu olabilecek hizmetiçi programlar, milli eğitim sistemi içinde okul yöneticileri, denetçiler ve öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, memurlar için hizmet içi eğitim zorunluluğu getirmektedir. Bu görev memurun istihdam edildiği kurum tarafından yerine getirilir. Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan hizmetiçi eğitim programlarının genel olarak öğretmenlerin sahip olmaları öngörülen, alan bilgisi, öğretmenlik meslek bilgisi ve genel kültür konularını kapsamaktadır (Şişman, 2003).

5. ÖĞRETMENLERDE ARANAN NİTELİKLER

Öğretmenlik ve öğretim, karşınızdaki kişinin öğrenmesine yardım etme işidir. Öğrenme bireysel bir olaydır; ama öğrencinin bilen, yapabilen insan durumuna gelmesinde öğretmenin rolü büyüktür. Gerçekten bireyler, büyük ölçüde, öğretim yoluyla “bilen” insanlar durumuna dönüştürürler, yani değiştirirler. Böylece bilenle bilmeyen arasındaki fark oluşur. Bilen ya da öğrenmiş insanın davranışı değişmiş; yaşama bakışı, bilmeyene göre başkalaşmış, ufku genişlemiştir. Bilen insanın davranışındaki olumlu değişiklikler nedeniyle yaşam düzeyi yükselmiş, yaşamdan daha çok doyum sağlar duruma gelmiştir (Alıcıgüzel, 1999).

İnsanın genel kişilik özellikleri uğraşı alanına kuşkusuz yansır. Onu türlü yönleriyle olumlu ya da olumsuz yönden etkiler. Eğitim alanında da böyledir. Öğretmenin olumsuz nitelikleri varsa başarısını engeller. Alanında gelişimini belirli düzeylerde sınırlar, genel kişilik yapısıyla üstün nitelikli öğretmende bu durum tersinedir. Eğitime genel bakışı, yönelişi sorunlara yaklaşımı olumlu, çalışmalarında başarılıdır (Ercan, 1999).

İyi öğretmenlerde aranan nitelikler her çağda ve toplumda farklı olmuştur. Orta çağda iyi bir öğretmende aranan nitelikler ile Rönesans döneminde ve sanayileşme çağında aranan nitelikler birbirinden çok farklıdır. Bu konuda ülkeler arasında bile farklılık vardır. Bazılarına göre öğretmenlik büyük ölçüde bir sanat, bir “Allah vergisi”dir. Birçok meslekte olduğu gibi öğretmenlikte de ilgi, istek ve yeteneğin önemi inkâr edilemez. Ancak, bu görüş herkesin öğretmen olamayacağı görüşünü haklı çıkarmaz. İnsanı seven herkes öğretmen olabilir. Önemli olan öğretmen olmayı istemek ve iyi bir öğretmende aranan niteliklere ulaşmak için kararlılık göstermektedir. Kısaca öğretmenlik öğrenilecek bir meslektir. Azim ve kararlılık gösteren herkes iyi bir öğretmen olabilir.

Öğretmenlerde aranan nitelikler “kişisel” ve “mesleki” olmak üzere iki grupta toplanabilir.

5.1. Kişisel Nitelikler

Öğretmenlerin kişisel niteliklerinin eğitim etkinliği ve verimliliğinde önemli rolü vardır. Öğrencilerin okula ve derse yönelik tutumlarının şekillenmesinde öğretmenlerin kişisel nitelikleri etkili olur. Öğretmenlerin kişisel niteliklerinin bazıları aşağıda sıralanmıştır;

- Sevgi ve hoşgörü sahibi öğrencilerine karşı içten ve samimi
- Demokrasi ilkelerini benimseyen ve yaşayan
- Öğrenmeyi seven ve öğrencilerine de sevdirebilen
- Tarafsız, güvenilir ve öğrencileri teşvik edebilen

- Yeri ve zamanı gelince ödüllendirme yapan ve takdir hakkını kullanabilen

- Espri duygusu gelişmiş
- Öğrencilerin sorunlarıyla ilgilenen ve gerekli yakınlığı gösteren
- Hoş bir görünüm ve tavır sahibi olan
- Planlı ve sistemli çalışmayı kendine ilke edinen
- Kişisel sorunlarını eğitim ortamına taşımayan
- Türkçeyi iyi kullanabilen
- Oturmuş bir kişiliğe sahip olan kişidir.

5.2. Mesleki Nitelikler

Eğitimde öğretmenin kişisel nitelikleri önemlidir, ancak bunlar mesleki niteliklerle tamamlandığı zaman hiç bir anlam ifade etmemektedir. Çünkü Öğretmenin asıl görevi olan öğrenmeyi sağlayabilmesi için mesleki yeterliliklere de haiz olması gerekmektedir. Aksi takdirde görevini yapamaz.

5.3. Genel Kültür

Hangi dersi okutursa okutsun, öğrencilerin sosyalleşmesini sağlamak ve onlara kültürü aktarmak bütün öğretmenlerin görevleri arasında yer almaktadır. Bu görevin ifası için öğretmenler ulusal ve yerel bazda toplumun sosyal ve kültürel yapışım bilmek zorundadır. Aksi takdirde kendilerini çevre, aile veya öğrenci ile çatışma halinde bulabilirler.

Eğitimin en belirgin özelliklerinden biri de açık bir sistem olmasıdır. Okuldaki her şey topluma, toplumdaki her olay da okula yansır. Bu sebeple öğretmen sınıfın dışında yaşananlara ilgisiz ve duyarsız kalmaz. Bilgi çağının belirgin özelliklerinden biri de disiplinler arası ilişkilerin güçlenmesidir. Yeni buluşlar yapılabilmesi için birden fazla disiplinin bilgilerinin bir araya getirilmesi gerekmektedir. Öğretmenlik meslek içinde de değişime uğramaktadır. Mesela

eskiden makine ve elektronik farklı dallardı. Bunların bir araya gelmesinden elektromekanik ortaya çıktı. Bu gelişmeler disiplinler arası müfredatların oluşturulması şeklinde eğitime yansımaya başlamıştır. Artık öğretmenler kendi konu alanları dışına da taşmak zorundadırlar. Matematik öğretmeni fen bilimlerine ilgisiz kalamaz. Sosyal bilgiler öğretmeni de matematiğe ilgisiz kalamaz. Türkçe'nin doğru ve güzel konuşulması ve yazılması bütün öğretmenlerin ilgi alanına girmektedir. Öğretmen kendi konu alanında uzman olmalıdır, aynı zamanda diğer konu alanlarında da güçlü bir genel kültüre sahip olması gerekir.

Öğretmenin diğer konu alanlarında güçlü kültüre sahip olmasının eğitim açısından iki temel faydası bulunmaktadır. Öğrenciler kendi yaşantılarında gözledikleri bir problemi disiplin ayırımı yapmadan ifade ederler. Mesela öğrenci çevre ile ilgili bir problemi dile getirirken bunun kimya, biyoloji, ekonomi konuları olarak ayıramaz. Problemi bir bütün olarak görür. Öğretmenlerin bu özelliği, öğretmenler arasındaki ilişkilerin düzelmesine de katkı sağlayacaktır. Kendi konu alanı dışındaki disiplinlerden ve onların eğitsel amaçlarından haberdar olmayan öğretmenler, genellikle diğer branş öğretmenlerinin yaptığı işi küçümsemektedirler. Bu durum gerilemeye sebep olmaktadır.

5.4. Alan Bilgisi

Örgün eğitim kurumları, kültürün daha çok bilim ürünü olan bilgi ve becerilerini kazandırmaya çalışırlar. Ülkemizde eğitim programları; Tarih, Coğrafya, Matematik, Edebiyat gibi konu alanlarına göre düzenlenmiştir. Bu nedenle öğretmenler aynı zamanda konu alanı uzmanı olmak zorundadır (Özyurt, 1999).

5.5. Öğretim Becerileri

Öğretmenin temel görevi öğrenmeyi sağlamaktır. Öğrenmeyi sağlamak için sıradan bilgi aktarmanın ötesinde önemli yeterlilikler gerekmektedir. Etkili bir öğrenmenin sağlanabilmesi için öğrenim sürecinin iyi planlamasına ihtiyaç vardır. Bu süreçte odak öğrenci olmalıdır. Önemli olan öğretmenin neler anlattığı değil, öğrencinin ne anladığı ve kazandığı bilgileri nasıl kullanılacağıdır. Planlamada

öğretmen “ne” öğreteceğinin yanında “nasıl” ve “niçin” öğreteceği sorunlarına da cevap aramalıdır.

Öğretmen öğretim metot ve tekniklerini bilmeli ve uygulayabilmeli; öğrenmeyi kolaylaştırmalıdır. Yeni eğitim teknolojisi araçlarını derste etkin olarak kullanabilmelidir. Sınıfın ve öğrencilerin durumlarına göre yeni öğretim stratejileri geliştirebilmelidir. Öğretmenler şu ilkeyi benimsemelidirler; öğrenemeyen kimse yoktur, biz henüz bazı kimselere bazı şeyleri öğretmenin yöntem ve stratejilerini bulamamış olabiliriz.

Her bireyin öğrenme tarzı farklıdır. Bir sınıfta farklı öğrenme tarzına yatkın öğrenciler bulunabilir. Bu sebeple öğreten öğrenmeyi çeşitlendirebilmeli, öğrencilerin öğrenmeye odaklaşmalarını sağlayacak uygulamaları gerçekleştirebilmelidir.

5.6. Program Geliştirme

Müfredat programı geliştirme, öğretmenlerde aranılan temel yeterliliklerden biridir. Bu konu üzerinde biraz ayrıntılı durmak faydalı olacaktır. Ülkemizde program geliştirme çabalarına, bir aksiyon olarak ilk ve orta öğretimde başlamıştır. Program geliştirme ile Milli Eğitim sistemimizin bütünüyle gelişmesi imkânı vardır. Program geliştirme, süreklilik gösteren operasyonel bir faaliyettir ve bu alanın gelişmesi, eğitim sistemimizin amaçlarının gerçekleştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Program geliştirme, gerek okul içinde ve gerekse okul dışında, milli eğitimin ve okulun amaçlarını etkinlikle geliştirmek ve gerçekleştirmek üzere düzenlenen muhteva ve faaliyetlerin, uygun yöntem, teknik, araç ve gereçlerle geliştirilmesine yönelmiş koordine çabaların tümüdür.

Öğretmenlerin program geliştirme sürecine katkıda bulunmaları, müfredat programlarını bizzat icra ederken, eskiyen bilgileri fark etmeleri ve bunu program geliştirme sürecinde değerlendirmeleri için gereklidir. Öğretmenin bu aşamadaki görevi konu alanı uzmanı olarak görüşlerinin alınmasıdır. Programla ilgili teknik, psikolojik ve sosyal unsurlar diğer uzmanlar tarafından öğrenci yapısına uygun

olarak şekillenecektir. Programın uygulayıcısı olan öğretmenleri göz ardı ederek hazırlanacak bir programın öğretmenlere verilerek onlardan uygulanmasını istemek doğru yol değildir. Çünkü öğretmen kendi tanımadığı, yabancı olduğu bir faaliyeti etkili bir şekilde öğrencisine aktaramaz.

5.7. Değerlendirme

Formal eğitimin temel özelliklerinden biri de öğrenme sürecinin sonunda bir değerlendirme yapılmasıdır. Değerlendirmenin hangi aralıklarla ve ne şekilde yapılacağı duruma ve amaca göre değişmektedir. Değerlendirme sadece öğrenciyi değil öğrenme süresince rol alan herkesi ilgilendiren bir kavramdır. Sağlıklı değerlendirme sonuçları;

- Öğrencilere başarı düzeylerini bildirir, hangi konular üzerinde yoğunlaşması gerektiği hususunda ipuçları verir ve onlarda öğrenme arzusu uyandırır.
- Etkili öğrenmenin gerçekleştirilmesi için öğretmenlere ipuçları verir.
- Yöneticilerin kaynak kullanımı konusunda etkin karar vermelerine yardımcı olur.

5.8. Rehberlik

Toplumun okullardan beklediği sosyal rolün güçlenmesi nedeniyle, öğretmenlerin rehberlik hizmetlerindeki rolü ön plana çıkmaktadır. Ancak psikolojik danışmanlık ile bütün öğretmenlerden beklenen rehberlik görevini birbirinden ayırmak gerekmektedir. Özellikle sınıf öğretmenleri öğrenci ile çok yakındırlar ve onların yaşadıkları sorunların farkında olurlar. Karşılaştıkları her sorunu çözmeye çalışmaları halinde psikolojik danışmanların uzmanlık alanına girebilirler ve yanlış yapma ihtimalleri yükselir. Öğretmenler öğrencilerin her türlü sorunlarıyla ilgilenmeli, ancak çözümü için ilgili uzmanlarla işbirliği yapmalıdır (Çelik, 1999).

Rehberliği yaparken, öğrencilerin yanlıgılarından çok başarılarını görmeliyiz. Başarılı iş yapanları uygun biçimde övmeli, çekingen olanlara güven vermeliyiz.

Tembelleri uyarmak, yeti ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirmelerde bulunmak da rehberlik ödevlerimizdendir (Binbaşıoğlu,1994).

6. ÖĞRETMENİN ÖĞRETİMDEKİ YERİ

Eğitim, öğretmensiz düşünölemeyeceği gibi, eğitim bir bakıma Öğretmenin kendisidir. Fakat günümüzde, “öğretmen” devlet için ekonomik yönden büyük sıkıntı, kırsal kesimde yaşıyan halk için ise masa başında para kazanan, hiçbir işe yaramaz, bedavacı, öğrenci için kolay yutulur lokma, özellikle son yıllardaki eğitim ve öğretim yönetmeliğindeki belirsiz değişikliklerin etkisi ile öğretmen, öğrenci karşısında hiçbir etkinliği olmayan biçare duruma düşmüştür.

Öğrenci disiplin yönetmeliğinin, kaldırılmış gibi bir pozisyona getirilmesi de, bu durumu etkilemiştir. Öğrenci velilerine göre; öğretmenlik, çocuklarını kollayacak bakıcı (çoban) olma işi, öğretmene göre ise, bu benim kaderimmiş gözöyle bakılan bir meslek grubu içinde yer almışlık durumudur. En kutsal meslek diye tabir edilen mesleğin, neden bu durumlara düştüğünü herkes bilmekte fakat kurtarmak için yapılan çalışmalar yetersiz kalmaktadır.

Toplum ilişkileri ve öğrenci merkezli yetiştirilmesi gereken öğretmen; görev yerinde ve alanında kullanamayacağı bilgilerle donatılmaktadır. Köklü bir öğretmen yetiştirme politikası da olmadığından öğretmen okullarının liselerden farkı da kalmadı. Bu sorunu daha da büyötmektedir. Bu açıdan sorun, öğretmenin değil devletin sorunu olmaktadır. Halk; mesleğin önemini kavrayamamış durumdadır. Onlara göre meslek bedene çalışmayı gerektirmediği için ter dökmeden iş yapılıyor, ne kadar kolay düşüncesi içerisinde beyin yorgunluğunu bilmedikleri için kavramakta da zorluk çekmekte (Bıçak, 1997).

Günümüzde bir ülkenin her alanda kalkınabilmesi ve ilerlemesi ülkenin sahip olduğu nitelikli insan gücüne bağlı görünmektedir. Nitelikli insan gücü, nitelikli eğitim sonucudur. Nitelikli eğitim ise öğretmenin niteliğiyle yakından ilgilidir. Başka bir deyişle uygarlık öğretmenlerin görevlerindeki başarılarıyla orantılı olarak gerçekleşir. Çünkü eğitim kurumlarının temel görevi olan öğretim sürecindeki başrolü öğretmen oynamaktadır. Bu anlamda öğrencilerin öğrenmelerinin en yüksek düzeyde gerçekleşip gerçekleşmem esinden asıl sorumlu olan öğretmendir.

Örgün eğitim kurumlarına öğrencilerde istenilir davranış değişikliğini meydana getirmek üzere, öğretim etkinliklerini planlama, gerekli fiziksel ortamı hazırlama, araç-gereç sağlama, öğretim etkinliklerini uygulama ve sonucu değerlendirme gibi işlemleri yürütme sorumluluğu öğretmene aittir. Bu nedenle yeni nesillerin verimli, yapıcı ve yaratıcı niteliklere sahip birer meslek adamı, ülkesine karşı görev ve sorumluluklarının bilincine varmış vatandaşlar olarak yetiştirilmelerinden öğretmenler sorumludur.

Bilimsel, teknolojik ve toplumsal gelişmelerin giderek hız kazandığı günümüz dünyasında sade bir vatandaşın bile geçmişe göre daha fazla bilgili, anlayışlı ve yetenekli olması gerekmektedir. Demokratik yönetim ve uygarlık bütün insanları bugün akla hayale gelmeyen önemde seçimler yapmak, kararlar vermek durumuyla karşı karşıya getirmiştir. Fertlerin eğitimini çok yakından ilgilendiren bu gelişmeler öğretmenliğin önemini, görev ve sorumluluğunu daha da artırmıştır.

Öğretmenlerin önem, görev ve sorumluluklarının giderek artması, onların daha iyi yetiştirilmeleri zorunluluğunu da beraberinde getirmiştir. Ancak iyi yetişmiş öğretmenler ülkenin ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirebilirler. Nitekim Atatürk: “Öğretmenler! Yeni nesli sizler yetiştireceksiniz. Yeni nesil sizin eseriniz olacaktır. Eserin değeri, sizin maharetiniz ve fedakârlığınız derecesiyle orantılı bulunacaktır.” sözüyle öğretmenin niteliği ile öğrenci kalitesi arasındaki ilişkiyi yıllar önce vurgulamıştır (Büyükkaragöz ve Çivi,1999).

6.1. Öğretmen Sorunları

Eğitim ve öğretim faaliyetlerini gerçekleştiren öğretmenlerin görev ve sorumluluklarının yanında sorunları da vardır. Aydın (1999) ‘da ulaştığı verilere göre öğretmen sorunlarını mesleki ve meslek dışı olmak üzere iki grup olarak ortaya çıkarmış, mesleki olanlar; öğretmenlerin sayısal durumu, öğretmen yetiştirme sorunu, öğretmenlerin hukuki statüleri, öğretmenlerin ekonomik sorunları, öğretmenlerin örgütlenme sorunları, öğretmenlerin mesleki yayınları, meslek dışı sorunları da çok çeşitli olmakla beraber başlıcaları, öğretmenlerin kişilik özellikleri, öğretmenlerin toplumsal kökenleri ve sorunları oluşturmaktadır.

6.2. Öğretmenlerin Sayısal Durumu

Bir ülkede belirli bir dönemde öğretmenlerin sayısı, kitle halindeki güçleri hakkında bilgi verir. Ülkede dağılışı durumu da güç ve etkileri bakımından aydınlatıcıdır. Örneğin; ihtiyaçtan çok az iseler etkileri daha azdır denebilir.

Sayıların ve istatistiklerin eksiklikleri vardır. Sayılar her zaman doğru bilgi vermez, sayılarla birlikte nitelik problemi ortaya çıkmaktadır. Nicelik-nitelik sorunu yeni bir sorun olmayıp, eğitim tarihinin hemen her döneminde bu tartışma yapılmıştır. Bazı dönemlerde öğretmen yetersizliğinden dolayı, ne olursa olsun öğretmensiz okul kalmasın düşüncesiyle sayıya daha çok önem verilmiştir.

6.3. Öğretmenlerin Yetiştirilmesi Sorunu

Öğretmenlerin yetiştirilmesi sorunu tarihi süreç içerisinde incelendiğinde, hep var olduğu ve halen de devam ettiği görülmektedir. Türk Eğitim Tarihi bize öğretmen yetiştirmesinde niteliğe önem veren, ciddi girişimlere nadiren gidildiğini gösteriyor. Toplumda öğretmenlik mesleğine verilen değer giderek azalmakta, öğretmenler arasında; mesleğe, çalışma ve yaşam koşullarına ilişkin yakınmalar, huzursuzluklar yaygınlaşmakta, öğretmenlik gençler için çekiciliğini yitirmekte ve en son tercih edilen bir meslek haline gelmektedir. Nasıl bir öğretmen yetiştirmek istediğimizin belirli olmadığı, hele öğretmen yetiştirecek öğretmenlerin yetiştirilmesi konusunda belirli bir politikamızın bulunmadığı, buna bağlı olarak da öğretmenlerimizin niteliğinde giderek belirgin düşmeler olduğu görülmektedir.

Öğretmen yetiştirme konusu uzun yıllardan beri Türk Milli Eğitimi'nin önde gelen sorunlarından biri olmuştur. Zaman zaman köklü çözümler düşünülmüş, öğretmen yetiştiren kuruluşlar oluşturulmuş, bazen de geçici ve acele tedbirlere başvurulmuştur.

Öğretmen yetiştirmek, yarının insanlarını yetiştirecek olan uzman elemanları yetiştirmek demektir. İnsanları iyi yetiştirilmeden ise; daha iyi toplumsal yaşam, daha iyi bir dünya beklenemez. Çünkü yetişmemiş insanların elinde, en iyi tasarı, plan ve yasalar bile başarısızlığa uğramak zorundadır. Gittikçe gelişen, her çağın gerektirdiği davranışları kazandırması beklenen öğretmenin her şeyden önce kendinin yetiştirilmesi gerekmektedir (Aydın, 1999).

6.4. Öğretmenlerin Hukuki Statüleri

Öğretmenlerin hukuki statüsü, profesyonel yönden meydana gelen gelişme, kariyer, terfi, nakil, atama, itibar gibi öğelerden ayrı düşünülemez. Hukuki statü, meslek statünün bir parçası olduğu gibi, öğretmenliğin güçlü, etkili, itibarlı hale gelmesi, gönüllü elemanları mesleğe kazandırmada önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Aydın,1999).

Öğretmen ve yönetici atamaları, 15–20 yıldan beri, siyasi baskılar yüzünden Bakanlık için bir problem, öğretmenler için de devamlı bir üzüntü ve huzursuzluk kaynağı olmuştur. Rotasyon uygulaması öğretmeni göçebe yaşamına zorlamaktadır. Her yıl birkaç bin öğretmen, tek bu nedenle yollara dökülmektedir. Taşınırken, bin bir güçlükle aldıkları eşyaları hasar görmektedir. Gittiği yerlerde ev bulamamakta ve otel köşelerine sığınmaktadırlar. Köy öğretmenleri ise her çeşit sosyal hizmet olanaklarından yoksundur. Yolu, suyu, elektriği olmayan yörelerde kendi kaderlerinde terkedilmiştir. Ayağı çamurdan, sırtı yük taşımaktan kurtulmayan ve beş sınıfı bir arada okutan yine o köy öğretmenidir (Türkan, 1999).

Öğretmenliğe girişte meslek, bilgi ve yetenek aranmakta mıdır, yoksa öğretmenlik az çok herkese açık her okuyazarın veya belli düzeyde öğrenim görmüş herkesin yapabileceği bir iş olarak mı görülmektedir? Bu, mesleki okulların bulunup bulunmaması ve yüksek düzeyde mesleki bilgi verilip verilmemesi sorunundan farklıdır: Bir ülkede öğretmen okulları bulunabilir, fakat dışarıdan da öğretmen atanıyor olabilir. O zaman yine gerçek bir meslekleşmeden söz edilemez ve öğretmenlik güçlü, etkili, itibarlı bir mevki kazanamaz (Aydın, 1999).

6.5. Öğretmenlerin Örgütlenme Sorunları

Her meslek, kendi üyelerinin çıkarlarını, haklarını korumak ve sorunlarını dile getirmek için örgütlenir. Bu kuruluşlar, mesleğe girişi denetlemede, mesleki ahlakın oluşturulması ve denetlenmesinde de önemli rol oynar. Bireyler, kendi meslekleri ile ilgili örgütsel çalışmalara katılarak meslektaşlarıyla iletişim kurmanın zevkini yaşayabilir, onların mesleki gelişmelerine katkıda bulunup, onlardan yararlanılabilir. Güçlü örgütlere sahip olan meslekler, bu güçlerini

toplumun politik, ekonomik kararlarının belirlenmesinde de kullanılabilir. Meslekler, meslek kuruluşları ile güç kazanırlar (Erden, 1998).

Ülkemizde etkin kuruluşlardan birisi de Türkiye Öğretmen Demekleri Milli Eğitim Federasyonu (TÖDMF) idi. Öğretmen sendikaları kuruluncaya değin TÖDMF öğretmenlerin başlıca merkezi örgütü olacak işlev görmüştür.

1961 Anayasası ile tüm çalışanlara sendika kurma hakkı tanındı. Böylece Öğretmenlerin de sendika kurmaları gerçekleşti. Fakat kamu kesiminde çalışanlardan memur olarak tanımlananlar grev hakkına sahip olmadan sendika kurabiliyorlardı. 1971’de yapılan Anayasa değişikliğine dek kamu kesiminde çalışan öğretmenler de bu çerçevede içinde sendika hakkından yararlanabildiler.

1965 yılında Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) kuruldu. Sonra, sadece ilkokul öğretmenlerini kapsayan İlkokul Öğretmenleri Sendikası (İLK-SEN) kuruldu. 1971 yılında memur statüsünde olanların sendika kurma hakları kaldırılmıştır. Böylece öğretmenlerin de sendika kurmaları ve sendikalara girmeleri yasaklanmıştır. Bu örgütsel boşluğu öğretmenler dernek kurmak yoluyla doldurmaya çalıştılar. Fakat bu konu da da siyasal görüşlere göre farklılaşmalar oldu. Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER) kuruldu. Bu derneğin 660 şubesi, 200.000’e yakın üyesi olmuştur.

1971 yılında Ülkücü Öğretim Üyeleri ve Öğretmenler Derneği (ÜLKÜ-BİR) kuruldu. Bu derneğin de 330 şubesi ve toplam 78.000 üyesi vardır. Bunların dışında ufak çapta başka dernekler olmuştur. Adı geçen dernekler üyelerinin mesleksi ve özlük haklarını savunmaktadırlar (Tezcan, 1981).

1980 Öncesi dönemde Türkiye’de öğretmenler, çeşitli dernekler altında örgütlenmiş ve oldukça dağınık bir görünüm sergilemişlerdir. 12 Eylül 1980’den sonra da bu dernekler kapanmıştır. Daha sonra ise bazı adlar altında memur sendikaları kurulmuştur. Gerek geçmişteki öğretmen dernekleri, gerekse günümüzde öğretmen ve eğitim kesiminde çalışanların üye oldukları memur sendikaları, bütün öğretmenleri kapsayıcı ve bütünleşmeyi sağlayıcı mahiyette olmamıştır (Şişman, 2003).

6.6. Mesleki Yayınları

Öğretmen okuyan, araştıran, yenilikleri takip eden, kendini devamlı surette yenilenmesi gereken kişidir. Uygulamaları yakından takip etmesi, yeni yöntemlerden, programlardan haberdar olması bakımından yayınlar önemlidir. Öğretmenin, hem öğretmen olarak hem de bir vatandaş olarak yurt içi ve yurt dışında meydana gelen olaylar ve genel sorunlarla ilgilenmesi, bilgilenmesi gerekmektedir. Mesleki yayınlar öğretmenler arası haberleşmeyi, öğretmen sorunlarının dile getirilmesi, merkezi yönetime duyurulmasını, sorunlar hakkında belli bir kamuoyu oluşturmasını sağlar (Aydın,1999).

6.7. Öğretmenlerin Toplumsal ve Ekonomik Sorunları

Sosyal statü içerisinde iyi bir yere sahip olan öğretmenler, son yıllardaki siyasi çalkantıların bir eseri olsa gerek, toplumsal yapı içerisinde çok edilgen bir konuma getirilmiştir. Toplum tarafından sıkı bir takibe alınan öğretmenler, siyasilerinde yardımı ile eli kolu bağlı bir konuma getirilmiştir. Hakkı olan veya kanunların zorunlu saydığı bir takım haklarını alabilmek için dahi ilgisi olmayan kişilerden referans almak zorunda kalmaktadırlar (Bıçak, 1999).

Öğretmen sorunlarının en önemlilerden biri de öğretmen maaşlarının azlığı ve içinde buldukları ekonomik sıkıntılardır. Bu yüzden öğretmenlik mesleği toplumda değerini yitirmekte ekonomik bakımdan çok sıkıntılı bir hale gelmektedir. Öğretmenlerin maaşlarının azlığı, yan ödemelerin bulunmayışı, içinde bulunduğu ekonomik sıkıntılar mesleğin cazip hale gelmesini engellemektedir. Bunun kaçınılmaz sonuçlarından biri olarak, öğretmen yetiştiren okullar en son tercih edilir hale gelmiş, yetenekli kişiler ilk fırsatta meslekten ayrılmışlardır, kalanlarda huzursuzlukları nedeniyle, öğretimin niteliğinin düşmesi ve öğretmenlerin toplumda değerini kaybetmesine yol açmışlardır.

Öğretmenin kendisini normal ve insanca, hatta müreffeh şekilde yaşatacak bir ücrete hakkı vardır. Çünkü belki de birçok meslek mensubundan fazla kendisini durmadan yenilemesi, yetiştirmesi gerekmektedir. O, iyi yiyip, iyi giyinebilmeli, kitap, gazete alabilmeli, yurt içi ve yurt dışı geziler yapabilmelidir, öğretmene iyi maddi olanaklar sağlanırsa meslek yetenekli kişileri çeker, güç ve prestij kazanır.

Ama öğretmen maaşı ile aç kalırsa garsonluk, inşaat işçiliği yapar ve görevinden soğuduğu gibi zamanını mesleğine aykırı işlerde çarçur ettiği için verimi düşer (Aydın, 1999).

Ekonomik bakımdan zayıf olduğundan, gereği gibi sosyal etkinliklerde bulunması da imkânsız hale gelmektedir. Öğrenci karşısında pasif bir rehberlik hizmetinden başka bir şey yapmaması istenen öğretmen bu konuda da rahat bırakılmamaktadır. Bir bölgeye ataması yapılan bir öğretmeni karşılamak için protokol oluşturulurdu. Bugün ise bir köye öğretmen tayin edildiğinde köylü eyvah yine “bir samanlık doldu” diyecek kadar aşağılayıcı bir tavır sergilemektedir. Köylerde çalışan öğretmenlerin çoğu oturulmayacak derecede yıkık-dökük binalarda oturmak zorundadır. Ağır ders yükü, ekonomik baskı ve buna bağlı olarak, kendini yenileyememe, öğretmeni toplumun dışına itmiş, ilişkiler genellikle günlük selamlaşma ve iyi dilek seviyesinde kalmıştır. Toplumsal tabakalaşma açısından bakıldığında, öğretmenlerin alt tabakada olduğu söylenebilir

Kaybedilen meslek statüsü ve hayaller, kişilik bozukluklarını ve sonuçta tek başındalığı da beraberinde getirmektedir. Bu konuda öğretmenlerin görüşleri, yazılı belge olmamak kaydıyla örtüşmektedir. Eleştiriler ve hak talepleri, genellikle bu yönde olmaktadır. Son yıllarda meslekten ayrılma eğiliminde olan öğretmenlerin sayısı az değildir. Fakat ülkenin genel ekonomik şartları bu düşüncelerin sadece söylemde kalmasına neden olmaktadır. Öğretmenin toplum içindeki saygınlığı ve can güvenliği yeniden sağlanmak isteniyorsa, boş sözler yerine icraat yapılır (Bıçak, 1999).

Aldıkları maaş geçimlerini sağlayacak durumda olmadığından, öğretmenlerin para biriktirerek ev sahibi olmalarına olanak yoktur. Lojmanlardan da çok sınırlı sayıda öğretmen yararlanmaktadır. Bugün Türkiye’de pek çok devlet kuruluşu personeline lojman sağlamış durumundadır. Milli Eğitim ise öğretmenlerin oturacağı lojmanları sağlama imkânına sahip değildir (Türkan, 1999).

Öğretmenler Cumhuriyetin ilk yıllarında özveriyle çalışmanın toplumsal örnekleri olmuşlar, büyük bir saygı görmüşlerdir. Sonraki yıllarda gelişen toplumsal ve ekonomik yaşam karşısında öğretmen gerekli yeri ve payı alamayınca

mesleki bir erozyon başlamıştır. Bugün üç kişilik bir aile için öğretmenin kazancı GSMH' dan düşen pay olarak Türkiye ortalamasının altındadır (Ataunal, 2003).

6.8. Toplumca Meslek Olarak Tanınma

Bir mesleğin toplumda herkes tarafından kabul görmesi de meslekleşme koşullarındandır. Eğer meslek toplumca kabul ediliyorsa, mesleğin tanınması, sorunların çözülmesi, geliştirilmesi gibi mesleki sorunları benimsenip daha çabuk çözümlenecektir.

Toplumumuzda öğretmenlik tüm kişilerce kabul edilmiş bir meslektir. Fakat bu kabulleniş, onun en basit mesleklerden biri oluşu biçiminde gelişmiştir. Örneğin; hiçbir meslekte yeterli olmayan bir kimseye söylenen “Hiç olmazsa öğretmen ol” sözü çok yaygındır. Oysa öğretmenlik yüksek düzeyde beceri ve entelektüel çaba gerektirir (Ünal ve Ada, 1999).

Ancak son yıllarda öğretmen eğitiminde standartların yükseltilmesi, yeterli olmasa da öğretmenlerin hizmet koşullarındaki iyileştirmeler eğitimcilik alanındaki iş bulma olanağının fazla olması gibi nedenler, bu mesleğe ilgi ve talebin artmasına, buna bağlı olarak da öğretmenlik mesleğine toplum tarafından biçilen değerlerin yükselmesine neden olacağı düşünülmektedir (Duman, 2002).

6.9. Meslek Ahlakı

Her mesleğin hizmet alanının ve koşullarının gerektirdiği bir meslek ahlakı ve bu kapsamda etik değerleri vardır. Mesleğe yeni girenler bu değerleri hazır bulur. Aslında daha girişte, o mesleğe girenler bu değerleri iyi bilmeli, bunun yanında mesleğe girişte uygulanan denetimde adaylar bu değerler yönünden değerlendirilmelidir. Bu husus çocuklarımızı ve gençlerimizi yani geleceğimizi ellerine emanet edeceğimiz bir meslek olan öğretmenlik için daha da önemlidir (Duman, 2002).

Meslek sahibinin sadece yetkili olduğunu, kanıtlanması yetmez. Ayrıca onun güvenilir olması gerekir. Kişi bir mesleğe girerken o mesleğin ilkelerine sadık kalacağını kabul eder. Öğretmenlik mesleğinin de belirlenmiş kendine özgü bazı ahlak kuralları bulunmaktadır. Fakat bunlar her ülkede geçerli olan değerler

şeklinde değildir, ülkeden ülkeye farklılık gösterir. Ülkemizde de öğretmenlik mesleğinin değer sisteminin belirlenmesine ihtiyaç duyulmamıştır. Bu durum, öğretmenlerin kişisel değerleri daha egemen olduğundan, çelişkili davranışların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Son yıllardaki mesleki değer değişimleri de göz önünde bulundurulursa, konunun ciddiyeti daha belirgin duruma gelir (Ünal ve Ada, 1999).

Eğitim niteliğinin yükseltilmesinde, insanların ve toplumun geliştirilmesinde “öğretmen”in rolü çok büyük ve önemlidir. Gelişen ve değişen toplum öğretmenin geleneksel rolündeki değişimleri de beraberinde getirmekte, öğretmenin sorumluluklarını giderek artmakta daha da önemlisi, öğretmenler, eğitim ve imkânlarının yaygınlaştırılması konusundaki girişimlerin “baş mimarı” olarak görülmektedir.

Ülkemizde son zamanlarda öğretmenlik mesleğinin, zorunlu kalmadıkça, fazla talep edilmediği ve böylece bu mesleğe olan itibarında giderek azaldığı görülmektedir. Eğitim-öğretim ile öğretmen arasında sıkı bir ilişki vardır. Çünkü eğitim, dinamik yönüyle değişken, çağdaş, mesleki ve ekonomiktir. İnsan gücünün aktif hale getirilmesinde, kişiliğin geliştirilmesi ve toplum kalkınmasında üstlendiği önemli fonksiyonu akademik bağımsızlığı içinde gerçekleştiren kişide öğretmendir. Öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili bireysel, sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini esas alan akademik ve mesleki formasyonu gerektiren profesyonel statüde bir uğraş alanıdır. Bu meslek mensuplarının içinde buldukları sorunlar toplumun, bireyin ve devletin gelişimini etkilemektedir.

7. İLKÖĞRETİM KURUMLARINA ÖĞRETMEN YETİŞTİRME

Fatih Sultan Mehmet’in, kurduğu Eyüp ve Ayasofya medreselerinin sübyan okullarında öğretmenlik yapacaklar için ayrı dersler görmesini istemesinin, öğretmen yetiştirmede, ilk adım olduğunu kimi kaynaklar savunmaktadır. Ancak On dokuzuncu Yüzyıl’ın ortalarına kadar bu konuda herhangi bir girişimin olduğuna ilişkin bilgi bulunmamaktadır (Başaran, 1994).

1820’li yıllarda Sultan İkinci Mahmut’un askerliğini çavuş olarak yapanlardan sübyan okullarına öğretmen araması da öğretmen yetiştirmeye değil, öğretmen bulmada zorluk çekilmesiyle ilgilidir (Koçer, 1991).

1868 yılında İlkokullara öğretmen yetiştiren Darülmualimin-i Sıbyan (İlköğretmen Okulu) açıldı. 1875 yılından itibaren vilayet ve sancak merkezlerinde de bir ve iki yıllık “Dârülmualimin-i Sıbyan”lar açılmıştı. Bunların sayıları XX. yüzyıl başlarında 16’ya, I. Dünya Savaşı yıllarında da 30’a kadar çıkmıştı (Akyüz, 2004).

Cumhuriyetin kuruluşuyla birlikte eğitim-öğretim alanıyla Osmanlı Devleti’nden kalan miras, yeni bir yaklaşımla değerlendirilip yorumlanmıştır. Yeni kurulan Türk Devleti eğitim alanında da millileşme yoluna giderek; 1928 yılında harf inkılâbıyla bir değişim yapmış okur-yazar oranını artırmak amacıyla yeniden gayretlerini çoğaltmış; millet mektepleri, halkevleri vb. uygulamalarla amacını gerçekleştirmeye çalışmıştır. 1940 yılında Köy Enstitüleri açılmış, 1947 yılında kapatılma kanunu çıkarılmış, 1954 yılında hepsi öğretmen okullarına dönüştürülmüşlerdir.

1961 -62 yıllarındaki vekil öğretmen uygulaması ile 1970’li yılların politik ortamında hiçbir yüksek öğretim kurumuna giremeyenlerin öğretmen olduğunu görmekteyiz. 1974 yılında başlatılan mektupla eğitim, 1978’de başlatılan hızlandırılmış eğitim ve ardından yoğunlaştırılmış eğitim uygulamaları öğretmen sayısını hızla artırırken, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği niteliklere sahip olmayan öğretmenlerin eğitim sistemine katılmalarına neden olmuştur. Hizmet öncesi eğitimin bozulması hizmet içinde eğitimi gerekli kılmıştır.

Öğretmen yetiştirme sistemimizi 1982 öncesi ve sonrası olarak ele alıp değerlendirmek mümkündür (Duman, 2006). Çünkü bu yıla kadar Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde öğretmen yetiştirilirken, bu yıldan sonra artık bu görev yeniden yapılanan üniversitelere devredilmiştir.1993’ten itibaren, ön lisans düzeyinde yürütülen okul öncesi ve sınıf öğretmenliği programları da lisans düzeyine çıkartılarak, bütün öğretmenlik programları Eğitim Fakültesi çatısı altında toplanmıştır (Duman, 2006).

8. ÜLKEMİZDE HİZMET İÇİ EĞİTİM

Eğitimin niteliğini geliştirmek için gerekli olan en temel öğelerden biri de öğretmen yeterliklerinin artırılması ve meslekî gelişimlerinin sağlanmasıdır. Eğitim politikası üzerinde çalışanlar, okulların niteliğinin o okullarda çalışan öğretmenlerin niteliğiyle ilişkili olduğunu kabul etmektedirler (Güven, 2005).

Öğretmen yeterlikleri ve mesleki gelişimi etkileyen iki önemli etkenin göz önünde bulundurulması gerekir: (1) Öğretmeni mesleki açıdan geliştiren ve motive eden öğeler, (2) Öğretmen yeterlik alanlarının uygulamada yer bulması (Guskey, 2002). Öğretmen yetiştiren kurumlar hizmet öncesinde belgelere ve sınavlara yönelmekte, öğretmenler ise çoğunlukla bu belgeleri bir okulda öğretmenlik yapabilmek için tamamlanması gereken belgeler olarak kabul etmektedirler. Öğretmen yetiştirme anlayışında, öğretmenden beklenen yeterlikleri öğretmenin karşılayıp karşılamadığının yerine hangi sınavdan kaç puan aldıkları sorgulanmaktadır. Ama asıl yapılması gereken iş; öğretmenlik mesleğine atanan ve mesleki açıdan yetersiz denebilecek kadar bilgi birikimine sahip olan öğretmenlerin yeterliklerinin artırılması ve mesleki gelişimlerinin sağlanması için nelerin nasıl yapılabileceğinin tartışılması olmalıdır. Çünkü “Eğitim politikası üzerinde çalışanlar, okulların niteliğinin o okullarda çalışan öğretmenlerin niteliğiyle ilişkili olduğunu kabul etmektedirler.” (Güven, 2005 s, 60).

Bu da bize gösteriyor ki; bir ülkenin her alanda kalkınabilmesi ve ilerlemesi ülkenin sahip olduğu nitelikli insan gücüne bağlı görünmektedir. Nitelikli insan gücü, nitelikli eğitimin sonucudur. Nitelikli eğitim ise öğretmenin niteliğiyle yakından ilgilidir. Başka bir deyişle uygarlık öğretmenlerin görevlerindeki başarılarıyla orantılı olarak gerçekleşir. Çünkü eğitim kurumlarının temel görevi olan öğretim sürecinde başrolü öğretmen oynamaktadır. Bu anlamda öğrencilerin öğrenmelerinin en yüksek düzeyde gerçekleşip gerçekleşmemesinden asıl sorumlu öğretmendir (Tozlu, 1989). Biz eğer nitelikli ve meslekî gelişimi tamamlamış öğretmenler yetiştirebilirsek sorun çözümlenir. Ama öğretmen yetiştirmekten kasıt sadece hizmet öncesi eğitim değil hem hizmet öncesi hem de hizmet süresi içindeki eğitimi kapsamalıdır.

İçinde bulunduğumuz çağda, geçen zaman sürecinde inanılması güç gelişmeler ve değişimler yaşanmaktadır. Bir toplumun gelişmesinde, bilimsel ve teknolojik gelişmelere ayak uydurabilmesinde eğitimin önemli rol oynadığı bir gerçektir. Ülkelerin geleceği, eğitim kurumlarının işlevlerini tam olarak yerine getirip getirmemelerine bağlıdır. Eğitim kurumlarında verimlilik makine ile değil insanla sağlanır. Eğitim sisteminin en stratejik ögesi kuşkusuz öğretmendir. Öğretmenin, öğrenme – öğretme sürecinde verimli olabilmesi için eğitim hizmetini sunmaya her yönden hazır olması gerekmektedir (Karaköse, 2005).

Osmanlıda ilk kez 1909 -1912 yılları arasında görev yapan Satı Beyin bazı yeniliklerin ve uygulamaların hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimle verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ama uygulama konusunda her hangi bir girişim olmamıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında öğretmenlere verilmesi gereken bilgi, becerileri ve yenilikleri görev süreleri içerisinde verme işi, Gazi Eğitim Enstitüsü'ne bağlı olarak açılan Pedagoji Şubesine verilmiştir. 1937-1940'lı yıllarda ise bu görevi Gezici Başöğretmenler üstlenmiştir. Aynı işlevi yerine getirecek ilk örgütsel yapı ancak 1960'da kurulabilmiştir. Bugünkü Hizmetiçi Eğitim Daire Başkanlığı'nın çekirdeğini oluşturan kurum, Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak kurulan “Öğretmeni İşbaşında Yetiştirme Bürosu”dur. Bu büro 1966 yılında “Bağımsız Eğitim Birimi Müdürlüğü” adını almıştır.

Hizmetiçi eğitime duyulan ihtiyacın her geçen gün artması ve artan ihtiyaçlara bu birimin cevap vermede yetersiz kalması örgütsel büyümeyi zorunlu hale getirmiştir. Sağlanan siyasi destek sonucunda 1976'da Bakanlık Makam Onayı ile “Hizmetiçi Eğitim Daire Başkanlığı” ad ve statüsüne kavuşmuştur.1981 yılında Hizmetiçi Eğitim Genel Müdürlüğü olarak örgütlenmişse de 1982'de tekrar Daire Başkanlığı statüsüne dönüştürülmüştür (Tekişik, 1998).

Ancak, eğitim amaçlı açılan bu merkezler çoğu zaman tatil geçirme amaçlı sosyal tesisler konumuna gelmiştir (Bedük, 1997). Diğer bir husus da, yarım milyonu aşkın personelin hizmet içi eğitimiyle sorumlu olan Hizmetiçi Eğitim Dairesi, çeşitli sebeplerden ötürü sınırlı sayıda öğretmene hizmet içi eğitim imkânı sağlayabilmiştir. Nitekim 1993 yılında yapılan bir değişiklikle, Millî Eğitim Bakanlığı her ildeki Millî Eğitim Müdürlüğü'ne hizmet içi eğitim plânı yapma ve

uygulama yetkisini vermekle hizmet içi eğitim faaliyetlerinde yaklaşık üç katı bir artış olmuştur (Bedük, 1997).

Dikkat edildiği zaman, öğretmenlere sunulan hizmet içi eğitim faaliyetlerindeki niceliksel bir artışa rağmen, bu faaliyetlerin hemen hepsi eğitimde süreklilik ve sistemlilik ilkelerini taşımaz. Ayrıca, geleneksel yapıdaki hizmet içi eğitim faaliyetleri öğretmenlerin kendi okulu dışında gerçekleşmektedir. Bu konuda en şanslı olan branş sınıf öğretmenleridir çünkü; sene başı, sene ortası ve sene sonunda yapmış oldukları mesleki eğitim çalışmalarını düzenli olarak her yıl yapmaktadırlar. Bu sayede sınıf öğretmenleri yeni değişikliklerin yansımalarının eğitim programlarında yer alması ve eğitim programlarının da bu yönde geliştirilmesini daha iyi takip edebilme, bilgi, beceri ve yetişmişlik düzeyleri geliştirebilme konularında kendilerine ayrılan süreyi kullanma şansına sahiptirler.

Zaten Millî Eğitim Bakanlığı'nın öğretmen istihdamında üstlendiği rol, sadece yüksek öğretim kurumlarında öğretmen adayı yetiştirip onları bir sınavdan geçirerek öğretmen olarak atamakla sınırlı değildir. Ayrıca, hizmet içi eğitim ve mesleki çalışmalarıyla öğretmenlerin göreve başladıkları okula uyumlarının sağlanması, mesleki bazı gelişimlerini görevleri başında kazanmalarına yardımcı olma, kalite için okul içinde işbirliği; kurum içerisinde rekabet ortamının oluşturulması, eğitimde bütünlüğün sağlanması ve göreve henüz başlayan öğretmenlere iletişim ve teknik becerilerin kazandırılması sağlanmalıdır.

Çok daha yakın tarihimize baktığımızda 1996'da öğretmen yetiştiren yüksek öğretim kurumları dışından mezun olanlar da öğretmen olarak atandıklarını görürüz. Aynı alanda bile farklı uzmanlık dallarının ortaya çıkarak geliştiği bir çağda, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği formasyonu almamış kişilerin öğretmen olarak atanması olumsuz bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğretmen eğitimi programlarına eğitim bilimleri temelinde yaklaşıldığında; alan bilgisi, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi olmak üzere üç boyutunun olduğu görülmektedir. Zaten ülkemizde öğretmen yetiştiren yükseköğretim programları bu üç bilgi kategorisine göre düzenlenmiştir. Hangi meslek olursa olsun o mesleğe ilişkin bir alan bilgisinin olması gerekmektedir. Örneğin bir doktorun tıpa ilişkin alan bilgisini bilmesi gibi (Atasoy, 2004).

Öğretmenlik mesleğinin ülke kalkınmasındaki önemli bir yeri vardır. Bu günümüzde bütün toplumlar tarafından kabul edilmektedir. Ve bu konuda çeşitli araştırmalar ve düzenlemeler yapılmaktadır. Öğretmenlik mesleğinin geliştirilmesi alanında yapılan araştırmalar, bu mesleğin gereğince yürütülmesi ve okullardaki eğitimin kalitesinin yükseltilmesi için meslekî gelişimin bir zorunluluk olduğunu göstermektedir, çünkü “eğer öğretmen meslekte öğreniyorsa, o öğretmenin öğretmenliğinin kalitesi de yüksek olur.” Bu yüzden okullarda verilen eğitimin kalitesini iyileştirmek için öğretmenlere meslekî açıdan kendilerini geliştirme olanakları tanınmalıdır (Seferoğlu, 1999: 64).

Günümüzde insanlar çocuklarına en iyi eğitimi verebilmek için çeşitli fedakârlıklara katlanarak onları en güzel okullarda okutma ihtiyacı duymaktadırlar. Okul binalarının büyük ve ihtişamlı olmaları ilk bakışta insana bir göz doygunluğu verebilir. “Büyük ve gösterişli bir okula “Mükemmel bir okulumuz var!” demek taş ve tuğla yığınının gurur duymaktır. Yalnız ve ancak iyi yetişmiş öğretmenlerin çalıştığı okula mükemmel bir okul denilebilir... Bu bakımdan “bir okul orada çalışan öğretmenler kadar iyidir” sözü dünyaca kabul edilen bir gerçeği ifade etmektedir.” (Büyükkaragöz ve Çivi, 1996: 3).

Öğretmenlerin meslek içinde yetiştirilmelerinin bir gerekçesi olarak öğretmen adaylarının yetiştirildikleri eğitim kurumlarında yeterli meslekî eğitimi alamamış olmaları gösterilmektedir. Bir diğer sebepte öğretmenlerin sınıfta başarılı olabilmeleri için bilgilerinin ve becerilerinin güncelleştirilmesi gerekliliğidir, yani öğretmenlerin günümüz koşullarında daha etkili olabilmeleri için gerekli bilgi ve becerilere sahip olmalarının sağlanması gerektiğidir. Kendilerine profesyonel yardım verilen öğretmenler, bir takım eğitim etkinlikleri sonucunda bilgi ve becerilerini artırabilir ve bunun sonucunda da daha iyi birer öğretmen olabilirler.

Bilgi, beceri, yetenek, mesleki yenilikler ve teknolojik değişiklikleri meslekte öğrenmek için gerekli koşullar olarak tanımlanabilen meslekî gelişim kavramı son yıllarda eğitimin geliştirilmesi çalışmalarında en önemli faktör olmuştur. Öğretmenlerin meslek içinde yetiştirilmelerinin bir gerekçesi olarak öğretmen adaylarının yetiştirildikleri eğitim kurumlarında yeterli meslekî eğitimi alamamış olmaları gösterilmektedir. Rosenholtz yaptığı araştırmaların bulgularına dayanarak

öğretmenlerin sınıfta başarılı olabilmeleri için becerilerinin güncelleştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Kendilerine profesyonel yardım verilen öğretmenler, bir takım eğitim etkinlikleri sonucunda bilgi ve becerilerini artırabilir ve bunun sonucunda da daha iyi birer öğretmen olabilirler (Seferoğlu, 2001b).

Günümüz öğretmenlerinin eğitim sistemindeki giderek değişen görev, rol ve sorumluluklarını daha iyi kavraması ve yerine getirmesi için hizmet-öncesi eğitim gerekli, fakat asla yeterli değildir. Öğretmenlerin kendi alanlarında daima daha güçlü, gayretli ve gelişme sağlayan kişiler olarak görev yapabilmeleri için onların hizmet içi eğitimle de desteklenmelerine ihtiyaç vardır. Öyle ki, öğretmen adaylarının hayat-boyu eğitime muhtaç olduğu ve bu eğitimin onların öğretmenlik mesleği süresince sürüp gitmesi gerektiği bilinci ile yetiştirilmeleri gerekmektedir (Saban, 2000).

Bilim ve teknoloji alanındaki hızlı gelişme ve değişimler nitelikli insan gücüne olan ihtiyacı zorunlu hâle getirmiştir. Mevcut bilgi birikiminin katlanarak arttığı günümüzde, bireylerin bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeleri izleyebilmesi, içinde yaşadığı toplumun kültürel, sosyal ve ekonomik dokusunda meydana gelen değişme ve gelişmelere uyum sağlayabilmeleri ancak yaşam boyu eğitim görmeleri ile mümkün olabilir (Yalın, 2001). Sürekli olarak bireyin bu değişikliklere kendini uyarlaması, değişen veya yenilenen eğitim koşullarını yerine getirmesi için yaşamını eğitim süreci içerisinde geçirmesi zorunlu hâle gelmiştir (Taymaz, 1997).

Bu sebeple öğretmenlerin görev başı yaptıkları okula intibaklarının sağlanması, kalite için okul içinde işbirliği; kurum içerisinde rekabet ortamının oluşturulması, eğitimde bütünlüğün sağlanması için önemlidir. Ayrıca göreve henüz başlayan öğretmenlere iletişim ve teknik becerilerin kazandırılması, öğrenim çağındaki çocuk ve gençleri geleceğe hazırlamak bakımından büyük önem taşımaktadır (Bağcı ve Şimşek, 2000).

Ülkelerin gereksinimi olan nicelikte ve nitelikte insan gücünü eğitime ve yetiştirme sorumluluğunu yüklenen öğretmenlerin eğitim kurumlarında daha verimli çalışmaları, çağın gerektirdiği teknolojik gelişmelere uygun öğretim ve eğitime süreçlerini sürdürebilmeleri için kısa veya uzun süreli eğitim görmeleri ve

mesleklerinde yetkinleşmeleri gerekmektedir (Üstüner vd. 2000). Günümüz öğretmenlerinin etkililik, verimlilik ve kalite bağlamında en önemli endişesi, bilgi ve teknolojinin baş döndürücü bir hızla akmasına dayalı gelişim ve değişmelere uyum sağlamada yasadıkları zorluklardır (Ayaokur, 1998).

Eğitimin her zaman önemli olduğu ve hatta 21. yüzyılda daha da önem kazandığını düşünürsek, öğretmenler, topluma ve topluma yön verecek bireyleri yetiştirme görevini üstlenen, eğitim sürecinin önemli üyeleridir. Öğretmenler, bu son derece önemli görevi toplumu bilinçli, sorumlu ve aynı zamanda beden, zihin, ahlâk ve duygu bakımından dengeli, yeni nesiller yetiştirmekle yerine getirebilir (Kanlı ve Yağbasan, 2002). Bu açıdan, öğretmenlerinin devamlı olarak kendini yenilemeleri, yetiştirmeleri ve geliştirmeleri kısacası nitelikli bir öğretmen kimliği kazanmaları gerekir. Öğretmenlerin niteliklerinin gelişmesi ve profesyonel bir kimlik kazanmaları sadece hizmet öncesi eğitim ile değil hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim süreçlerinin bütünleşmesi ile mümkün olabilir (Saban, 2000).

Öğretmenlerin kişisel ve meslekî gelişimleri için Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden ayrılan payın yetersiz olduğu bilinmektedir. Ancak öte yandan hizmet içi eğitim için daha fazla kaynak ayrılması, sonucun daha iyi olacağını garantisini de vermemektedir (Seferoğlu, 2004). Her şeyden önemlisi de öğretmenlerin mesleki eğitim çalışmalarının önemine inandırılmaları gerekmektedir. Mesleki eğitim çalışmalarının önemine inanan öğretmen arkadaşlar meslekî eğitim programları ile ilgili araştırmalarda bizzat görev almalıdırlar.

Başka bir ifadeyle, bir meslekî gelişim programı tasarlanırken alan dışından profesyoneller yerine bizzat öğretmenlerin görüş ve düşüncelerine başvurulmalıdır. Alan dışından kişilerin sunduğu yardımlar veya çözüm önerileri tabana yani taşra teşkilatına inememekte ve bazen de sorunları çözmekten uzak olabilmektedir. “ Oysa sorunun bizzat içinde olan öğretmenler çözüm önerebilecek en iyi pozisyondadırlar. Konuya bu açıdan bakıldığında sorunları bizzat yaşayan öğretmenlerin, en gerçekçi saptamaları yapabilecekleri ve uygulanabilir çözüm önerileri sunabilecekleri söylenebilir.” (Seferoğlu, 2004: 140). Diğer taraftan da meslekî eğitim çalışmaları önemli ölçüde öğretmenin katkısını içeriyorsa, onların bu çalışmaları sahiplenmeleri ve çalışmaların verimli olması için daha çok çaba

harcamaları da doğal olacaktır. Bu yüzden araştırma konusu anketler hazırlanırken anket sorularının hazırlanması dâhil tüm çalışmalar ilköğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerin katkılarıyla tamamlanmıştır.

Sene başı Mesleki Eğitim faaliyetleri içerisinde öğretmenler ilk öğretmenler kurulu toplantısını, ilk zümre öğretmenler kurulu toplantısını ve yeni kayıt yaptıran öğrenci velileriyle ilk görüşmelerini yaparlar.

Sene başı Mesleki Eğitim faaliyetlerinin bir tanesi de eğitim-öğretim yılının planlanmasıdır. Yeni öğretim yılında uygulanacak olan yıllık planlar, iş takvimi, yıllık çalışma planı, işbölümü gibi hazırlıklar bu süre içerisinde görüş birliği ile oluşturulur ve yıl boyunca uygulanır.

“Öğretim işinde en önemli yeri, öğretmenin hazırlığı teşkil eder. İyi bir hazırlığın; önemli bir kısmı da planlardır. Ve yine inanıyoruz ki plan, öğretmen mesaisi demek değil, çocuğa programı en iyi şekilde veren bir öğretmen hazırlığıdır. Öğretmenin kabiliyetini bir tarafa bırakan ve esas; çocuğun bu memlekete hakkıyla faydalı olmasının ne yolda kabil olduğunu araştıran bir müfettiş gözüyle, bizce planın şunun, bunun eseri olması önemli değil, önemli olan iyi bir planı tatbik etme ve çocuğa hakkıyla yararlı olma kabiliyetidir.” (Akdil vd. 1952).

Hatta yönetmelik tanışma, kaynaşma, uyum ve motivasyonu arttırmak için sosyal etkinlikler de yapılır demesine rağmen böyle bir etkinliğin yapıldığını görmedim ve duymadım.

Eğitimin geliştirilmesinde öğretmenin rolü günümüzde herkes tarafından bilinmektedir. Bir toplumun kalkınması için öncelikle yetişmiş insan gücüne ihtiyaç vardır. Yetişmiş insan gücünü sağlayacak kurumlar ise okullardır. Bir okulun iyi olabilmesi de büyük ölçüde öğretmenler tarafından verilen eğitimin kalitesine bağlıdır. Öğretmenin meslekî açıdan yetişmişlik düzeyi, sunacağı eğitimin kalitesinin önemli bir belirleyicisi olarak düşünülebilir. Öğretmenin iyi olması onun hem hizmet öncesinde iyi yetiştirilmesi hem de hizmet içinde kendisini geliştirecek olanaklardan yararlanmasını sağlamakla olasıdır. Bunun için

de öğretmene her yönden destek olunmalıdır ki öğretmen kendisini hem kişisel olarak hem de meslekî açıdan geliştirebilsin.

Şuan çalışan 25 yıl ve üzeri görev yapan öğretmenlerimizin eğitim sisteminin bir parçası oldukları göz önünde tutulduğu zaman görülen şudur. 1970'li yıllarda yüksek öğrenim görmeden öğretmen olan, 1974'lü yıllarda mektupla öğretmen olan, 1978'li yıllarda başlatılan hızlandırılmış eğitim ve ardından yoğunlaştırılmış eğitim uygulamaları ile öğretmen olan, 1982 yılına kadar üniversite düzeyinde bile olmayan bir eğitimle yetişen, 1993 yılına kadar ön lisans programı düzeyinde eğitim gören ve 1997 yılına kadar da lisans düzeyinde eğitim almış olan öğretmenlerimizin görev yaptıkları kesindir. Öğretmen yetiştirme sistemindeki bu kadar hızlı gelişmelere ayak uydurmanın yolu ancak mesleki eğitim çalışmaları ve hizmet içi eğitim anlayışına önemin artırılması ile olabilir.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim yönetici ve öğretmenlerin katılmalarının zorunlu oldukları mesleki eğitim çalışmalarının öğretmen görüşlerine göre ne kadar işlevsel olup olmadığını belirlemektir. Ayrıca bilginin birkaç yılda ikiye katlandığı gerçeği ile hızla değişen öğretmen rolleri göz önüne alındığında bu faaliyetlerin birer zorunluluk olduğuna dikkat çekmek; içerik ve işleyişiyle mesleki eğitimin yapılanmasına ve gelişmesine yönelik öneriler geliştirmektir

Bu çalışmanın diğer bir amacı da; Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim yönetici ve öğretmenlerine yönelik Mesleki eğitim çalışmalarının genel bir değerlendirmesini yapmak ve eğitim -öğretim sürecindeki yerini belirlemektir.

Bu araştırma, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim yönetici ve öğretmenlerine yönelik düzenlenecek olan Mesleki Eğitim Çalışmalarında öğretmenlerin ihtiyaç ve beklenti alanlarının ortaya çıkartılması amacıyla yapılmıştır

PROBLEM CÜMLESİ

Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim yönetici ve öğretmenlerin katılmalarının zorunlu oldukları mesleki eğitim çalışmaları öğretmen görüşlerine göre ne kadar işlevseldir?

Problem

1- Mesleki Eğitim Çalışmalarında görevli olan öğretim elemanlarına ilişkin öğretmen görüşleri nasıldır?

2- Mesleki Eğitim Çalışmalarının zamanlaması, süresi ve verilen yere ilişkin öğretmen görüşleri nasıldır?

3- Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin öğretmen görüşleri nasıldır?

4- Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri nasıldır?

5- Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalı olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşleri nasıldır?

ALT PROBLEMLER

1- Kadın ve erkek öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarında görev alan öğretim görevlileri hakkındaki görüşleri arasında fark var mıdır?

2- Kadın ve erkek öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının zamanlanması, süresi ve verilen yere ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

3- Kadın ve erkek öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin öğretmen görüşleri arasında fark var mıdır?

4- Kadın ve erkek öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri arasında fark var mıdır?

5- Kadın ve erkek öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalı olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşleri arasında fark var mıdır?

6- Öğretmenlerin çalışma sürelerine (kıdemlerine) göre Mesleki Eğitim Çalışmalarında görev alan öğretim görevlileri hakkındaki görüşleri arasında fark var mıdır?

7- Öğretmenlerin çalışma sürelerine (kıdemlerine) göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının zamanlanması, süresi ve verilen yere ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

8- Öğretmenlerin çalışma sürelerine (kıdemlerine) göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin öğretmen görüşleri arasında fark var mıdır?

9- Öğretmenlerin çalışma sürelerine (kıdemlerine) göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri arasında fark var mıdır?

10- Öğretmenlerin çalışma sürelerine (kıdemlerine) göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalı olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşleri arasında fark var mıdır?

11- Öğretmenlerin en son mezun olduğu eğitim düzeyine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarında görev alan öğretim görevlileri hakkındaki görüşleri arasında fark var mıdır?

12- Öğretmenlerin en son mezun olduğu eğitim düzeyine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının zamanlanması, süresi ve verilen yere ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

13- Öğretmenlerin en son mezun olduğu eğitim düzeyine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin öğretmen görüşleri arasında fark var mıdır?

14- Öğretmenlerin en son mezun olduğu eğitim düzeyine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri arasında fark var mıdır?

15- Öğretmenlerin en son mezun olduğu eğitim düzeyine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalı olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşleri arasında fark var mıdır?

16- Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarında görev alan öğretim görevlileri hakkındaki görüşleri arasında fark var mıdır?

17- Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının zamanlanması, süresi ve verilen yere ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

18- Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

19- Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

20- Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalı olup, olmadığına ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

21- Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarında görevli öğretim elemanlarına ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

22- Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının zamanlanması, süresi ve verilen yere ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

23- Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

24- Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

25- Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim yerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalı olup, olmadığına ilişkin görüşleri arasında fark var mıdır?

SINIRLILIKLAR

1. Araştırma; Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilköğretim yönetici ve öğretmenlerin katılmalarının zorunlu oldukları mesleki eğitim çalışmalarını kapsayan bir araştırma olup

2. Konya ili Selçuklu, Ilgın, Akşehir, Seydişehir, Beyşehir, Derebucak ve Kadınhanı ilçelerindeki ilköğretim okullarında çalışan, örnekleme alınan öğretmenlere ve yöneticilere uygulanan bir anketle sınırlıdır.

TANIMLAR

İlköğretim Okulu: 6–15 yaş grubu arasındaki öğrencilerin öğrenim gördükleri 8 yıl zorunlu ve ücretsiz eğitim veren bünyesinde ana sınıfı bulundurabilen Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullardır.

Mesleki Çalışmaları: İlköğretim okullarında çalışan yönetici ve öğretmenlerin, derslerin kesiminden 1 Temmuz'a, 1 Eylül'den derslerin başlangıcına kadar; yıl içinde ise yıllık çalışma programında belirtilen sürelerde katılmaları zorunlu oldukları Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 98. maddesinde belirtilen çalışmalardır.

Hizmetçi Eğitim: İstihdam edilmiş iş gücünün mesleğe uyum, meslekte ilerleme ve gelişme ihtiyaçlarını karşılayan her türlü eğitim-öğretim faaliyetidir (Aytaç, 2000)

BÖLÜM II

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

İLGİLİ LİTERATÜR

Özgür (1994), “Üniversite Öğrencilerinin öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumu” adlı Doktora Tez çalışmasını, Atatürk Üniversitesinde 116 öğrenci üzerinde yaptığı araştırmasında aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır;

1. Eğitim fakültesine her iki cinsten öğrenci gelmektedir. Kızlar biraz çoğunluktadır.
2. Yaşları ortalama 18–24 arasındadır. İl ve İlçe doğumlular çoğunluğu oluşturmaktadır. Kırsal kesim doğumlular ise, ancak yüzde %15 dolayında kalmaktadır.
3. Öğrencilerin ancak %40’ı ilk beş tercih içinde yapılmıştır. Diğerleri daha sonraki sıralarda yapmıştır.
4. Anne ve Babaların eğitim durumları çoğunlukla ilk ve ortaokul düzeyindedir. Eğitim düzeyleri yüksek olanların oranı azdır.
5. Öğrenciler, başarı yönünden çok iyi değildir. Çok iyi olanlar çok az sayılır. İyi olanların oranı da orta olanlara göre azdır. Çoğunluk, orta bir başarı ile yetinmektedir. Zayıf ve çok zayıf olanlarda azdır.
6. Eğitim derslerindeki başarı durumunda iyi ve orta olanlar birbirine yakındır. Çoğunluğu bunlar oluşturur. Çok iyi olanlarda zayıf olanlarda azdır.
7. Eğitim derslerini gerekli görenler %65 dolayındadır. Diğerleri “kararsız” ya da “gereksiz” görmektedir.
8. Yine %65 bir oran sınava girecek ya da öğretmenlik için başvuracaktır. Başarılı olacağına inanan çok azdır.

9. Öğretmenlik yapmayı isteyenler %60'dır. Geri kalanlar kararsızdır ya da öğretmenlik yapmayacaktır. Sınava girmek zorunda olmasalar da, bu kararları fazla değişmiyor. Öğretmenlik yaptıkları zaman, başarılı olacaklarına İnananlar %80'dir.
10. Lisansüstü eğitim, öğrencilerin yarıya yakını tarafından istenmektedir.
11. Üniversitede çalışmak, çoğunluğun istediği bir iş değildir. %30 bir bölümü bunu istiyor. Üniversitede çalışmak gençlere çok da cazip gelen bir iş değildir.
12. Öğretmenlik formasyon kursu öğrencileri, öğretmenlik yapmaya karşı daha istekli olduğu saptanmıştır.

Özpolat (2002), "Sosyolojik Açıdan Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmenlerin Toplumdaki Yeri" adlı Doktora Tez çalışmasının sonuçları aşağıda verilmiştir;

1. Toplumların tarihinde, öğretmenlik mesleği dolayısıyla öğretmenlerin, önemi zaman zaman artmış bazen de düşmüştür. Bu araştırmayla Öğretmenlerin %83,9'u toplumsal statülerinin gittikçe düştüğünü belirtmişlerdir.
2. Öğretmenlerin gelir düzeyi, onların, bu mesleğin gerektirdiği yaşam standardını yakalamalarına izin vermemektedir, %55,7'si "sürekli ve daha yüksek maaşlı bir iş bulmaları halinde öğretmenliğe devam etmeyeceklerini" belirtmektedir.
3. Araştırmada deneklerin eğitim ve gelir düzeyi yükseldikçe, bir mesleki tercih olarak öğretmenliğe seçme eğilimlerinin azaldığı ortaya çıkmıştır.
4. Öğretmenler, devlet ve toplumdan yana nimet külfet dengesizliği mağduru olduklarına inanmaktadır.

5. Öğretmenler %79,7'si, öğrencilerin %64,3'ü velilerinde %57,7'si öğretmenleri “topluma yararlılık” bakımından hekimlere “denk” görmüşlerdir.
6. Öğretmenlerin %25'i kendilerini meslekte başarısız bulmuşlardır.
7. Öğretmenlerin mesleğinin gerektirdiği sosyo-pedagojik değerleri temsil etme açısından öğretmen-veli -öğrencilerle farklı düşünmektedirler.
8. Öğretmenlerin toplumun sorunlarıyla “çok” ilgilenmediklerini, veli ve öğrencilerle yeterli işbirliği yapmadıkları, yeteri kadar mesleki ve bilimsel kitapları okumadıkları görülmektedir.
9. Türkiye de öğretmenlere verilen önem geçmişe oranla azalmakta olduğu ortaya çıkmıştır.

Türkan (1999), “Lise Öğretmenlerinin Beklenti ve Sorunları” adlı Doktora Tez çalışması, İzmir ilinde 301 öğretmen üzerinde araştırma yapılmış elde edilen sonuç aşağıda verilmiştir;

1. Öğretmenlerin saygınlığının düşük olmasından,
2. Öğretmenlerin sosyo-ekonomik düzeylerinin düşük olmasından,
3. Öğretmenlerin mezun oldukları kurumdan kazandırılan alanlarıyla ilgili bilgilerinin yeterli olmayışları,
4. Liselerde okutulan kitapların bilimsel araştırmalara temel olmadığı ve içerik açısından çağın koşullarına ve ihtiyaçlarına yanıt vermemesinden,
5. Ders araç-gereçlerinin yetersiz olmasından,
6. Sınıf sayılarının kalabalık olması ve ikili öğretimin yapılması eğitim ve öğretimi olumsuz yönde etkilemesinden,

7. Rehber uzmanlarıyla işbirliğine girememe ve rehbercilerin işlerini göstermelik yapmalarından,
8. Yönetimin aldığı karara öğretmenlerin katılmamasından,
9. Öğretmenler meslekte eşit koşullar altında çalışmadıklarından şikâyetçilerdir.

Zoraloğlu (1998), “Öğretmenlerin Mesleki Stres Kaynakları ve Stresin Örgütsel Doğurguları” adlı Doktora Tez çalışmasını, Malatya ilinde 191 öğretmen üzerinde yaptığı araştırmasında aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

Stresin kaynakları:

1. Cinsiyet, bitirilen okul türü, yaş, meslek, kıdem, branş, çalışılan okul türü bakımından “Eğitim Politikaları” boyutuna ilişkin öğretmen görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.
2. “Veli-öğrenci ilgisizliği” boyutundaki stres düzeyleri arasında “mesleki kıdem”, “yaş” ve “çalışılan okul türü” bakımından anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir.
3. “Fiziksel ve işle ilgili koşullar” boyutuyla ilgili stres kaynakları, öğretmenlerin algılarına göre bağımsız değişkenler bakımından anlamlı farklılık bulunmamıştır.
4. Stres yapıcı olarak görülen “iş yükü” boyutunda öğretmen görüşleri “mesleki kıdem” ve “yaş” değişkenleri arasında anlamlı farklılık bulunmuştur.
5. “Müdür” boyutuyla ilgili stres kaynaklarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında, “cinsiyet”, “branş” ve “çalışılan okul türü” değişkenleri açısından anlamlı farklılık görülmüştür.
6. “Belirsizlik” boyutunda öğretmen görüşleri bağımsız değişkenler açısından anlamlı farklılık göstermediği bulunmuştur.

7. Stres yaratıcı olarak görülen “veli baskısı” öğretmen görüşleri açısından cinsiyet, bitirilen okul türü, yaş, mesleki kıdem, branş, çalışılan okul türü açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Stresin Örgütsel Doğurgularına İlişkin

1. “İş gören devri” ve “uyumsuzluk” boyutunda “cinsiyet” ve “bitirilen okul türü” değişkenleri açısından anlamlı farklılık görülmüştür.
2. “Başarım düşüklüğü” boyutundaki Öğretmen görüşleri cinsiyet bitirilen okul türü, yaş, mesleki kıdem, branş ve çalışılan okul türüne göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
3. “Moral düşüklüğü” boyutunda Öğretmen görüşleri “cinsiyet” değişkeni açısından anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur.

Gündoğan (2002), “Okul Öncesi öğretmenlerin Karşılaştıkları Sorunlar” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını, Denizli ilinde 221 öğretmen üzerinde yaptığı araştırmasında aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır;

1. Okul yönetimi boyutuna ilişkin sorunlar içinde öğretmenlerin en fazla algıladıkları sorun müfettişlerle etkili bir iletişim kurulmaması ve öğretmenler arası işbirliğinin bulunmamasıdır, öğretmenler, yönetimle ilgili kararların öğretmenlerin katılımı olmadan alınmasından ve bazı öğretmenlere diğer öğretmenlere verilmeyen görevlerin verilmesinden şikâyetçiler.
2. Öğretmenler 2. sorun olarak programı görmektedirler. Onlara göre eğitim programı ile ilgili karşılaştıkları sorunlar içerisinde en fazla olarak belirli gün ve haftalarda yapılan etkinliklerin gösteri amaçlı yapılması olarak görmektedirler.
3. Kendi alanlarında yapılan hizmet içi eğitim etkinliğini yetersizliği olmuştur. Okul öncesi eğitim dalında yetişmiş eleman bulunmamaktadır.

4. Öğrenci velileri boyutunda da veliler hasta olan öğrenciyi göndermeleri, öğrencilerin okula geç bırakılıp geç alınması gibi sorunlar bulunmuştur.

Yurttakal Bulut (1998), “Öğretmen ve Yöneticilerinin İletişim Sorunları Algılama Düzeyleri ve Bu Algılarıyla Bazı Kişisel Değişkenler Arasındaki İlişkiler” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasının sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

1. Yönetici ve öğretmenlerin giyimlerine gerekli mesajların yazılı iletildiği ve bunları bir sorun olarak algılamadıkları konusunda öğretmenler ve yöneticiler ortak görüş bildirmişlerdir. Sorunların şikâyet kutusu kullanılarak iletilmesine karşı olduklarını belirtmişlerdir.
2. Okul yöneticileri ile Öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin olarak yöneticilerin algı düzeyleri onların; branşlarına, çalıştıkları okul türlerine ve kıdemlerine göre farklılık göstermektedir.
3. Okul yöneticileri ile öğretmenler arasındaki iletişim sorunlarına ilişkin olarak, öğretmenlerin algı düzeylerinde branşlara göre farklılık göstermektedir. Öğretmenlerin kıdemlerine ve çalıştıkları okullara göre algı düzeyleri arasında önemli fark görülmemektedir.
4. Öğretmenler iletişim sorunları hakkında daha olumsuz görüş bildirirken yöneticiler daha olumlu görüş bildirmişlerdir.

Aslan Birlik (1999), “Öğretmenlerin Mesleki Doyum ve Eğitim Anlayışları” adlı Yüksek Lisans Tez çalışması, İzmir ilinde 300 öğretmen üzerinde yaptığı araştırmasında aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır;

1. Mesleki kıdem ile memnuniyet arası olumlu bir ilişki vardır.
2. Mezun olduğu okul mesleki doyumunu etkilemektedir.
3. Mesleğe yeni başlayanların ilgi düzeylerinde düşüklük gözlenmiştir.

4. Öğretmenlerin yarıya yakını yeniden mesleğe başlama durumunda başka iş tercih edeceklerini belirtmişlerdir.
5. Öğretmenler aldıkları ücretleri zorunlu gereksinimlerini karşılama açısından yeterli bulmadıkları ve bunun memnuniyeti düşürdüğünü göstermişlerdir.
6. Öğretmenlerin çalıştıkları okuldan genel memnuniyet düzeylerinin düşük olduğu çıkmıştır.
7. Meslekteki memnuniyet arttıkça öğrenci ile ilişki artmakta, düşükçe düşmektedir.
8. Öğretmenler genelde disiplin olarak öğrenciyle konuşma ve ikna etme yöntemi kullanılmaktadır.
9. Öğretmenler kendilerini yeterli bulmadıkları, eksikleri bulduklarını itiraf etmektedirler.
10. Mesleki doyum düzeylerinin düşük olduğu ortaya çıkmıştır.

Güngör Kılıç (2000), “Öğretmen Beklentileri ve Sınıf İçi İletişim Örüntüleri” adlı Yüksek Lisans Tez araştırmasında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

1. Bayan öğretmenler erkek öğretmenlere göre daha olumlu beklenti içindeler.
2. Öğretmenlerin kıdemlerine ve yaşlarına göre ÖBÖ’ inde olumsuz öngörüler, öz yeterlik, akademik ve mesleki gelişme alt boyutunda farklılık vardır.
3. Sınıf Öğretmenlerinin olumsuz öngörüler, öz yeterlilik, akademik ve mesleki gelişme alt boyutunda branşlarda görev yapanlara göre daha olumlu beklentiye sahiptirler.

4. Özel okullarda görev yapan öğretmenler. Devlet okullarında görev yapan öğretmenlere göre olumlu beklentiye sahip olduğu saptanmıştır.
5. Öğretmenlerin okulun sosyo-ekonomik durumlarına göre OBNÖ' de farklılık göstermektedir.
6. Sınıflarda yapılan gözlemler sonucu SGÖ' de yer alan yanıtları bekleme, dönütleri bilgi içerikli verme, sorduğu soruya ipucu verme, isteklerini dikkate alma maddelerinde öğretmenlerin olumlu ve olumsuz beklenti geliştirdiği öğrencilere göre farklılık olmamaktadır.
7. SGÖ' de yer alan maddelere göre öğretmen olumlu beklenti geliştirdiği öğrenciye olumlu davranış, olumsuz davranış geliştirdiği öğrenciye ise olumsuz davranışta bulunduğu ortaya çıkmıştır.
8. Sınıflarda gözlem sonucunda SGÖ' de tehdit maddesinde davranış olarak öğretmen hiçbir şey yapmamaktadır.

Yerlikaya (2000), “Köy ve Şehirlerde Çalışan Sınıf Öğretmenlerinde Tükenmişlik Düzeyleri” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını, Erzurum ilinde 76 öğretmen üzerinde yaptığı araştırmasında aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır;

1. Sınıf öğretmenlerinde %27,6'sında duygusal tükenmişlik, %9,2'sinde duyarsızlaşma, %96'sında kişisel başarısızlık şeklinde tükenmişlik görülmektedir.
2. Köyde görev yapan ile şehirde görev yapan sınıf öğretmenleri arasında duyarsızlaşma, duygusal tükenmişlik ve kişisel başarısızlık boyutları açısından anlamlı farklılık yoktur.
3. Cinsiyet açısından alan mezunu olup olmama alandan ve alan dışından olan sınıf öğretmenleri arasında, haftalık çalışma saati farklı olan öğretmenlerinde, medeni durumun değişkenler açısından anlamlı farklılık olmadığı ortaya çıkmıştır.

4. Kıdemleri açısından 0–1 yıl arası hizmet veren sınıf öğretmenlerinde 6–10 yıl arası hizmet veren sınıf öğretmenlerine oranla duyarsızlaşma daha yüksek çıkmıştır.
5. Mesleğinde mutlu olan sınıf öğretmenleri ile mutlu olmayan öğretmenlerin tükenmişliği yaşanması açısından anlamlı farklılık olduğunu göstermiştir.
6. Mesleki iş verimini algılama düzeyi değişkenine göre yapılan istatistiksel sonuçlara göre mesleki iş verimini algılama düzeyi ile duyarsızlaşma arasında anlamlı farklılaşmanın olduğu çıkmıştır.
7. Kişisel başarısızlık ile mesleki iş verimini algılama düzeyi değişkeni arasında da farklılaşma bulunmaktadır.

Korkmaz (1999), “Yeni başlayan öğretmenlerin mesleğe uyum sorunları” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını, Afyon ilinde 305 Öğretmen üzerinde yaptığı araştırmasında aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır;

1. Mesleğe uyum sorununda cinsiyete göre farklılık göstermemektedir.
2. Mesleğe uyum sağlamada karşılaştıkları sorunların uygulamadaki güçlükler, öğretmen-öğrenci, okul-çevre, okul yöneticisiyle ilişkilerinde eğitim fakülteleri ile diğer fakültelerden mezun olanlar arasında farklılık görülmektedir. Eğitim fakültesi mezunu dışındakiler sorunu daha fazla yaşamaktadırlar.
3. Yerleşim yerine göre fark yoktur. LSD testine göre köy ve kasabada görev yapanlar şehirdekilere göre daha çok sorunlar yaşıyorlar.
4. Öğretmen sayısına göre anlamlı farklılık vardır. Üç ile beş öğretmenin olduğu yerlerde sorun daha fazladır.

Erçiftçi (2002), “İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Okul Algılamaları” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını, İzmir ilinin Kiraz ilçesinde 209 öğretmen üzerinde yaptığı araştırmasında şu sonuçlara ulaşmıştır. Öğretmenlerin cinsiyetlerine, yaş gruplarına; mesleki kıdemleri açısından; müdür, müdür yardımcısı veya rehber öğretmenlerle sadece öğretmenlik görevini sürdüren ilköğretim okulu öğretmenleri arasında algılamaya yönelik, hizmet içi almalarına ya da almamaları arasında; ilköğretim 1. kademe veya 2.kademede görev yapmalarına göre; eğitim durumları açısından aralarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Sadece köyde ve merkezde görev yapan öğretmenlerin okul algılamaları arasında fark bulunmuştur.

Yalın (2001), “İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerin Problemleri” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını, İzmir ilinde 200 öğretmen üzerinde yaptığı araştırmasında aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır;

1. Öğretmenlik mesleği demografik olarak bakıldığında kadın mesleğidir.
2. Merkez ve periferide çalışan öğretmenlerin genellikle alt sosyo-kültürel yapıdan geldikleri görülmektedir.
3. Her iki kesimde görev yapan öğretmenlerinde ek iş yaptıkları ortaya çıkmıştır.
4. Her iki kesimdekilerin evli oldukları ve eş tercihlerinin Öğretmen olduğu anlaşılmaktadır.
5. Ders konusunu Öğretme ve öğrencilerle yeterli iletişim sağlamanın kıdem ve çalışılan bölgeye bağlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
6. Her iki kesimde de öğretmenler isteyerek seçmişler, ilgi alanına uygunluk düştükçe, meslekte hissedilen problem artmaktadır.
7. Çalışılan ortamın yapısı kişinin verimliliğini olumlu veya olumsuz yönde etkilemektedir.

8. Okul yöneticileriyle olan iletişim periferide, merkez öğretmenlere göre daha olumlu fakat her İki yerde çok iyi değil.
9. Öğretmenler arası iletişimin iyi olmadığını gösteren oran merkezde daha fazladır
10. Öğretmenler, okulun öğrencileri hayata hazırlamadıkları görüşündeler.
11. Sistemin kendini gerçekleştirme sürecinde, her iki kesimde de yönetimle işbirliğinin fazla iyi olmaması öğretmenleri problemleri ile karşı karşıya koymaktadır.
12. Her iki kesimde öğretmenlerin hizmet içi eğitimi eksik görülmüştür.
13. Her iki kesimde de öğretmenleri mesleklerinin saygınlığına inandıkları yüksek oranda belirtilmiştir.
14. Öğretmenler, ekonomik ve sosyal açıdan ihtiyaçlarını karşılayacak bir geçim seviyesinde olmamaları dolayısıyla kendilerini yenileyemediklerini ve eğitim sisteminin eksiklerle dolu olduğu görülmektedir.
15. Periferide ve merkezde çalışan öğretmen problemleri aynı paralellik ve oranda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Nalçacı (1995). “Ağrı İlindeki İlkokullarda ve İlköğretim Birinci Kademedeki Çalışan Öğretmenlerin Yönetimsel Sorunlarına İlişkin Görüşleri”nin belirlenmesi adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını, 200 öğretmen üzerinde yapmış aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

- 1- Öğretmenlere verilen cezalarla ilgili olarak % 91'lik kısmı öğretmene verilen ceza yönetsel sorunlar açısından olumlu tedavi edici bir tarafı olmadığını belirtmişlerdir.

- 2- %80'i öğretmenlerin milli eğitimde merkeziyetçi bir idarenin bulunmasının katılımı engelledikleri, %95'i öğretmenlerin katılımı yönetsel sorunları çözeceğini belirtmişlerdir.
- 3- Öğretmenlerin %75'i atamalarda izlenen yöntemin hatalı olduğunu belirtmişlerdir.
- 4- %82'lik kesim yönetici-öğretmen iletişimsizliğini yönetsel sorunların yaşanmasında etkili olduğunu,
- 5- %88'lik kısım M.E. B'na karşı öğretmenlerin görevlerim yerine getirmediklerini belirtmişlerdir.
- 6- %88'i Ağrı ilindeki çalışma ve yaşam koşullarını ağır bulduklarını belirtmişlerdir.

Öksüz (1997), "İlköğretim Okulları Müdürlerinin öğretmenlerle İletişim Sürecindeki Yeterlilikleri" adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını, Gaziantep ilinde 364 öğretmen ve 36 müdür üzerinde yaptığı araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır; Müdürler iletişim yeterliği boyutunda kendilerini değerlendirirken genel olarak, mükemmel ya da mükemmel yakın kişiler oldukları inancındadırlar. Öğretmenler ise müdürleri değerlendirirken onların fazlaca mükemmel değil; ama ortalama insanlar olduklarını kabul etmişlerdir.

Keskin (2001), "Öğretmenlik Mesleği, Öğretmenlerin Beklenti ve Sorunları" adlı Yüksek Lisans Tez çalışması, Sivas İlinde 284 öğretmen üzerinde yapılan araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır;

1. Öğretmenlik mesleğini genç ve orta yaşa yakın insanların yürüttüğü ortaya çıkmıştır.
2. Öğretmenlerin cinsiyetleri ve okulda yönetici olabilmeleri arasında ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

3. Öğretmenlerin ebeveynlerine bakıldığında eğitim durumları toplumun alt ve orta sınıfından gelen insanlar oldukları çıkmıştır.
4. Öğretmenlerin babaları, annelerinden daha eğitilidir.
5. Öğretmenlik toplumun üst tarafından tercih edilmemektedir.
6. Öğretmenlik mesleğini yerine getiren genelde eğitim fakültesi mezunu değildir.
7. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu yüksek lisans ve doktora yapmamıştır.
8. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu eğitim aldıkları üniversitelerin eğitim kalitesini beğenmektedirler.
9. Öğretmenlerin mesleklerinin eski saygınlığı kaybettiklerine inanmaktadırlar.
10. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu işlerini sevmemektedirler.
11. Okul yöneticilerinin aşırı kuralcı ve yöneticilik alanında bilgili olmadıkları çıkmıştır.
12. Öğretmenlerin en çok mesleki güçlükleri ise, ekonomik, müfredat programları ve yasal düzenlemelerle ilgilidir.
13. Öğretmenler ülkemizin Avrupa Birliğine girmesini istemektedirler.

Karaköse (2002), “Okul Yöneticilerinin Örgüt Çalışanlarını Motive Etme Becerileri” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını, Gaziantep ve Maraş ilinde 296 öğretmen üzerinde yaptığı araştırmalar sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir; Öğretmenlerin okulla ilgili görüşleri;

1. Devlet okullarında ve özel okullarda öğretmenlik yapmaktan memnun değiller.
2. Çalıştıkları ortamın yeterli olduğunu düşünüyorlar.

3. Devlet okullarında öğretmenlere çok fazla önem vermemekte, özel okullarda ise değer verilmektedir.
4. Fiziki yapıların eğitim-öğretime uygun olduğu; çalıştıkları yerde devlet okullarında saygınlığın fazla olmadığı; Özel okullarda ise daha fazla olduğu; Özel okullarda yetenekleri geliştirme fırsatı olduğu devlet okullarında olmadığı görüşü çıkmıştır.

Öğretmenlerin Meslekleri ile ilgili görüşleri;

1. Devlet okulundakiler ek iş tercih etmekte; özel okullarda böyle bir tercih yok, Emekli oluncaya kadar mesleğe devam ettirme yönünde görüşündeler.
2. Öğretmenlik çaba gerektiren, kendi performansını değerlendirmek için imkân tanıdığı, yeterli zaman ve emeğin harcandığı, çağın gereklerine uydukları görüşündeler.
3. Devlet okulunda stres olmadığı, özel okulda çalışırken stres altında oldukları, öğretmenler iletişimlerini yeterli gördükleri, mesleklerini itibarlı olduğunu düşünmektedirler. Devlet okullarında gelecek hakkında endişe taşıdıkları, özel okullarda böyle bir kaygının olmadığı görüşü çıkmıştır.

Öğretmenlerin yöneticilerle ilgili görüşlere dair;

1. Devlet okullarında yöneticilerin bilgi ve tecrübeleri öğretmenlere güven vermemekte, özel okullarda ise güven verdikleri anlaşılmaktadır.
2. Yöneticilerin örgüt içindeki etkileşimi etkin hale getirdiğini okullarda kendini geliştirme imkânı verilmediği, yöneticilerin arkadaşça iletişim kuramadıkları, yetki devrinde duyarsız oldukları görüşü hâkimdir.
3. Yöneticilerin vizyon, başarıyı paylaşma, takdir etme, inisiyatif kullanma konusunda yetersiz oldukları görüşleri ortaya çıkmıştır.

Yıldırım (2002), “Öğretmenlerin Mesleklerine Yönelik Tutumlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını, Ankara ilinde 285 Öğretmen üzerinde yapılmış araştırmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

1. Mezun oldukları alana göre Öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumları arasında manidar fark yoktur.
2. Cinsiyete göre tutum puanları arasında fark yoktur.
3. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre tutum puanları karşılaştırıldığında mesleğinde 21–25 yıl ve daha fazla çalışanlar 1–5 yıl çalışanlara göre olumlu tutuma sahiptirler.
4. Sınıf Öğretmenleri ile branşlar mesleğe tutum yönünden karşılaştırıldığında sınıf öğretmenlerinin tutumları daha olumludur.
5. Girilen sınıflardaki öğrenci sayısı ile mesleğe karşı tutum arasında ilişki yoktur.

Öztaş (2001), “Sınıf Öğretmenlerinin iletişim Yeterlilikleri” adlı Yüksek Lisans Tez çalışmasını. Kahramanmaraş ilinde 40 tane sınıf öğretmeni üzerindeki araştırmalar sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

1. Öğretmenlerin cinsiyetleri, mezun oldukları kurum ile kıdemleri, Sınıf düzeyi iletişim yeterlilikleri açısından anlamlı farklılık yoktur.
2. Öğretmenlerin görev yaptıkları okulun bulunduğu yerleşim yeri ile sınıf için iletişim sürecinde yer alan davranışları arasında yalnızca kaynak boyutunda anlamlı farklılık elde edilmiştir. İl merkezinde çalışanların lehinedir.
3. Sınıf öğretmenlerinin iletişim yeterliliklerine ilişkin öğretmen, öğrenci ve gözlemci görüşleri arasında anlamlı fark bulunmuştur. Öğrenci görüşlerinin lehinedir.

4. Öğrenci görüşleri ile öğrencilerin buldukları sınıflar karşılaştırıldığında alıcı ve zaman boyutları dışındaki tüm boyutlarda anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. 4.sınıf lehinedir.

Gündüz (2001), "Öğretmenlerin Sınıf Yönetimindeki Yeterlilikleri" adlı Yüksek Lisans Tez çalışması. 120 müfettiş üzerinde uygulanmış araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir; Öğretmenlerin bazen yeterli oldukları görüşündeler. Bu durum, öğretmenlerin araştırma konusu olan, sınıflardaki fiziki ortamın düzenlenmesi ve yönetilmesi, program-plan hazırlanması ve uygulanması, zamanın etkili kullanılması, sınıf içi ilişkilerin düzenlenmesi, öğrencide davranış geliştirilmesi ve düzenlenmesi alanındaki yeterliliklerin orta düzey ve altında olduğu ortaya konulmuştur.

Bıçak (1999), "Türkiye'de Öğretmenlik Mesleğinin Gelişim Süreci ve Konum" adlı Yüksek Lisans Tez çalışması, Sakarya ilinde yapılmış ve araştırmalar sonucu aşağıda verilmiştir;

1. Öğretmenlerin ücret, çalışma şartları ve görev yerleri ile ilgili rahatsızlıkları ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçlarına göre cevaplar öğretmenlerin iyi eğitilmediği doğrultudadır. Özellikle genç öğretmenlerin iyi eğitilmediği çıkmıştır. Eğitimini iyi almayan öğretmenlerin hızla gelişen ve değişen bilgiyi takip edemedikleri, Hizmetiçi eğitim faaliyetlerinde yetersiz veya bilinen şeylerin tekrarı da bu konuda bir gelişme sağlamaktan uzaktır.
2. Öğretmenliğin batılı eğitimin yerleşmesi ile birlikte meslek olma özelliği kazandığı ortaya çıkmıştır.
3. Öğretmenler gelişmekten uzak oldukları görülmüşlerdir.
4. Eski yöntemlerde bilgi veren veya öğreten anlayış yerine artık, bilgiyi bulma yolunu ve şeklini gösteren öğretmen anlayışı önem kazanmıştır.

Bülbül (2001), “Öğretmenlerin Okul Dışı Adanma Odaklan” adlı Yüksek Lisans Tez çalışması, Edime ilinde 541 sınıf öğretmeni üzerinde yapılan araştırma sonucu aşağıda verilmiştir;

1. Okulda ilişkilerinde mutlu olan öğretmenlerin yüksek düzeyde okula adandıkları görülmüştür.
2. Öğretmenlerin okulda kararlara katılmamaları ve iletişimde bozukluk olması onları okul dışı değerlere yöneltir.
3. Okul dışı adanma odaklan siyasi değerler olduğu,
4. Ailenin 2. planda okul dışı değerlerde alındığı,
5. Okul dışı adanma odaklarında dini değerlerin çok düşük olduğu,
6. Erkeklerin okul dışı adanma odaklan daha fazla olduğu,
7. Yaş artıkça adanmışlık arttığı,
8. Eğitim düzeyi ile de adanmışlık arasında fark olmadığı ortaya çıkmıştır.

Uyan (2002), “Öğretmenlerin İş Değerleri. Kişilik Özellikleri ve İş Tatminleri Arasındaki ilişkilerin İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tez çalışması, İstanbul ilinde M.E. B’na bağlı resmi ve özel eğitim kurumlarında çalışan 44 öğretmen üzerinde araştırma yapılmış elde edilen sonuçlar; öğretmenlerin kişilik özellikleri ile bazı iş değerleri arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bunun yanında bireylerin iş değerleri ve iş tatminleri arasında da anlamlı bir ilişki vardır.

Erdoğan (2001), “Sınıf Yönetiminde Öğrenci Kontrolü Açısından Olumlu Öğretmen-Öğrenci İlişisini” adlı Yüksek Lisans Tez çalışması, Edirne ilinde 365

lise son sınıf Öğrencisi, 112 öğretmen üzerinde yapılan araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir;

1. Okullarda öğretmenlere göre iyi, öğrencilere göre orta düzeyde olumlu öğretmen-öğrenci ilişkisi varlığı ortaya çıkmıştır.
2. Cinsiyetlerine, kıdemlerine, yaşlarına, anne ve baba mesleğine, mezun oldukları kurumlarına göre öğrencilerin olumlu öğretmen-öğrenci ilişkileri algıları arasında anlamlı farklılık yoktur.
3. Anne-babanın öğrenim durumuna, ailenin aylık gelir düzeyine göre öğrencilerin olumlu öğretmen-öğrenci ilişkileri algıları arasında fark puanları anlamlı bulunmuştur.
4. Öğretmen ve öğrencilerin olumlu öğretmen-öğrenci ilişkileri algıları arasında önemli fark vardır ve öğretmenlerin lehinedir.

Kaşıkçı (1996), “İlköğretimde Velilerle İşbirliği Kurmada Öğretmenlerin Kendi Yeterlilikleri” adlı Yüksek Lisans Tez çalışması, Ankara ilinde 100 öğretmen üzerinde yaptığı araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir;

1. Kadın öğretmenlerin %66’sının veliler ile İşbirliği kurmada kendilerini “yeterli”, %30’unun “yetersiz” gördükleri saptanmıştır. Erkek öğretmenlerin ise %69’unun veliler ile işbirliği kurmada kendilerini “yeterli”, %26’sının "yetersiz" gördükleri saptanmıştır.
2. Öğrenim süresi iki yıl olan yüksek okul mezunu öğretmenlerin %67’sinin kendilerini “yeterli”, %28’inin “yetersiz” gördükleri belirlenmiş 4 yıl olan öğretim kurumlarında %68 velilerle işbirliği kurmada “yeterli”, %29’u “yetersiz” dir.
3. Kıdeme göre 1–5 yıl arası öğretmenlerin %62’si, 20 yıldan fazla kıdeme sahip öğretmenlerin ise %78 velilerle “yeterli” görmüşlerdir. Öğretmenlerin kıdemleri arttıkça velilerle işbirliği konusunda “yetersiz” oranında yükselme görülmüştür.

4. Hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılan öğretmenler katılmayan öğretmenlere oranla velilerle işbirliği kurmada daha “yeterli” düzeyde bulunmuştur.
5. Velilerle görüşme öncesine planlama yaparken, bu planlama süreci için ön hazırlık yapmada öğretmenlerin %64’ü kendilerini “yeterli”, %30’u “yetersiz” görmüşlerdir.

Arzhangı (1994), “İlkokullarda Yönetmenler ile Öğretmenler Arasında İlişki Bozukluğu Yaratan” adlı Yüksek Lisans Tez çalışması, 2091 öğretmen üzerinde anket kullanılarak araştırma yapılmıştır. Araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir;

1. Eğitim programları İşlerinde, genel hizmetler alanında; öğrenci hizmetleri alanında yönetmenlerle öğretmenler arasında önemli ilişki bozukluğu vardır.
2. Öğretmenler-yönetmenler arasında a) Öğretmenlerin sicil ve özlük işlerinin yapılmasında b) Hizmet içi eğitime öğretmen seçmede orta derecede ilişki bozukluğu vardır.
3. Bütçe işlerinde yönetmenlerle öğretmenler arasında önemli ilişki bozukluğu yoktur.

Aydın (1999), “Türk Basınında Öğretmen Sorunları” adlı Yüksek Lisans tez çalışmasının sonuçları aşağıda verilmiştir;

1. Öğretmenler sayısal olarak az ve yetersizler, şehirlerde ve köylerde öğretmen ihtiyacı karşılanmamış.
2. Öğretmenlerin yetiştirilmesi hem nicelik hem nitelik olarak yetersizdir.
3. Öğretmenlerin ekonomik durumları asgari geçim standardının altındadır.
4. Öğretmenlerin hukuki statüleri zayıftır,

5. Öğretmenler mesleki örgütlere sahip çıkmamışlardır.

Özer (2002), “İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerin İletişim Davranışlarıyla İlgili öğretmen ve Yönetici Algılarının İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans Tez çalışması, İstanbul ilinde 206 kişi üzerinde araştırma yapılmış sonuçları aşağıda verilmiştir;

1. Yöneticilerin “gerektiğinde öğretmenlerin görüşlerini alma, yol gösterme, tarafsız ve adil olmaya çalışma, övgü ve takdirde bulunma, beden dilini kullanma, Türkçeyi kullanma, eleştiriciye açık olma” davranışlarıyla kendini algılayışları 0,01 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmuştur.
2. Yöneticilerin “öğretmenlere nazik olma, öğretmenlerin yönetici odasına rahatça gidip kendilerini ifade etmeleri, hata yapanın kişiliğine yönelik tepkide bulunma” davranışları kendilerini algılayışları ile öğretmenlerin algılayışları arasında 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık görülmüştür.
3. Yöneticilerin “konuşmalarda tehditler alma, alınganlık, kırgınlık, küskünlük, hoşgörü gösterme, bağırma, kuralları tavizsiz uygulama, ast-üst ilişkilerini hatırlatma, Öğretmenlerin sorunlarına duyarlı olma çıkan problemleri çözmek yerine kişisel çatışmaya dönüştürme” davranışları ile ilgili kendilerini algılayış ve öğretmenlerin algılayışları arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

Titrek (1999), “İlköğretim Okullarının Çevre ile İlişkileri” adlı Yüksek Lisans Tez çalışması, Ankara ilinde yapılmıştır. Araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir; Yerleşim birimi değişkenine göre;

1. Köylerde ve şehirlerde çevre ile kurulacak ilişkiler planlı şekilde yürütülmektedir.

2. Köylerde görev yapanlar şehirdesine göre yerleşim biriminde çevrenin eğitimine katkı, rehberlik yapma, liderlik rollerini daha iyi gerçekleştiriyorlar.
3. Eğitsel çalışmalar köylerde ve şehirlerde gerçekleştiriliyor.
4. Kurullar (okul aile birliği vs) köyde daha etkin şekilde gerçekleştiriliyor.
5. Çevre ile olumlu ilişki kurmayı engelleyen etkenler köylerde daha etkili olmaktadır.

Cinsiyet değişkenine göre

1. Kadın ve erkek gruplarda her ikisinde de planlı yürütülüyor.
2. Kadın ve erkek gruplarda çevreye rehberlik, eğitsel çalışmalar orta düzeyde gerçekleştiriliyor.
3. Kadın ve erkek gruplarının her ikisinde de çevreyle olumlu ilişkinin engelleri ara sıra etkili olmaktadır.

Okul Görevlilerin kıdemi değişkenine göre

1. Kıdeme göre çevre kalkınması çalışmasına katkı, rehberlik, çalışmalar orta düzeyde gerçekleştiriliyor.
2. Kurulların etkinlikleri 1–5 yıl arasındaki görevlilere göre yeteri düzeyde gerçekleştirmedikleri 16 yıl üstü görev yapanlarda ise genelde gerçekleştirildikleri saptanmıştır.
3. 1–10 yıl arasında görev yapanlara göre olumlu ilişkileri engelleyen etkenler ara sıra, 11 yıl üstündekilerde ise nadiren etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Okul görevlilerinin öğrenim durumuna göre

1. Hem ön lisans, daha az eğitim görmüş, lisans ve lisansüstü görevdekilerde de işler planlı yürütülüyor.

2. Ön lisans ve daha az eğitim görmüş, lisans ve lisansüstüne göre kalkınmaya, rehberlik, eğitsel çalışmalar orta düzeyde olmaktadır.
3. Ön lisans ve daha az eğitim görmüş, lisans ve lisansüstüne göre olumlu ilişkileri kurabilmeyi engelleyen etkenler ara sıra olmaktadır.

Velilerin öğrenim durumlarına göre

1. Velilerin öğrenim durumlarına göre çeşitli meslek gruplarına göre de orta düzeyde çalışılmaktadır.
2. Çevreyle olumlu ilişkiyi etkileyen faktörler velinin öğrenim durumuna göre ve meslek gruplarına göre ara sıra etkilidir.
3. Velilerin öğrenim düzeyi ile olumlu ilişki kurma ters orantılıdır.

Celep (2004)'in "Öğretmenlerin Yıllık Gelirleri" konusu üzerine 235 öğretmenle yaptığı araştırma sonucunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir;

1. Öğretmenlerin yüzde 71,5'i özel ders verdiklerini, yüzde 69.82'i maaşın çok yetersiz olduğunu belirtti.
2. 15 yıllık bir öğretmenin yıllık maaşının Türkiye'de ortalama 5 bin Euro, Batı ülkelerinde 22 bin Euro olduğunu ortaya koydu. Yıllık ortalama maaşın İrlanda'da 31 bin 381, Yunanistan'da 21 bin 54 Euro olduğu kaydedildi.

Eğitim-Bir-Sen (2004), 81 İlden 9 bin 790 öğretmen arasında "Öğretmen Sorunlarına" ilişkin bir araştırma yapılmış ve sonuçları aşağıda verilmiştir;

1. Öğretmenlerin yüzde 88,7'si, elde ettiği gelirin ailesinin ihtiyacını karşılamaya yetmediğini,

2. Öğretmenlerin yüzde 89,9'u toplumun, yüzde 90,7'si Milli Eğitim Bakanlığı'nın, yüzde 87,5'in kitle iletişim araçlarının mesleklerine gereken değeri vermediklerini,
3. Yüzde 43,9'u yeni bir şansı olsa bu mesleği tekrar seçmeyeceği,
4. Yüzde 64,3'ü çocuğuna öğretmenliği önermeyeceği,
5. Yüzde 74,9'u, meslekte beklediği doyumunu yakalayamadığını,
6. Yüzde 37,9'u daha çok çalışmakla durumunu düzeltebileceğine inanmadığını,
7. Yüzde 48'i gelecek yıl durumunun daha iyi olacağına inanmadığını,
8. Yüzde 80,2'si Öğretmenliğin kendi içinde kademeli bir yapıya kavuşturulmasına sıcak baktığını,
9. Yüzde 77'si de performans değerlendirme sistemi olması gerektiğini düşündüğü, araştırma sonuçları arasında yer almaktadır.

Türk Eğitim Sen (2004), “Göreve Yeni Başlayan Öğretmenlerin Yıllık Kazancı” hakkında yapılan araştırma sonuçları aşağıda verilmiştir;

1. Türkiye’de, göreve yeni başlayan bir öğretmen yılda 5 bin 94 dolar. 15 yıllık bir öğretmen de 5 bin 760 dolar kazanıyor. Göreve yeni başlayan bir öğretmen, yılda Almanya’da 47 bin 566. Finlandiya’da 34 bin 774, Hollanda’da 34 bin 295, İsveç’te 32 bin 57. ABD’de 29 bin 513, Tunus’ta 13 bin 418, Şili’de 11 bin 631 dolar. 15 yıllık bir öğretmen ise Almanya’da 57 bin 540 dolar, Finlandiya’da 41 bin 351, Hollanda’da 43 bin 241, İsveç’te 38 bin 37. ABD’de 42 bin 801, Tunus’ta 13 -bin 564, Şili’de 12 bin 908 dolar kazanıyor.
2. Türkiye’de, göreve yeni başlayan bir öğretmenin bin dolar değerindeki bilgisayarını alabilmesi için 565, 15 yıllık öğretmenin de 500 saat ter dökmesi gerekiyor. 15 yıllık bir öğretmen, aynı değerdeki bilgisayarını

Almanya’da 50, Finlandiya’da 69, ABD’de 67, Fransa’da 79, Tunus’ta 212, Şili’de 223, Filipinlerde de 242 saat çalışarak alabiliyor.

Türk Eğitim Sen’in (2004), “Öğretmenler Mesleklerini Sevmiyor” adlı konu altında yapılan araştırmasında, öğretmenlerin yaklaşık yarısı yeni bir şansı olsa bu mesleği tekrar seçmeme, yarıdan fazlası ise “çocuğuna öğretmenliği önermeme” görüşünde.

Eğitim-Sen’in (2004), “Öğretmenlerin Yıllık Gelirleri” konusu üzerine 30 ilde yaptığı 11 bin 500 öğretmeni kapsayacak şekilde araştırma yapılmış elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir;

1. Öğretmenleri %42’sinin az ya da çok gelir getiren ek işler yaptığı,
2. Öğretmenlerin %53’ü kendilerine ait bir evi olmadığı,
3. Yüzde 45’ü de 500 milyonluk bir harcamanın bile bütçelerini çok fazla etkilediğini,
4. Tatil yaptıklarında ve yeni bir elbise aldıklarında bütçelerinin çok sarsıldığını, belirttiler.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma betimsel yöntemlerden “Okul Survey” yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde amaç var olan durumu, var olduğu şekilde ortaya koymaktır.

Bu araştırmada da amaç Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılan öğretmenlerin bu sürece ilişkin görüşlerini çeşitli değişkenler açısından ortaya koymak olduğundan bu yöntem kullanılmıştır.

EVREN

Araştırmanın evrenini araştırma Konya’ da yapılmakla birlikte ankete katılan öğretmenlerin değişik illerden gelerek Mesleki Eğitim Çalışmalarına Konya’ da katıldıkları için bütün öğretmenleri kapsamaktadır. Bu bağlamda İlköğretim Okulları birinci kademe öğretmenleri ve idarecilerinin tümü araştırmanın evrenini oluşturuyor denebilir.

ÖRNEKLEM

01.09.2005–09.09.2005 ve 26.12.2005–30.12.2005 tarihleri arasındaki Konya ili Selçuklu, Ilgın, Akşehir, Seydişehir, Beyşehir, Kadınhanı ve Derebucak ilçelerinde Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 694 erkek, 276 kadın olmak üzere toplam 970 kişi ile çalışılmıştır. Araştırmaya gönüllü katılım sağlandığı için, öğretmenlerin çoğu bu konuya ilişkin istekli olduğundan dolayı ayrıca evrenden bir örneklem tayinine gidilmemiştir.

VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada veriler iki ölçek yardımıyla toplanmıştır.

1- Kişisel Bilgi Formu (KBF) : Bu formda araştırmaya katılan bireylerin demografik özellikleri; cinsiyet, çalışma süresi, çalıştığı yer ve medeni durum bilgileri ile mesleki eğitim çalışmalarına ilişkin görüşlerini etkileyebilecek diğer değişkenlere yer verilmiştir.

2- Mesleki Eğitim Çalışmalarına İlişkin Görüşleri Belirleme Anketi: bu ölçeğe son şekli verilmeden önce aşağıdaki işlemler yapılmıştır.

a- “Mesleki Eğitim Çalışması” kavramının

a-1. Kavramsal tanımı

a-2. Operasyon tanımı yapılmıştır.

b- Hedef kitleyi temsil edebileceğine inanılan bir gruba Mesleki Eğitim Çalışmalarına ilişkin görüşleri sorulmuştur.

c- Bu konuya ilişkin literatür taranmıştır.

d- Yukarıda belirtilen çalışmalardan sonra konuya ilişkin denemelik tutum ifadeleri yazılmıştır.

e- Ölçek bu haliyle yine hedef kitleyi temsil edebilecek bir gruba deneme uygulaması yapılmıştır.

f- Bu uygulamadan sonra elde edilen verilere ilişkin yapılan istatistiksel analizler ve uzman görüşleriyle son şekli verilmiştir. Ölçekte toplam 43 soru bulunmaktadır.

Ölçekte Mesleki Eğitim Çalışmalarına ilişkin görüşleri net bir şekilde koymak açısından alt ölçekler oluşturulmuştur. Bunlar;

1-Mesleki Eğitim Çalışmalarında görevli olan öğretim elemanlarına ilişkin öğretmen görüşleri.

2-Mesleki Eğitim Çalışmalarının zamanlaması, süresi ve verilen yere ilişkin öğretmen görüşleri.

3-Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin öğretmen görüşleri.

4-Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri.

5-Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalı olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşleri.

Yapılan hesaplamalar sonucunda iç tutarlılık katsayısı Cronbach Alpha katsayısı 0,69 ile 0,71 arası bulunmuştur.

VERİLERİN ANALİZİ

Verilerin analizi için SPSS For Windows paket istatistiksel programı kullanılmış ve aşağıdaki analizler yapılmıştır.

- 1- Frekans ve yüzde hesaplamaları
- 2- İki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi (t-testi)
- 3- Varyans analizi teknikleri kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde elde edilen verilere ait çözümlemelere yer verilmiştir. Bu çözümlmeler üç başlık altında verilmiştir:

İlk olarak Araştırmaya katılan bireylerin kişisel bilgi formunda ölçülen demografik özelliklerine ait bulgular, ikinci olarak problem durumuna ait bulgular ve son olarak alt problemlere ait bulgulara yer verilmiştir.

Bulgulara ait bir yorumlaya gidilmemiş sadece var olan durum var olduğu şekliyle ortaya konmaya çalışılmıştır.

1. Örnekleme ait bulgular.

1.1. Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine ilişkin bulgular.

Tablo 1

Araştırmaya katılan Bireylerin Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

CINSİYET		
	sayı	%
erkek	694	71,5
kadın	276	28,5
toplam	970	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin cinsiyetlerine göre dağılımları tablo de verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin 694'ü erkek (%71,5) ve 276'sı kadın (%28,5) olmak üzere toplam 970 kişiden oluşmuştur.

2.2. Araştırmaya katılan bireylerin kıdemlerine ilişkin bulgular.

Tablo 2

Araştırmaya katılan Bireylerin Kıdemlerine Göre Dağılımları

KIDEM		
	sayı	%
1-10 yıl	521	53,7
11-20 yıl	361	37,2
21+	88	9,1
toplam	970	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin kıdemlerine göre dağılımları Tablo 2’de verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin 521 i (% 53,7) 1 – 10 yıl, 361’i (% 37,2) 11- 20 yıl ve 88’i (% 9,1) 21 yıl ve üzeri olmak üzere dağılmışlardır.

1.3. Araştırmaya katılan bireylerin medeni durumlarına ilişkin bulgular.

Tablo 3

Araştırmaya katılan Bireylerin Medeni Durumlarına Göre Dağılımları

medeni durum		
	sayı	%
evli	597	61,5
bekar	373	38,5
toplam	970	100,0

Araştırmaya katılan bireylerin medeni durumlarına göre dağılımları Tablo 3’de verilmiştir. Buna göre örnekleme oluşturan bireylerin 597’si evli (%61,5) ve 373’sü bekâr (%38,5) olarak dağılmışlardır.

1.4. Araştırmaya katılan bireylerin görev yaptıkları yerleşim birimlerine ilişkin bulgular.

Tablo 4

Araştırmaya katılan Bireylerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Dağılımları

görev yapılan yerleşim birimi		
	sayı	%
köy	152	15,7
kasaba-belde	286	29,5
ilçe	374	38,6
il	158	16,3
toplam	970	100,0

Araştırmaya katılan Bireylerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Dağılımları Tablo 4’te verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, 152’si (% 15,7) köy, 286’sı (% 29,95) kasaba – belde, 374’ü (% 38,6) ilçe ve 158’i (16,3) il de görev yapmaktadırlar.

1.5. Araştırmaya katılan bireylerin eğitim durumlarına ilişkin bulgular.

Tablo 5

Araştırmaya katılan Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları

Bireylerin eğitim durumu		
	sayı	%
lise	50	5,2
ön lisans	131	13,5
lisans	764	78,8
yüksek lisans - doktora	25	2,6
toplam	970	100,0

Araştırmaya katılan Bireylerin Eğitim Durumlarına Göre Dağılımları Tablo 5’te verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireyleri, 50’si (% 5,2) lise, 131’i (%13,5) ön lisans, 764’ü (% 78,8) lisans ve 25’i (% 2,6) yüksek lisans – doktora mezunu olarak dağılmışlardır.

Problem durumuna ait bulgular.

3.3. Mesleki eğitim programında görevli öğretim elemanlarına ilişkin öğretmen görüşlerine ait bulgular.

Tablo 6

Mesleki Eğitim Programında Görevli Öğretim Elemanlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri

Mesleki Eğitimi Verenlere İlişkin Görüşler

		Katılma Düzeyi				kesinlikle katılıyorum
		kesinlikle katılmıyorum	katılmıyorum	kararsızım	katılıyorum	
Mesleki eğitim çalışmalarını işin uzmanı olamayan kişiler tarafından yürütülmektedir.	N	105	143	148	521	53
	%	10,8%	14,7%	15,3%	53,7%	5,5%
Mesleki eğitim çalışmalarında görev alan eğitim görevlilerinin nitelik bakımından yeterli olmadığını düşünüyorum	N	204	261	87	393	25
	%	21,0%	26,9%	9,0%	40,5%	2,6%
Mesleki eğitim çalışmalarını yürüten kişiler gerekli bilgi ve donanıma sahip değildir.	N	80	138	163	547	42
	%	8,2%	14,2%	16,8%	56,4%	4,3%
Mesleki eğitim çalışmalarında görevli olan eğitim görevlilerinin hazırlık yapmadıklarını düşünüyorum	N	68	153	171	546	32
	%	7,0%	15,8%	17,6%	56,3%	3,3%
Toplam	N	457	695	569	2007	152
	%	11,8%	17,9%	14,7%	51,7%	3,9%

Mesleki Eğitim Programında Görevli Öğretim Elemanlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri Tablo 6'da verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, “Mesleki eğitim çalışmalarını işin uzmanı olmayan kişiler tarafından yürütülmektedir” ifadesine 105 (%10,8) kişi kesinlikle katılmıyorum, 143 (%14,7) kişi katılmıyorum, 148 (%15,3) kişi kararsızım, 521 (%53,7) kişi katılıyorum ve 53 (%5,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarında görev alan eğitim görevlilerinin nitelik bakımından yeterli olmadığını düşünüyorum” ifadesine 204 (%21,0) kişi kesinlikle katılmıyorum, 261 (%26,9) kişi katılmıyorum, 87 (%9,0) kişi kararsızım, 393 (%40,5) kişi katılıyorum ve 25 (%2,6) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

“Mesleki eğitim çalışmalarını yürüten kişiler gerekli bilgi ve donanıma sahip değildir” ifadesine 80 (%8,2) kişi kesinlikle katılmıyorum, 138 (%14,2) kişi katılmıyorum, 163 (%16,8) kişi kararsızım, 547 (%56,4) kişi katılıyorum ve 42 (%4,3) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Mesleki eğitim çalışmalarında görevli olan eğitim görevlilerinin hazırlık yapmamaktadırlar” İfadesine 68 (%7,0) kişi kesinlikle katılmıyorum, 153 (%15,8) kişi katılmıyorum, 171 (%17,6) kişi kararsızım, 546 (%56,3) kişi katılıyorum ve 32 (%3,1) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise 457 (%11,8) kişi kesinlikle katılmıyorum, 695 (%17,9) kişi katılmıyorum, 569 (%14,7) kişi kararsızım, 2007 (%51,7) kişi katılıyorum ve 152 (%3,9) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

4.4. Mesleki eğitim programının zamanlaması, süresi verilen yere ilişkin öğretmen görüşlerine ait bulgular.

Tablo 7

Mesleki Eğitim Programının Zamanlama, Süre Verilen Yere İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri

		Katılma Düzeyi				kesinlikle katılıyorum
		kesinlikle katılmıyorum	katılmıyorum	kararsızım	katılıyorum	
Mesleki Eğitim Çalışmalarına ayrılan süre yeterli değildir.	N	116	172	181	465	36
	%	12,0%	17,7%	18,7%	47,9%	3,7%
Mesleki Eğitim Çalışmaları zaman açısından uygun değildir.	N	112	169	163	493	34
	%	11,5%	17,4%	16,8%	50,8%	3,5%
Mesleki Eğitim Çalışmaları okul dışında yapılırsa daha iyi olur.	N	119	161	156	491	43
	%	12,3%	16,6%	16,1%	50,6%	4,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının tarihleri yeniden düzenlenmelidir.	N	77	139	165	562	27
	%	7,9%	14,3%	17,0%	57,9%	2,8%
Kısa sürede çok şey yapılmaya çalışılıyor	N	52	217	194	486	21
	%	5,4%	22,4%	20,0%	50,1%	2,2%
Yetiştirilmeyeceği anlaşılınca geçiştiriliyor.	N	48	197	227	472	26
	%	4,9%	20,3%	23,4%	48,7%	2,7%
Mesleki Eğitim Çalışmaları formalite bir çalışmadır.	N	105	166	146	519	34
	%	10,8%	17,1%	15,1%	53,5%	3,5%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına ayrılan süre çok uzundur.	N	105	160	168	490	47
	%	10,8%	16,5%	17,3%	50,5%	4,8%
Toplam	N	734	1381	1400	3978	268
	%	9,5%	17,8%	18,0%	51,3%	3,5%

Mesleki Eğitim Programının Zamanlama, Süre Verilen Yere İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri Tablo 7’de verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, “Mesleki eğitim çalışmalarına ayrılan süre yeterli değildir” ifadesine 116 (%12,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,172 (%17,7) kişi katılmıyorum, 181 (%18,7) kişi kararsızım, 465 (%47,9) kişi katılıyorum ve 36 (%3,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları zaman açısından uygun değildir” ifadesine 112 (%11,5) kişi kesinlikle katılmıyorum,169 (%17,4) kişi katılmıyorum, 163 (%16,8) kişi kararsızım, 493 (%50,8) kişi katılıyorum ve 34 (%3,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları okul dışında yapılırsa daha iyi olur” ifadesine 119 (%12,3) kişi kesinlikle katılmıyorum,161 (%16,6) kişi katılmıyorum, 165 (%17,0) kişi kararsızım, 562 (%57,9) kişi katılıyorum ve 21 (%2,2) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının tarihleri yeniden düzenlenmelidir” ifadesine 77 (%7,9) kişi kesinlikle katılmıyorum,139 (%14,3) kişi katılmıyorum, 165 (%17,0) kişi kararsızım, 562 (%57,9) kişi katılıyorum ve 27 (%2,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Kısa sürede çok şey yapılmaya çalışılıyor” ifadesine 52 (%5,4) kişi kesinlikle katılmıyorum,217 (%22,4) kişi katılmıyorum, 194 (%20,0) kişi kararsızım, 486 (%50,1) kişi katılıyorum ve 21 (%2,2) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Yetiştirilemeyeceği anlaşılınca geçiştiriliyor” ifadesine 48 (%4,9) kişi kesinlikle katılmıyorum,197 (%20,3) kişi katılmıyorum, 227 (%23,4) kişi kararsızım, 472 (%48,7) kişi katılıyorum ve 26 (%2,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları formalite bir çalışmadır ” ifadesine 105 (%10,8) kişi kesinlikle katılmıyorum,166 (%17,1) kişi katılmıyorum, 146 (%15,1) kişi kararsızım, 519 (%53,5) kişi katılıyorum ve 34 (%3,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarına ayrılan süre çok uzundur” ifadesine 105 (%10,8) kişi kesinlikle katılmıyorum,160 (%16,5) kişi katılmıyorum, 168 (%17,3) kişi kararsızım, 490 (%50,5) kişi katılıyorum ve 47 (%4,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise 734 (%9,5) kişi kesinlikle katılmıyorum, 1361 (%17,8) kişi katılmıyorum, 1400 (%18,0) kişi kararsızım, 3978 (%51,3) kişi katılıyorum ve 268 (%3,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Mesleki eğitim programının verilış biçimine ilişkin öğretmen görüşlerine ait bulgular.

Tablo 8

Mesleki Eğitim Programının Veriliş Biçimine İlişkin Öğretmen Görüşleri
Frekans ve Yüzdeleri

Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimi

		Katılma Düzeyi				
		kesinlikle katılmıyorum	katılmıyorum	kararsızım	katılıyorum	kesinlikle katılıyorum
Yöneticilerin mesleki eğitim çalışmalarını düzenlerken keyfi davrandıklarını düşünüyorum.	N	83	185	145	526	31
	%	8,6%	19,1%	14,9%	54,2%	3,2%
Mesleki Eğitim Çalışmalarında uygulamaya yeterince ağırlık verilmiyor.	N	92	149	152	545	32
	%	9,5%	15,4%	15,7%	56,2%	3,3%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılan öğretmenler daha çok dinleyici konumda.	N	75	175	136	551	33
	%	7,7%	18,0%	14,0%	56,8%	3,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının göstermelik yapıldığını düşünüyorum.	N	63	164	167	535	41
	%	6,5%	16,9%	17,2%	55,2%	4,2%
Mesleki Eğitim Çalışmaları öğretmenlerin deneyimlerini paylaşması için son derece önemli	N	67	147	166	551	39
	%	6,9%	15,2%	17,1%	56,8%	4,0%
Mesleki Eğitim Çalışmaları dökümanlaştırılırsa daha işlevsel olacağını düşünüyorum	N	90	121	165	565	29
	%	9,3%	12,5%	17,0%	58,2%	3,0%
Öğretmelik mesleği ile ilgili yeni anlayışlar uygulamalı olarak verilmiyor.	N	103	125	143	551	48
	%	10,6%	12,9%	14,7%	56,8%	4,9%
Okul ve kurum yöneticilerine ayrı zamanlarda Mesleki Eğitim Çalışmaları yapılmalıdır.	N	61	140	147	569	53
	%	6,3%	14,4%	15,2%	58,7%	5,5%
Mesleki Eğitim Çalışmaları formalite bir çalışmadır.	N	91	168	154	512	45
	%	9,4%	17,3%	15,9%	52,8%	4,6%
Mesleki Eğitim Çalışmaları katılımcıların görev kıdeme göre düzenlenmelidir.	N	64	124	146	599	37
	%	6,6%	12,8%	15,1%	61,8%	3,8%
Mesleki Eğitim Çalışmaları oryantasyon içinde verilmelidir.	N		136	178	542	33
	%		15,3%	20,0%	61,0%	3,7%
Toplam	N	789	1634	1699	6046	421
	%	7,5%	15,4%	16,0%	57,1%	4,0%

Mesleki Eğitim Programının Veriliş Biçimine İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri Tablo 8’de verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, “Yöneticilerin mesleki eğitim çalışmaları düzenlerken keyfi davrandıklarını düşünüyorum” ifadesine 83 (%8,6) kişi kesinlikle katılmıyorum, 185 (%19,1) kişi katılmıyorum, 145 (%14,9) kişi kararsızım, 526

(%54,2) kişi katılıyorum ve 31 (%3,2) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarında uygulama yeterince ağırlık verilmiyor” ifadesine 92 (%9,5) kişi kesinlikle katılmıyorum,149 (%15,4) kişi katılmıyorum, 152 (%15,7) kişi kararsızım, 545 (%56,2) kişi katılıyorum ve 32 (%3,3) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarına katılan öğretmenler daha çok dinleyici konumdadır” ifadesine 75 (%7,7) kişi kesinlikle katılmıyorum,175 (%18,0) kişi katılmıyorum, 136 (%14,0) kişi kararsızım, 551 (%56,8) kişi katılıyorum ve 33 (%3,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının göstermelik yapıldığını düşünüyorum” ifadesine 63 (%6,5) kişi kesinlikle katılmıyorum,164 (%16,9) kişi katılmıyorum, 167 (%17,2) kişi kararsızım, 535 (%55,2) kişi katılıyorum ve 41 (%4,2) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları öğretmenlerin deneyimlerini paylaşması için son derece önemlidir.” ifadesine 67 (%6,9) kişi kesinlikle katılmıyorum,147 (%15,2) kişi katılmıyorum, 166 (%17,1) kişi kararsızım, 551 (%56,8) kişi katılıyorum ve 39 (%4,0) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları dökümanlaştırılırsa daha işlevsel olacağını düşünüyorum” ifadesine 90 (%9,3) kişi kesinlikle katılmıyorum,121 (%12,5) kişi katılmıyorum, 165 (%17,0) kişi kararsızım, 565 (%58,2) kişi katılıyorum ve 29 (%3,0) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Öğretmenlik mesleği ile ilgili yeni anlayış uygulamalı olarak verilmiyor.” ifadesine 103 (%10,6) kişi kesinlikle katılmıyorum,125 (%12,9) kişi katılmıyorum, 143 (%14,7) kişi kararsızım, 551 (%56,8) kişi katılıyorum ve 48 (%4,9) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Okul ve kurum yöneticilerine ayrı zamanlarda mesleki eğitim çalışmaları yapılmalıdır” ifadesine 61 (%6,3) kişi kesinlikle katılmıyorum,140 (%14,4) kişi katılmıyorum, 147 (%15,0) kişi kararsızım, 569 (%58,7) kişi katılıyorum ve 53 (%5,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları formalite bir çalışmadır.” ifadesine 91 (%9,4) kişi kesinlikle katılmıyorum,168 (%17,3) kişi katılmıyorum, 154 (%15,9) kişi kararsızım, 512 (%52,8) kişi katılıyorum ve 45 (%4,6) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları katılımcıların görev kılme göre düzenlenmelidir.” ifadesine 64 (%6,6) kişi kesinlikle katılmıyorum,124 (%12,8) kişi katılmıyorum, 146 (%15,1) kişi kararsızım, 599 (%61,8) kişi katılıyorum ve 37 (%3,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

“Mesleki eğitim çalışmaları oryantasyon içinde verilmelidir.” ifadesine 0 (%0,0) kişi kesinlikle katılmıyorum, 136 (%15,3) kişi katılmıyorum, 178 (%20,0) kişi kararsızım, 542 (%61,0) kişi katılıyorum ve 33 (%3,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise, 789 (%7,5) kişi kesinlikle katılmıyorum, 1634 (%15,4) kişi katılmıyorum, 1699 (%16,0) kişi kararsızım, 6046 (%57,1) kişi katılıyorum ve 421 (%4,0) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

5.5. Mesleki eğitim programının içeriğine ilişkin öğretmen görüşlerine ait bulgular.

Tablo 9
Mesleki Eğitim Programının İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri

		Katılma Düzeyi				
		kesinlikle katılmıyorum	katılmıyorum	kararsızım	katılıyorum	kesinlikle katılıyorum
Mesleki Eğitim Çalışmalarında işlenen konular öğretmen tarafından belirlenmelidir.	N	186	265	97	400	22
	%	19,2%	27,3%	10,0%	41,2%	2,3%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının öğretmenleri her türlü yenilikten haberdar edecek şekilde düzenlenmelidir.	N	74	171	147	536	42
	%	7,6%	17,6%	15,2%	55,3%	4,3%
Öğretmenler Mesleki Eğitim Çalışmalarının yönetmeliği hakkında yeterli bilgiye sahip değildir.	N	87	156	181	516	30
	%	9,0%	16,1%	18,7%	53,2%	3,1%
Mesleki Eğitim Çalışmalarında anlatılanların mesleğim için gerekli olmadığını düşünüyorum.	N	132	197	122	486	33
	%	13,6%	20,3%	12,6%	50,1%	3,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriği güncel hale getirilmelidir.	N	80	124	142	587	37
	%	8,2%	12,8%	14,6%	60,5%	3,8%
Mesleki Eğitim Çalışmalarında her dönem farklı konuların araştırılması gerekir.	N	55	146	164	565	40
	%	5,7%	15,1%	16,9%	58,2%	4,1%
Mesleki Eğitim Çalışmalarında öğretim teknolojileri, konusunda yeterince bilgi verilmiyor.	N	81	151	168	537	33
	%	8,4%	15,6%	17,3%	55,4%	3,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriği ülkemiz eğitim sorunlarını içermiyor.	N	88	127	159	544	52
	%	9,1%	13,1%	16,4%	56,1%	5,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarında konular bir kurul tarafından belirlenmelidir.	N	107	141	137	548	37
	%	11,0%	14,5%	14,1%	56,5%	3,8%
Mesleki Eğitim Çalışmaları öğretmenlerin daha çok mesleki kimliklerine yöneliktir.	N	124	160	160	564	36
	%	14,0%	18,1%	18,1%	63,8%	4,1%
Toplam	N	890	1602	1477	5283	362
	%	9,3%	16,7%	15,4%	55,0%	3,8%

Mesleki Eğitim Programının İçeriğine İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri Tablo 9’da verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, “Mesleki Eğitim Çalışmalarında işlenen konular öğretmen tarafından belirlenmelidir” ifadesine 186 (%19,2) kişi kesinlikle katılmıyorum,265 (%27,3) kişi katılmıyorum, 97 (%10,0) kişi kararsızım, 400 (%41,2) kişi katılıyorum ve 22 (%2,3) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının her türlü yenilikten haberdar edilecek şekilde düzenlenmelidir” ifadesine 74 (%7,6) kişi kesinlikle katılmıyorum,171 (%17,6) kişi katılmıyorum, 147 (%15,2) kişi kararsızım, 536 (%55,3) kişi katılıyorum ve 42 (%4,3) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “ Öğretmenler Mesleki eğitim çalışmalarının yönetmeliği hakkında yeterli bilgiye sahip değiller” ifadesine 87 (%9,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,156 (%16,1) kişi katılmıyorum, 122 (%12,6) kişi kararsızım, 486 (%50,1) kişi katılıyorum ve 30 (%3,1) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarında anlatılanların meslek için gerekli olmadığını düşünüyorum” ifadesine 132 (%13,6) kişi kesinlikle katılmıyorum,197 (%20,3) kişi katılmıyorum, 122 (%12,6) kişi kararsızım, 486 (%50,1) kişi katılıyorum ve 33 (%3,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının içeriği güncel hale getirilmelidir.” ifadesine 80 (%8,2) kişi kesinlikle katılmıyorum,124 (%12,8) kişi katılmıyorum, 142 (%14,6) kişi kararsızım, 587 (%60,5) kişi katılıyorum ve 37 (%3,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının her dönem farklı konuların araştırılması gerekir” ifadesine 55 (%5,7) kişi kesinlikle katılmıyorum,146 (%15,1) kişi katılmıyorum, 164 (%16,9) kişi kararsızım, 565 (%58,2) kişi katılıyorum ve 40 (%4,1) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki Eğitim Çalışmalarında öğretim teknolojileri konusunda yeterince bilgi verilmiyor.” ifadesine 81 (%8,4) kişi kesinlikle katılmıyorum,151 (%15,6) kişi katılmıyorum, 168 (%17,3) kişi kararsızım, 537 (%55,4) kişi katılıyorum ve 33 (%3,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriği ülkemiz eğitim sorunlarını içermiyor.” ifadesine 88 (%9,1) kişi kesinlikle katılmıyorum,127 (%13,1) kişi katılmıyorum, 159 (%16,4) kişi kararsızım, 544 (%56,1) kişi katılıyorum ve 52 (%5,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarında konular bir kurul tarafından belirlenmelidir..” ifadesine 107 (%11,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,141 (%14,5) kişi katılmıyorum, 137 (%14,1) kişi kararsızım, 538

(%56,5) kişi katılıyorum ve 37 (%3,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarını öğretmenlerin daha çok mesleki kimliklerine yöneliktir.” ifadesine 0 (%0,0) kişi kesinlikle katılmıyorum, 124 (%14,0) kişi katılmıyorum, 160 (%18,1) kişi kararsızım, 564 (%63,8) kişi katılıyorum ve 36 (%4,1) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise, 890 (%9,3) kişi kesinlikle katılmıyorum, 1602 (%16,7) kişi katılmıyorum, 1477 (%15,4) kişi kararsızım, 5283 (%55,0) kişi katılıyorum ve 362 (%3,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir

6.6. Mesleki eğitim programına katılım ve faydalı olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşlerine ait bulgular.

Tablo 10

Mesleki Eğitim Programının Katılım ve Faydalı Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri

Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalı Olup Olmadığına İlişkin Görüşler ve Öneriler

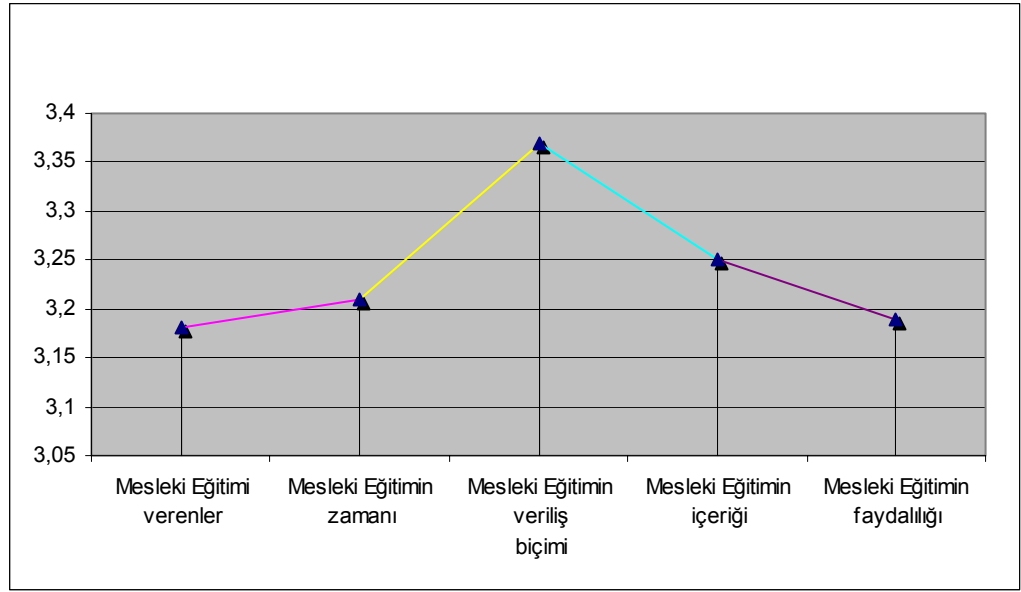
		KATILMA				
		kesinlikle katılmıyorum	katılmıyorum	kararsızım	katılıyorum	kesinlikle katılıyorum
Mesleki Eğitim Çalışmalarına ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerde katılmalıdır.	N	85	181	159	493	52
	%	8,8%	18,7%	16,4%	50,8%	5,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının gerekli olduğuna inanıyorum	N	218	251	69	407	25
	%	22,5%	25,9%	7,1%	42,0%	2,6%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılmak istemiyorum	N	220	260	86	383	21
	%	22,7%	26,8%	8,9%	39,5%	2,2%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılan öğretmenlerin yaptıklarından diğer öğretmenler haberdar değildir.	N	66	142	188	536	38
	%	6,8%	14,6%	19,4%	55,3%	3,9%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına velilerde katılmalıdır.	N	73	274	161	434	28
	%	7,5%	28,2%	16,6%	44,7%	2,9%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılım gönüllülüğe göre yapılmalıdır.	N	71	207	230	429	33
	%	7,3%	21,3%	23,7%	44,2%	3,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarında ilköğretim Müfettişlerine görev verilmemelidir.	N	48	108	109	475	230
	%	4,9%	11,1%	11,2%	49,0%	23,7%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının sonuçlarının eğitim-öğretim sürecine bir katkısı yoktur.	N	80	150	176	521	43
	%	8,2%	15,5%	18,1%	53,7%	4,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının sıkıcı olduğunu düşünüyorum	N		156	164	528	45
	%		17,5%	18,4%	59,1%	5,0%
Toplam	N	968	1870	1479	4754	552
	%	10,1%	19,4%	15,4%	49,4%	5,7%

Mesleki Eğitim Programının Katılım ve Faydalı Olup Olmadığına İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri Tablo 10'da verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, “Mesleki Eğitim Çalışmalarına ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerde katılmalıdır” ifadesine 85 (%8,8) kişi kesinlikle katılmıyorum,181 (%18,7) kişi katılmıyorum, 159 (%16,4) kişi kararsızım, 493 (%50,8) kişi katılıyorum ve 52(%5,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının gerekli olduğuna inanıyorum” ifadesine 218 (%22,5) kişi kesinlikle katılmıyorum,251 (%25,9) kişi katılmıyorum, 69 (%7,1) kişi kararsızım, 407 (%42,0) kişi katılıyorum ve 25 (%2,6) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Öğretmenler Mesleki eğitim çalışmalarına katılmak istemiyorum” ifadesine 220 (%22,7) kişi kesinlikle katılmıyorum,260 (%26,8) kişi katılmıyorum, 86 (%8,9) kişi kararsızım, 383 (%39,5) kişi katılıyorum ve 21 (%2,2) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarına katılan öğretmenlerin yaptıklarından diğer öğretmenlerin haberi olmuyor” ifadesine 66 (%6,8) kişi kesinlikle katılmıyorum,142 (%14,6) kişi katılmıyorum, 188 (%19,4) kişi kararsızım, 536 (%55,3) kişi katılıyorum ve 38 (%3,9) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarına velilerde katılmalıdır.” ifadesine 73 (%7,5) kişi kesinlikle katılmıyorum,274 (%28,2) kişi katılmıyorum, 161 (%16,6) kişi kararsızım, 434 (% 44,7) kişi katılıyorum ve 28 (% 2,9) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarına katılım gönüllülüğe göre yapılmalıdır.” ifadesine 71 (%7,3) kişi kesinlikle katılmıyorum,207 (%21,3) kişi katılmıyorum, 230 (%23,7) kişi kararsızım, 429 (%44,2) kişi katılıyorum ve 33 (%3,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki Eğitim Çalışmalarında ilköğretim müfettişlerine görev verilmemelidir.” ifadesine 48 (%4,9) kişi kesinlikle katılmıyorum,108 (%11,1) kişi katılmıyorum, 109 (%11,2) kişi kararsızım, 475 (%49,0) kişi katılıyorum ve 230 (%23,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki Eğitim Çalışmalarının sonuçlarının eğitim öğretim sürecine bir katkısı yoktur.” ifadesine 80 (%8,2) kişi kesinlikle katılmıyorum,150 (%15,5) kişi katılmıyorum, 176 (%18,1) kişi kararsızım, 521 (%53,7) kişi katılıyorum ve 43 (%4,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının sıkıcı olduğunu düşünüyorum..” ifadesine 0 (%0,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,156 (%17,5) kişi katılmıyorum, 164 (%18,4) kişi kararsızım, 528 (%59,1) kişi katılıyorum ve 45

(%5,0) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise, 968 (%10,1) kişi kesinlikle katılmıyorum,1870 (%19,4) kişi katılmıyorum, 1479 (%15,4) kişi kararsızım, 4754 (%49,4) kişi katılıyorum ve 552 (%5,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının Tümüne İlişkin Görüşleri

	sayı	En düşük puan	En yüksek puan	Ortalama	Standart sapma
Eğitimi verenler	970	1,00	5,00	3,1809	,7964
Zamanlaması	970	1,00	5,00	3,2144	,6446
Veriliş biçimi	970	1,00	41,55	3,3729	1,3862
İçeriği	970	1,00	7,80	3,2569	,6902
Faydalılık	970	1,00	7,33	3,1901	,6674
Toplam	970				

Şekil 1 Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının Tümüne İlişkin Görüşleri

Mesleki eğitim çalışmalarına ilişkin öğretmen görüşleri incelendiğinde öğretmenlerin birinci sırada mesleki eğitimin verilış biçimine ilişkin en olumsuz tutum içinde oldukları görülmüştür. Bunu ikinci sırada mesleki eğitimin içeriği ve mesleki eğitimin zamanı takip etmektedir. Öğretmenlerin mesleki eğitimi veren kişilerin mesleki yeterliliklerine ilişkin tutumları dikkate alındığında bu süreç sonunda ulaşılmak istenen amaca ulaşmanın çok güç olduğu söylenebilir. Mesleki Eğitim Çalışmalarına ilişkin öğretmen görüşleri iletişim süreci ile ilişkilendirildiğinde amaca ulaşmanın zor olduğu daha net anlaşılabilir. Çünkü alıcı durumunda olan öğretmenin hem kaynağa, hem içeriğe hem de içeriğin verilış biçimine yönelik olumsuz tutumlara sahiptir.

Alt problemlere ilişkin bulgular.

3.1. Kadın ve erkek öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerine ilişkin görüşleri.

Tablo 11

**Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten
Öğretim Görevlilerine İlişkin Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri**

Mesleki Eğitimi Veren Bireylere ilişkin Görüşler

			Katılma Düzeyi				
			kesinlikle katılmıyorum	katılmıyorum	kararsızım	katılıyorum	kesinlikle katılıyorum
Mesleki eğitim çalışmalarını için uzmanı olmayan kişiler tarafından yürütülmektedir.	Kadın	N	25	38	36	154	23
		%	9,1%	13,8%	13,0%	55,8%	8,3%
	Erkek	N	80	105	112	367	30
		%	11,5%	15,1%	16,1%	52,9%	4,3%
Toplam	N	105	143	148	521	53	
	%	10,8%	14,7%	15,3%	53,7%	5,5%	
Mesleki eğitim çalışmalarında görev alan öğretim elemanlarının nitelikleri bakımından uygun olmadığını düşünüyorum.	Kadın	N	48	64	33	123	8
		%	17,4%	23,2%	12,0%	44,6%	2,9%
	Erkek	N	156	197	54	270	17
		%	22,5%	28,4%	7,8%	38,9%	2,4%
Toplam	N	204	261	87	393	25	
	%	21,0%	26,9%	9,0%	40,5%	2,6%	
Mesleki eğitim çalışmalarını yürüten kişiler gerekli bilgi ve donanıma sahip değildir.	Kadın	N	22	28	46	167	13
		%	8,0%	10,1%	16,7%	60,5%	4,7%
	Erkek	N	58	110	117	380	29
		%	8,4%	15,9%	16,9%	54,8%	4,2%
Toplam	N	80	138	163	547	42	
	%	8,2%	14,2%	16,8%	56,4%	4,3%	
Mesleki eğitim çalışmalarını yürüten kişilerin hazırlıksız olduğunu düşünüyorum.	Kadın	N					
		%					
	Erkek	N					
		%					
Toplam	N						
	%						

Kadın ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim görevlilerine ilişkin Görüşleri Frekans Yüzdeleri Tablo 11’de verilmiştir. Buna göre “Mesleki eğitim için uzmanı olmayan kişiler tarafından yürütülmektedir” ifadesine bireylerin katılma oranları; kadın olanlardan 25 kişi (%9,1) kesinlikle katılmıyorum, 38 kişi (%13,18) Katılmıyorum, 36 kişi (%13,0) kararsızım, 154 kişi (%55,8) katılıyorum, 23 kişi (%8,3) kesinlikle katılıyorum cevabını vermişlerdir. Erkek olanlardan 80 kişi (%11,5) kesinlikle katılmıyorum, 105 kişi (%15,1) katılmıyorum, 112 kişi (% 16,1) kararsızım, 367 kişi (%52,9) katılıyorum, 30 kişi (% 4,3) kesinlikle katılıyorum cevabı olmak üzere Toplam 105 (% 10,8) birey

kesinlikle katılıyorum, 143 (% 14,7) birey katılmıyorum, 148 (% 15,3) kararsızım, 521 (% 53,7) birey katılıyorum ve 53 (% 5,5) birey kesinlikle katılıyorum cevabını vermişlerdir.

“Mesleki Eğitim çalışmalarında Görev alan Öğretim elemanlarının nitelikleri bakımından uygun olmadığını düşünüyorum ” ifadesine bireylerin katılma oranları; kadın olanlardan 48 kişi (%17,4) kesinlikle katılmıyorum, 64 kişi (%23,2) Katılmıyorum, 33kişi (%12,0) kararsızım, 123 kişi (%44,6) katılıyorum, 8 kişi (%2,9) kesinlikle katılıyorum cevabını vermişlerdir. Erkek olanlardan 156 kişi (%22,5) kesinlikle katılmıyorum, 197 kişi (%28,4) katılmıyorum 54kişi (% 7,8) kararsızım 270 kişi (%33,9) katılıyorum, 17 kişi (% 2,4) kesinlikle katılıyorum cevabı olmak üzere Toplam 204 (% 21,0) birey kesinlikle katılıyorum 261 (% 26,9) birey katılmıyorum, 87 (% 9,0) kararsızım, 393 (% 40,5) birey katılıyorum ve 25 (% 2,6) birey kesinlikle katılıyorum cevabını vermişlerdir.

“Mesleki Eğitim çalışmalarını yürüten kişiler gerekli bilgi ve donanıma sahip değil ” ifadesine bireylerin katılma oranları; kadın olanlardan 22 kişi (%8,0) kesinlikle katılmıyorum, 28 kişi (%10,1) Katılmıyorum, 46 kişi (%16,7) kararsızım, 167 kişi (%60,5) katılıyorum, 13 kişi (%4,7) kesinlikle katılıyorum cevabını vermişlerdir. Erkek olanlardan 58 kişi (%8,4) kesinlikle katılmıyorum, 110 kişi (%15,9) katılmıyorum 117 kişi (% 16,9) kararsızım 380 kişi (%54,8) katılıyorum, 29 kişi (% 4,2) kesinlikle katılıyorum cevabı olmak üzere Toplam 80 (% 8,2) birey kesinlikle katılıyorum 138 (% 14,2) birey katılmıyorum, 163 (% 16,8) kararsızım, 547 (% 56,4) birey katılıyorum ve 42 (% 4,3) birey kesinlikle katılıyorum cevabını vermişlerdir.

“Mesleki Eğitim çalışmalarını yürüten kişilerin hazırlıksız olduklarını düşünüyorum ” ifadesine bireylerin katılma oranları; kadın olanlardan 22 kişi (%8,0) kesinlikle katılmıyorum, 47 kişi (%17,0) Katılmıyorum, 37 kişi (%13,4) kararsızım, 160 kişi (%58,0) katılıyorum, 10 kişi (%3,6) kesinlikle katılıyorum cevabını vermişlerdir. Erkek olanlardan 46 kişi (%6,6) kesinlikle katılmıyorum, 106 kişi (%15,3) katılmıyorum 134 kişi (% 19,3) kararsızım 386 kişi (%55,6) katılıyorum, 22 kişi (% 3,2) kesinlikle katılıyorum cevabı olmak üzere Toplam 68 (% 7,0) birey kesinlikle katılıyorum 153 (% 15,8) birey katılmıyorum, 171 (%

17,6) kararsızım, 546 (% 56,3) birey katılıyorum ve 32 (% 3,3) birey kesinlikle katılıyorum cevabını vermişlerdir.

3.2. Kadın ve erkek öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını zamanlama-süre ve verilen yere ilişkin görüşleri.

Tablo 12

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Zamanlama-Süre ve Verilen Yere İlişkin Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri

Mesleki Eğitim Çalışmalarının Zamanlaması Süresi ve Yer

			Katılma Düzeyi				
			kesinlikle katılmıyorum	katılmıyorum	kararsızım	katılıyorum	kesinlikle katılıyorum
Mesleki Eğitim Çalışmalarına ayrılan süre yeterli değildir.	kadın	N	37	43	39	145	12
		%	13,4%	15,6%	14,1%	52,5%	4,3%
	erkek	N	79	129	142	320	24
		%	11,4%	18,6%	20,5%	46,1%	3,5%
Mesleki Eğitim Çalışmaları zaman açısından uygun değildir.	kadın	N	33	46	37	147	13
		%	12,0%	16,7%	13,4%	53,3%	4,7%
	erkek	N	79	123	126	345	21
		%	11,4%	17,7%	18,2%	49,7%	3,0%
Mesleki Eğitim Çalışmaları okul dışında yapılırsa daha iyi olur.	kadın	N	31	49	40	142	14
		%	11,2%	17,8%	14,5%	51,4%	5,1%
	erkek	N	88	112	116	349	29
		%	12,7%	16,1%	16,7%	50,3%	4,2%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının tarihleri yeniden düzenlenmelidir.	kadın	N	13	42	47	166	8
		%	4,7%	15,2%	17,0%	60,1%	2,9%
	erkek	N	64	97	118	396	19
		%	9,2%	14,0%	17,0%	57,1%	2,7%
Kısa sürede çok şey yapılmaya çalışılıyor	kadın	N	14	59	47	147	9
		%	5,1%	21,4%	17,0%	53,3%	3,3%
	erkek	N	38	158	147	339	12
		%	5,5%	22,8%	21,2%	48,8%	1,7%
Yetiştirilmeyeceği anlaşılınca geçiştiriliyor.	kadın	N	16	53	49	151	7
		%	5,8%	19,2%	17,8%	54,7%	2,5%
	erkek	N	32	144	178	321	19
		%	4,6%	20,7%	25,6%	46,3%	2,7%
Mesleki Eğitim Çalışmaları formalite bir çalışmadır.	kadın	N	33	45	33	155	10
		%	12,0%	16,3%	12,0%	56,2%	3,6%
	erkek	N	72	121	113	364	24
		%	10,4%	17,4%	16,3%	52,4%	3,5%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına ayrılan süre çok uzundur.	kadın	N	34	43	40	140	19
		%	12,3%	15,6%	14,5%	50,7%	6,9%
	erkek	N	117	128	128	350	28
		%	18,8%	20,5%	20,5%	56,2%	4,5%

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Zamanlama, Süre ve Verilen Yere İlişkin Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri verilmiştir. Buna göre;

“Mesleki eğitim çalışmalarına ayrılan süre yeterli değildir ” İfadesine bireylerden kadın olanlardan 37 kişi (%13,4) kesinlikle katılmıyorum, 43 kişi (%15,6) katılmıyorum, 39 kişi (%14,1) kararsızım, 145 kişi (%52,5) katılıyorum, 12 kişi (%4,3) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 79 kişi (%11,4) kesinlikle katılmıyorum, 129 kişi (%18,6) katılmıyorum, 142 kişi (%20,5) kararsızım, 320 kişi (%46,1) katılıyorum 24 kişi (% 3,5) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir

“Mesleki eğitim çalışmaları zaman açısından uygun değildir ” İfadesine bireylerden kadın olanlardan 33 kişi (%12,0) kesinlikle katılmıyorum, 46 kişi (%16,7) katılmıyorum, 37 kişi (%13,4) kararsızım, 147 kişi (%53,3) katılıyorum, 13 kişi (%4,7) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 79 kişi (%11,4) kesinlikle katılmıyorum, 123 kişi (%17,7) katılmıyorum, 126 kişi (%18,2) kararsızım, 345 kişi (%49,7) katılıyorum 21 kişi (% 3,0) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim Çalışmaları Okul dışında yapılırsa daha iyi olur ” İfadesine bireylerden kadın olanlardan 31 kişi (%11,2) kesinlikle katılmıyorum, 49 kişi (%17,8) katılmıyorum, 40 kişi (%14,5) kararsızım, 142 kişi (%51,4) katılıyorum, 14 kişi (%5,1) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 88 kişi (%12,7) kesinlikle katılmıyorum, 112 kişi (%16,1) katılmıyorum, 116 kişi (%16,7) kararsızım, 349 kişi (%50,3) katılıyorum 29 kişi (% 4,2) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim Çalışmalarının tarihi yeniden düzenlemelidir ” İfadesine bireylerden kadın olanlardan 13 kişi (%4,7) kesinlikle katılmıyorum, 42 kişi (%15,2) katılmıyorum, 47 kişi (%17,0) kararsızım, 166 kişi (%60,1) katılıyorum, 8 kişi (%2,9) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 64 kişi (%9,2) kesinlikle katılmıyorum, 97 kişi (%14,0) katılmıyorum, 118 kişi (%17,0) kararsızım, 396 kişi (%57,1) katılıyorum 19 kişi (% 2,7) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Kısa Sürede çok Şey Yapılmaya Çalışılıyor ” İfadesine bireylerden kadın olanlardan 14 kişi (%5,1) kesinlikle katılmıyorum, 59 kişi (%21,4) katılmıyorum, 47 kişi (%17,0) kararsızım, 147 kişi (%53,3) katılıyorum, 9 kişi (%3,3) kesinlikle katılmıyorum, erkeklerden 38 kişi (%5,5) kesinlikle katılmıyorum, 158 kişi (%22,8) katılmıyorum, 147 kişi (%21,2) kararsızım, 339 kişi (%48,8) katılıyorum 12 kişi (%1,7) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Yetiştirilmeyeceği anlaşılınca geçiştiriliyor ” İfadesine bireylerden kadın olanlardan 16 kişi (%5,8) kesinlikle katılmıyorum, 53 kişi (%19,2) katılmıyorum, 49 kişi (%17,8) kararsızım, 151 kişi (%54,7) katılıyorum, 7 kişi (%2,5) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 32 kişi (%4,6) kesinlikle katılmıyorum, 45 kişi (%16,3) katılmıyorum, 33 kişi (%12,0) kararsızım, 155 kişi (%56,2) katılıyorum 10 kişi (% 3,6) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki Eğitim Çalışmaları Formalite bir çalışmadır. ” İfadesine bireylerden kadın olanlardan 33 kişi (%12,0) kesinlikle katılmıyorum, 45 kişi (%16,3) katılmıyorum, 33 kişi (%12,0) kararsızım, 155 kişi (%56,2) katılıyorum, 10 kişi (%3,6) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 72 kişi (%10,4) kesinlikle katılmıyorum, 121 kişi (%17,4) katılmıyorum, 113 kişi (%16,3) kararsızım, 364 kişi (%52,4) katılıyorum 24 kişi (% 3,5) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarına ayrılan süre çok uzundur. ” İfadesine bireylerden kadın olanlardan 34 kişi (%12,3) kesinlikle katılmıyorum, 43 kişi (%15,6) katılmıyorum, 40 kişi (%14,5) kararsızım, 140 kişi (%50,7) katılıyorum, 19 kişi (%6,9) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden Hiçbiri kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlememiştir, 117 kişi (%18,8) katılmıyorum, 128 kişi (%20,5) kararsızım, 350 kişi (%56,2) katılıyorum 28 kişi (% 4,5) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

3.3. Kadın ve erkek öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin görüşleri.

Tablo 13

Kadın ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri

Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimi

			Katılma Düzeyi				kesinlikle katılıyorum
			kesinlikle katılmıyorum	kararsızım	katılıyorum	kesinlikle katılıyorum	
Yöneticilerin mesleki eğitim çalışmalarını düzenlerken keyfi davrandıklarını düşünüyorum.	kadın	N	23	47	43	157	6
		%	8,3%	17,0%	15,6%	56,9%	2,2%
	erkek	N	60	138	102	369	25
		%	8,6%	19,9%	14,7%	53,2%	3,6%
Mesleki Eğitim Çalışmalarında uygulamaya yeterince ağırlık verilmiyor.	kadın	N	22	47	34	162	11
		%	8,0%	17,0%	12,3%	58,7%	4,0%
	erkek	N	70	102	118	383	21
		%	10,1%	14,7%	17,0%	55,2%	3,0%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılan öğretmenler daha çok dinleyici konumunda.	kadın	N	22	41	34	168	11
		%	8,0%	14,9%	12,3%	60,9%	4,0%
	erkek	N	53	134	102	383	22
		%	7,6%	19,3%	14,7%	55,2%	3,2%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının göstermelik yapıldığını düşünüyorum.	kadın	N	19	39	45	163	10
		%	6,9%	14,1%	16,3%	59,1%	3,6%
	erkek	N	44	125	122	372	31
		%	6,3%	18,0%	17,6%	53,6%	4,5%
Mesleki Eğitim Çalışmaları öğretmenlerin deneyimlerini paylaşması için son derece önemlidir.	kadın	N	14	37	49	159	17
		%	5,1%	13,4%	17,8%	57,6%	6,2%
	erkek	N	53	110	117	392	22
		%	7,6%	15,9%	16,9%	56,5%	3,2%
Mesleki Eğitim Çalışmaları dökümanlaştırılırsa daha işlevsel olacağını düşünüyorum.	kadın	N	22	35	39	168	12
		%	8,0%	12,7%	14,1%	60,9%	4,3%
	erkek	N	68	86	126	397	17
		%	9,8%	12,4%	18,2%	57,2%	2,4%
Öğretmelik mesleği ile ilgili yeni anlayışlar uygulamalı olarak verilmiyor.	kadın	N	31	35	37	160	13
		%	11,2%	12,7%	13,4%	58,0%	4,7%
	erkek	N	72	90	106	391	35
		%	10,4%	13,0%	15,3%	56,3%	5,0%
Okul ve kurum yöneticilerine ayrı zamanlarda Mesleki Eğitim Çalışmaları verilmelidir.	kadın	N	18	30	39	173	16
		%	6,5%	10,9%	14,1%	62,7%	5,8%
	erkek	N	43	110	108	396	37
		%	6,2%	15,9%	15,6%	57,1%	5,3%
Mesleki Eğitim Çalışmaları formalite bir çalışmadır.	kadın	N	26	43	42	154	11
		%	9,4%	15,6%	15,2%	55,8%	4,0%
	erkek	N	65	125	112	358	34
		%	9,4%	18,0%	16,1%	51,6%	4,9%
Mesleki Eğitim Çalışmaları katılımcıların görev kademeye göre düzenlenmelidir.	kadın	N	22	24	35	183	12
		%	8,0%	8,7%	12,7%	66,3%	4,3%
	erkek	N	42	100	111	416	25
		%	6,1%	14,4%	16,0%	59,9%	3,6%
Mesleki Eğitim Çalışmaları oryantasyon içinde verilmelidir.	kadın	N	21	37	48	161	9
		%	7,6%	13,4%	17,4%	58,3%	3,3%
	erkek	N		99	130	381	24
		%		15,6%	20,5%	60,1%	3,8%

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri Tablo 13'te verilmiştir. Buna göre; “Yöneticilerin mesleki eğitim çalışmalarını düzenlerken keyfi davrandıklarını düşünüyorum” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 23 kişi (%8,3) kesinlikle katılmıyorum, 47 kişi (%17,0) katılmıyorum, 43 kişi (%15,6) kararsızım, 157 kişi (%56,9) katılıyorum, 6 kişi (%2,2) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 60 kişi (%8,6) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir, 138 kişi (%19,9) katılmıyorum, 102 kişi (%14,7) kararsızım, 369 kişi (%53,2) katılıyorum 25 kişi (% 3,6) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarında uygulamaya yeterince ağırlık verilmiyor” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 22 kişi (%8,0) kesinlikle katılmıyorum, 47 kişi (%17,0) katılmıyorum, 34 kişi (%12,3) kararsızım, 162 kişi (%58,7) katılıyorum, 11 kişi (%4,0) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 70 kişi (%10,1) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir, 102 kişi (%14,7) katılmıyorum, 118 kişi (%17,0) kararsızım, 383 kişi (%55,2) katılıyorum 21 kişi (% 3,0) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılan Öğretmenler daha çok dinleyici konumda ” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 22 kişi (%8,0) kesinlikle katılmıyorum, 41 kişi (%14,9) katılmıyorum, 34 kişi (%12,3) kararsızım, 168 kişi (%60,9) katılıyorum, 11 kişi (%4,0) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 53 kişi (%7,6) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir, 134 kişi (%19,3) katılmıyorum, 102 kişi (%14,7) kararsızım, 383 kişi (%55,2) katılıyorum 22 kişi (% 3,2) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarının Göstermelik Yapıldığını Düşünüyorum” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 19 kişi (%6,9) kesinlikle katılmıyorum, 39 kişi (%14,1) katılmıyorum, 45 kişi (%16,3) kararsızım, 163 kişi (%59,1) katılıyorum, 10 kişi (%3,6) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 44 kişi (%6,3) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir, 125 kişi (%18,0) katılmıyorum, 122 kişi (%17,6) kararsızım, 372 kişi (%53,6) katılıyorum 31 kişi (% 4,5) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki Eğitim Çalışmaları Öğretmelerin Deneyimlerini Paylaşması için Son Derece Önemlidir” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 14 kişi (%5,1) kesinlikle katılmıyorum, 37 kişi (%13,4) katılmıyorum, 49 kişi (%17,,8) kararsızım, 159 kişi (%57,6) katılıyorum, 17 kişi (%6,2) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 53 kişi (%7,6) kesinlikle katılmıyorum, 110 kişi (%15,9) katılmıyorum, 117 kişi (%16,9) kararsızım, 392 kişi (%56,5) katılıyorum 22 kişi (% 3,2) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki Eğitim Çalışmaları Dokümanlaştırılırsa daha işlevsel olacağını düşünüyorum” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 22 kişi (%8,0) kesinlikle katılmıyorum, 35 kişi (%12,7) katılmıyorum, 39 kişi (%14,1) kararsızım, 168 kişi (%60,9) katılıyorum, 12 kişi (%4,3) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 68 kişi (%9,8) kesinlikle katılmıyorum, 86 kişi (%12,4) katılmıyorum, 126 kişi (%18,2) kararsızım, 397 kişi (%57,2) katılıyorum 17 kişi (% 2,4) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Öğretmenlik Mesleği İle İlgili Yeni Anlayışlar Uygulamalı olarak verilmiyor ” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 31 kişi (%11,2) kesinlikle katılmıyorum, 35 kişi (%12,7) katılmıyorum, 37 kişi (%13,4) kararsızım, 160 kişi (%58,8) katılıyorum, 13 kişi (%4,7) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 72 kişi (%10,4) kesinlikle katılmıyorum, 90 kişi (%13,0) katılmıyorum, 106 kişi (%15,3) kararsızım, 391 kişi (%56,3) katılıyorum 35 kişi (% 5,0) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Okul ve kurum yöneticilerine ayrı zamanlarda Mesleki Eğitim Çalışmaları Verilmelidir ” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 18 kişi (6,5) kesinlikle katılmıyorum, 30 kişi (%10,9) katılmıyorum, 39 kişi (%14,1) kararsızım, 173 kişi (%62,7) katılıyorum, 16 kişi (%5,8) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 43 kişi (%6,2) kesinlikle katılmıyorum, 110 kişi (%15,9) katılmıyorum, 108 kişi (%15,6) kararsızım, 396 kişi (%57,1) katılıyorum 37 kişi (% 5,3) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki Eğitim çalışmaları Formalite Bir Çalışmadır” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 26 kişi (%9,4) kesinlikle katılmıyorum, 43 kişi (%15,6) katılmıyorum, 42 kişi (%15,2) kararsızım, 154 kişi (%55,8) katılıyorum, 11 kişi

(%4,0) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 65 kişi (%9,4) kesinlikle katılmıyorum, 125 kişi (%18,0) katılmıyorum, 112 kişi (%16,1) kararsızım, 358 kişi (%51,6) katılıyorum 34 kişi (% 4,9) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki Eğitim çalışmaları Katılımcıların görev kıdeme göre düzenlenmelidir” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 22 kişi (%8,0) kesinlikle katılmıyorum, 24 kişi (%8,7) katılmıyorum, 35 kişi (%12,7) kararsızım, 183 kişi (%66,3) katılıyorum, 12 kişi (%4,3) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 42 kişi (%6,1) kesinlikle katılmıyorum, 100 kişi (%14,4) katılmıyorum, 111 kişi (%16,0) kararsızım, 416 kişi (%59,9) katılıyorum 25 kişi (% 4,9) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

3.5. Kadın ve erkek öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalılık ve yapılan önerilere ilişkin bulgular

Tablo 14

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık ve Yapılan Önerilere İlişkin Görüşleri ve Yüzdeleri

Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalı Olup Olmadığına İlişkin Görüşler ve Öneriler

			KATILMA				kesinlikle katılıyorum
			kesinlikle katılmıyorum	kararsızım	katılıyorum	kesinlikle katılıyorum	
Mesleki Eğitim Çalışmalarına ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerde katılmalıdır.	kadın	N	24	38	40	150	24
		%	8,7%	13,8%	14,5%	54,3%	8,7%
	erkek	N	61	143	119	343	28
		%	8,8%	20,6%	17,1%	49,4%	4,0%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının gerekli olduğuna inanıyorum	kadın	N	56	65	21	126	8
		%	20,3%	23,6%	7,6%	45,7%	2,9%
	erkek	N	162	186	48	281	17
		%	23,3%	26,8%	6,9%	40,5%	2,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılmak istemiyorum	kadın	N	52	70	20	127	7
		%	18,8%	25,4%	7,2%	46,0%	2,5%
	erkek	N	168	190	66	256	14
		%	24,2%	27,4%	9,5%	36,9%	2,0%
Total	N		220	260	86	383	21
	%		22,7%	26,8%	8,9%	39,5%	2,2%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılan öğretmenlerin yaptıklarından diğer öğretmenler haberdar değildir.	kadın	N	20	40	48	160	8
		%	7,2%	14,5%	17,4%	58,0%	2,9%
	erkek	N	46	102	140	376	30
		%	6,6%	14,7%	20,2%	54,2%	4,3%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına velilerde katılmalıdır.	kadın	N	26	63	34	142	11
		%	9,4%	22,8%	12,3%	51,4%	4,0%
	erkek	N	47	211	127	292	17
		%	6,8%	30,4%	18,3%	42,1%	2,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılım gönüllülüğe göre yapılmalıdır.	kadın	N	23	51	56	136	10
		%	8,3%	18,5%	20,3%	49,3%	3,6%
	erkek	N	48	156	174	293	23
		%	6,9%	22,5%	25,1%	42,2%	3,3%
Mesleki Eğitim Çalışmalarında İlköğretim Müfettişlerine görev verilmemelidir.	kadın	N	9	28	33	145	61
		%	3,3%	10,1%	12,0%	52,5%	22,1%
	erkek	N	39	80	76	330	169
		%	5,6%	11,5%	11,0%	47,6%	24,4%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının sonuçlarının eğiti-öğretim sürecine bir katkısı yoktur.	kadın	N	24	43	39	153	17
		%	8,7%	15,6%	14,1%	55,4%	6,2%
	erkek	N	56	107	137	368	26
		%	8,1%	15,4%	19,7%	53,0%	3,7%
Mesleki Eğitim Çalışmalarının sıkıcı olduğunu düşünüyorum	kadın	N	77	40	48	148	16
		%	23,4%	12,2%	14,6%	45,0%	4,9%
	erkek	N		116	116	380	29
		%		18,1%	18,1%	59,3%	4,5%

Kadın Ve Erkek Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık ve Yapılan Önerilere İlişkin Görüşleri ve Yüzdeleri Tablo 14'te verilmiştir. Buna göre, “Mesleki eğitim çalışmalarına ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerde katılmalıdır.” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 24 kişi (%8,7) kesinlikle katılmıyorum, 38 kişi (% 13,8) katılmıyorum, 40 kişi (%14,5) kararsızım, 150 kişi (% 54,3) katılıyorum, 24 kişi (% 8,7) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 61 kişi (% 8,8) kesinlikle katılmıyorum, 143 kişi (% 20,6) katılmıyorum, 119 kişi (%17,1) kararsızım, 343 kişi (% 49,4) katılıyorum 28 kişi (% 4,0) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim çalışmalarının gerekli olduğuna inanıyorum.” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 56 kişi (% 20,3) kesinlikle katılmıyorum, 65 kişi (% 23,6) katılmıyorum, 21 kişi (% 7,6) kararsızım, 126 kişi (% 45,7) katılıyorum, 8 kişi (% 2,9) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 162 kişi (% 23,3) kesinlikle katılmıyorum, 186 kişi (% 26,6) katılmıyorum, 48 kişi (% 6,9) kararsızım, 281 kişi (% 40,5) katılıyorum 28 kişi (% 2,9) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim çalışmalarına katılmak istemiyorum.” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 52 kişi (% 18,8) kesinlikle katılmıyorum, 70 kişi (% 25,4) katılmıyorum, 20 kişi (% 7,2) kararsızım, 127 kişi (% 46,0) katılıyorum, 7 kişi (% 2,5) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 168 kişi (% 24,2) kesinlikle katılmıyorum, 190 kişi (% 27,4) katılmıyorum, 66 kişi (% 9,5) kararsızım, 256 kişi (% 36,9) katılıyorum 14 kişi (% 2,0) kesinlikle katılıyorum olmak üzere toplamda ise 220 kişi (% 22,7) kesinlikle katılmıyorum, 260 kişi (% 26,8) katılmıyorum, 86 kişi (% 8,9) kararsızım, 383 kişi (% 39,5) katılıyorum, 21 kişi (% 2,2) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim çalışmalarına katılan öğretmenlerin yaptıklarından diğer öğretmenler haberdar değil.” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 20 kişi (% 7,2) kesinlikle katılmıyorum, 40 kişi (% 14,5) katılmıyorum, 48 kişi (% 17,4) kararsızım, 160 kişi (% 58,0) katılıyorum, 8 kişi (% 2,9) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 46 kişi (% 6,6) kesinlikle katılmıyorum, 102

kişi (% 14,7) katılmıyorum, 140 kişi (% 20,2) kararsızım, 376 kişi (% 54,2) katılıyorum 30 kişi (% 4,3) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim çalışmalarına velilerde katılmalıdır.” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 26 kişi (% 9,4) kesinlikle katılmıyorum, 63 kişi (% 22,8) katılmıyorum, 34 kişi (% 12,3) kararsızım, 142 kişi (% 51,4) katılıyorum, 11 kişi (% 4,0) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 47 kişi (% 6,8) kesinlikle katılmıyorum, 211 kişi (% 30,4) katılmıyorum, 127 kişi (% 18,3) kararsızım, 292 kişi (% 42,1) katılıyorum 17 kişi (% 2,4) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim çalışmalarına katılım gönüllüğe göre yapılmalıdır.” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 23 kişi (% 8,3) kesinlikle katılmıyorum, 51 kişi (% 18,5) katılmıyorum, 56 kişi (% 20,3) kararsızım, 136 kişi (% 49,3) katılıyorum, 10 kişi (% 3,6) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 48 kişi (% 6,9) kesinlikle katılmıyorum, 156 kişi (% 22,5) katılmıyorum, 174 kişi (% 25,1) kararsızım, 293 kişi (% 42,2) katılıyorum 23 kişi (% 3,3) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim çalışmalarında müfettişlerde görevlendirilmelidir.” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 9 kişi (% 3,3) kesinlikle katılmıyorum, 28 kişi (% 10,1) katılmıyorum, 33 kişi (% 12,0) kararsızım, 145 kişi (% 52,5) katılıyorum, 61 kişi (% 22,1) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 39 kişi (% 5,6) kesinlikle katılmıyorum, 80 kişi (% 11,5) katılmıyorum, 76 kişi (% 11,0) kararsızım, 330 kişi (% 47,6) katılıyorum 169 kişi (% 24,4) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim çalışmalarının sonuçlarının eğitim – öğretim sürecine bir katkısı yoktur.” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 24 kişi (% 8,7) kesinlikle katılmıyorum, 43 kişi (% 15,6) katılmıyorum, 39 kişi (% 14,1) kararsızım, 153 kişi (% 55,4) katılıyorum, 17 kişi (% 6,2) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 56 kişi (% 8,1) kesinlikle katılmıyorum, 107 kişi (% 15,4) katılmıyorum, 137 kişi (% 19,7) kararsızım, 368 kişi (% 53,0) katılıyorum 26 kişi (% 3,7) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

“Mesleki eğitim çalışmalarının sıkıcı olduğunu düşünüyorum.” ifadesine bireylerden kadın olanlardan 77 kişi (% 23,4) kesinlikle katılmıyorum, 40 kişi (% 12,2) katılmıyorum, 48 kişi (% 14,6) kararsızım, 148 kişi (% 45,0) katılıyorum, 16 kişi (% 4,9) kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemiştir. Erkeklerden 0 kişi (% 0,0) kesinlikle katılmıyorum, 116 kişi (% 18,1) katılmıyorum, 116 kişi (% 18,1) kararsızım, 380 kişi (% 59,3) katılıyorum 29 kişi (% 4,5) kesinlikle katılıyorum ifadesini işaretlemiştir.

3.6. Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerinin yeterliliğine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 15

Çalışma Sürelerine Öğretmenlerin Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri.

Eğitim verenler			
	Sayı	Ortalama	Standart sapma
1-10 yıl	521	3,0048	,7969
11-20 yıl	361	3,3712	,7670
21+	88	3,4432	,6551
Toplam	970	3,1809	,7964

Çalışma sürelerine göre öğretmenlerin mesleki eğitim çalışmalarını yürüten öğretim görevlilerinin yeterliliğine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları standart sapmaları Tablo15’te verilmiştir. Tabloya göre 1–10 yıl çalışma süresi olan 521 kişinin ortalaması 3,0048, standart sapması 0,7969’dur. 11–20 yıl çalışma süresi olan 361 kişinin ortalaması 3,3712, standart sapması 0,7670’dir. 21- ve üstü yıl çalışma süresi olan 88 kişinin ortalaması 3,4432, standart sapması 0,6551’dir.

Çalışmaya katılan toplam 970 kişinin ortalaması 3,1809, standart sapması 0,7964 dır.

Eğitim verenler	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar Arası	35,283	2	17,641	29,446	,000
Grup içi	579,339	967	,599		
Toplam	614,622	969			

Kadın ve erkek öğretmenlerin mesleki eğitim çalışmalarını yürüten öğretim görevlilerinin yeterliliğine ilişkin görüşlerine ait F değeri ve P değeri tabloda verilmiştir. Tabloya göre F değerinin 29,446 ve P=0.000 düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Bağımlı değişken: eğitim verenler

(I) KIDEM	(J) KIDEM	Ortalamalar arası fark (I-J)	Standart hata	P
1-10 yıl	11-20 yıl	-,37*	8,05	,000
	21+	-,44*	8,00	,000
11-20 yıl	1-10 yıl	,37*	8,30	,000
	21+	-7,20	9,20	,736
21+	1-10 yıl	,44*	8,90	,000
	11-20 yıl	7,20	9,20	,736

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Kadın ve erkek öğretmenlerin mesleki eğitim çalışmalarını yürüten öğretim görevlilerinin yeterliliğine ilişkin görüşlerine ait ortalamalar arası fark, standart hata ve P değerleri tabloda verilmiştir. Tabloya göre 1–10 yıl çalışanlar ile 11–20 yıl çalışanlar arasında P<0,05 seviyesinde anlamlı fark vardır. Yine 1–10 yıl çalışanlar ile 20 ve üzeri yıl çalışanlar arasında P<0,05 seviyesinde anlamlı fark tespit edilmiştir. Tabloya göre 11–20 yıl çalışanlar ile 20 yıl ve üstü çalışanların değerleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

3.7. Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının zamanlaması-süresi ve verilen yere ilişkin görüşleri.

Tablo 16

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Zamanlaması-Süresi Ve Verilen Yere İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

ZAMANLAMA			
	sayı	Ortalama	Standart sapma
1-10 yıl	521	3,1178	,6206
11-20 yıl	361	3,3175	,6752
21+	88	3,3636	,5634
Toplam	970	3,2144	,6446

Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre mesleki eğitim çalışmalarının zamanlaması-süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları standart sapmaları Tablo 16’da verilmiştir. Tabloya göre 1–10 yıl çalışma süresi olan 521 kişinin ortalaması 3,1178, standart sapması 0,6206’dır. 11–20 yıl çalışma süresi olan 361 kişinin ortalaması 3,3175, standart sapması 0,6752’dir. 21- ve üstü yıl çalışma süresi olan 88 kişinin ortalaması 3,3636, standart sapması 0,5634’dür. Çalışmaya katılan toplam 970 kişinin ortalaması 3,2144, standart sapması 0,6446’dır.

ZAMANLAMA					
	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	10,660	2	5,330	13,148	,000
Grup içi	392,019	967	,405		
Toplam	402,679	969			

Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre mesleki eğitim çalışmalarının zamanlaması-süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait F değerleri ve önemlilik

düzeyleri tabloda verilmiştir. Tabloya göre F değerinin 13,148 ve P=0,000 düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Bağımlı değişken: ZAMANLAMA

(I) KIDEM	(J) KIDEM	Ortalama arası fark (I-J)	Standart hata	P
1-10 yıl	11-20 yıl	-,20 *	4,3600	,000
	21+	-,25 *	7,3300	,004
11-20 yıl	1-10 yıl	,20 *	4,3600	,000
	21+	-4,61	7,5700	,831
21+	1-10 yıl	,25 *	7,3800	,004
	11-20 yıl	4,61	7,5700	,831

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre mesleki eğitim çalışmalarının zamanlaması-süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait ortalamalar arası fark, standart hata ve P değerleri tabloda verilmiştir. Tabloya göre 1–10 yıl çalışanlar ile 11–20 yıl çalışanlar arasında $P < 0,05$ seviyesinde anlamlı fark vardır. Yine 1–10 yıl çalışanlar ile 20 ve üzeri yıl çalışanlar arasında $P < 0,05$ seviyesinde anlamlı fark tespit edilmiştir. Tabloya göre 11–20 yıl çalışanlar ile 20 yıl ve üstü çalışanların değerleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

3.8. Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının verilmiş biçimine ilişkin görüşleri.

Tablo 17

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

VERİLİŞ BİÇİMİ

	sayı	Ortalama	Standart sapma
1-10 yıl	521	3,2254	,6663
11-20 yıl	361	3,5633	2,0947
21+	88	3,4649	,5511
Toplam	970	3,3729	521

Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre mesleki eğitim çalışmalarının verilmiş biçimine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları standart sapmaları Tablo 17’de verilmiştir. Tabloya göre 1–10 yıl çalışma süresi olan 521 kişinin ortalaması 3,2254, standart sapması 0,6663’dür. 11–20 yıl çalışma süresi olan 361 kişinin ortalaması 3,5633, standart sapması 2,0947’dir. 21- ve üstü yıl çalışma süresi olan 88 kişinin ortalaması 3,4649, standart sapması 0,5511’dir. Çalışmaya katılan toplam 970 kişinin ortalaması 3,3729, standart sapması 0,521’dir.

VERİLİŞ BİÇİMİ

	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	25,165	2	12,582	6,624	,001
Grup içi	1836,826	967	1,900		
Toplam	1861,991	969			

Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre mesleki eğitim çalışmalarının verilmiş biçimine ilişkin görüşlerine Ait F ve P değerleri tabloda verilmiştir. Tabloya göre F değerinin 6,624 ve P=0. 001 düzeyinde anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Bağımlı değişken: Veriliş biçimi

(I) KIDEM	(J) KIDEM	Ortalamalar		P
		arası fark (I-J)	Standart hata	
1-10 yıl	11-20 yıl	-,34 *	9,43	,002
	21+	-,24	,16	,322
11-20 yıl	1-10 yıl	,34 *	9,43	,002
	21+	9,84	,16	,835
21+	1-10 yıl	,24	,16	,322
	11-20 yıl	9,84	,16	,835

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre mesleki eğitim çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin görüşlerine ait ortalamalar arası fark, standart hata ve P değerleri tabloda verilmiştir. Tabloya göre 1–10 yıl çalışanlar ile 11–20 yıl çalışanlar arasında $P < 0,05$ seviyesinde anlamlı fark vardır. Bununla birlikte 1–10 yıl çalışanlar ile 20 ve üzeri yıl çalışanlar arasında anlamlı fark yoktur. Tabloya göre 11–20 yıl çalışanlar ile 20 yıl ve üstü çalışanların değerleri arasında anlamlı farklılık yoktur.

3.9. Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin görüşleri.

Tablo 18

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

İÇERİK			
	N	Ortalama	Standart sapma
1-10 yıl	521	3,1486	,7128
11-20 yıl	361	3,3648	,6693
21+	88	3,4557	,5072
Total	970	3,2569	,6902

IÇERİK					
	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	13,797	2	6,898	14,895	,000
Grup içi	447,842	967	,463		
Toplam	461,639	969			

Bağımlı değişken: IÇERİK

(I) KIDEM	(J) KIDEM	Ortalamalar Arası fark (I-J)	Standart hata	Sig.
1-10 yıl	11-20 yıl	-,2163 *	4,66	,000
	21+	-,3071 *	7,84	,000
11-20 yıl	1-10 yıl	,2163 *	4,66	,000
	21+	-9,0800	8,09	,532
21+	1-10 yıl	,3071 *	7,84	,000
	11-20 yıl	9,0800	8,08	,532

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri Tablo 18’de verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerden, mesleki çalışmaları 1–10 yıl arası olan 521 kişinin ortalaması 3,1486, standart sapması 0,7128, 11–20 yıl çalışma süresi olan 361 kişinin ortalaması 3,3648, standart sapması 0,6693, 21+ ve üstü yıl çalışma süresi olan 88 kişinin ortalaması 3,4557, standart sapması 0,5072 olmak üzere toplam 970 kişinin ortalaması 3,2569, standart sapması 0,6902’dir.

3.10. Öğretmenlerin çalışma sürelerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalılığına ilişkin görüşleri.

Tablo 19

Öğretmenlerin Çalışma Sürelerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılığına İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

FAYDALI

	sayı	Ortalama	Standart sapma
1-10 yıl	521	3,0345	,6693
11-20 yıl	361	3,3561	,6454
21+	88	3,4306	,4931
Toplam	970	3,1901	,6674

FAYDALI

	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	27,643	2	13,822	33,081	,000
Grp içi	404,026	967	,418		
Toplam	431,669	969			

Bağımlı değişken: FAYDALI

(I) KIDEM	(J) KIDEM	Ortalamalar Arası fark (I-J)	Std. Hata	Sig.
1-10 yıl	11-20 yıl	-,32 *	,04	,000
	21+	-,40 *	,07	,000
11-20 yıl	1-10 yıl	,32 *	,04	,000
	21+	-,07	,08	,626
21+	1-10 yıl	,40 *	,07	,000
	11-20 yıl	,07	,08	,626

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çalışma sürelerine göre mesleki eğitim çalışmalarının faydalılığına ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları standart sapmaları F değerleri ve önemlilik düzeyleri Tablo 19’da verilmiştir. Mesleki çalışmaları 1–10 yıl arası olanların sayısı (N= 521), ortalamaları (X= 3,03), standart sapmaları (S=0,66); 11–20 yıl arası olanların sayısı (N= 361), ortalamaları (X= 3,35), standart sapmaları (S=0,64); 21+ yıl olanların sayısı (N= 88), ortalamaları (X= 3,43), standart sapmaları (S=0,49); olup, toplamda 970 kişi katılmış olup ortalamaları (X=3,19), standart sapmaları (S=0,66)’dır. Gruplar arasında standart sapma değeri (S=2), gruplar arasındaki farkın p= 0,000 düzeyinde

düşük derecede anlamlı olduğu bulunmuştur. Gruplar içinde standart sapma değeri (S=967), toplamda standart sapma değeri (S= 969) bulunmuştur. Ortalamalar arasındaki fark $P<0,05$ düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Göreve yeni başlayan öğretmenler Mesleki Eğitim Çalışmalarına ilişkin daha olumlu tutuma sahiptir.

3.11. Öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kurumuna göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerinin_yeterliliğine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 20

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerinin Yeterliliğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

Eğitim verenler	sayı	Ortalama
lise	50	3,1500
ön lisans	131	3,2156
lisans	764	3,1813
yüksek lisans - doktora	25	3,0500
Toplam	970	3,1809

Eğitim verenler	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	,634	3	,211	,333	,802
Gruplar içi	613,988	966	,636		
Toplam	614,622	969			

Araştırmaya katılan bireylerin en son mezun oldukları eğitim kurumlarına göre mesleki eğitim çalışmalarını yürüten öğretim görevlilerinin yeterliliğine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları standart sapmaları F değerleri ve önemlilik düzeyleri Tablo X' de verilmiştir. Buna göre lise mezunu öğretmenlerin sayısı (N=50), ortalamaları (X= 3,15); ön lisans mezunu öğretmenlerin sayısı (N=131), ortalamaları (X= 3,21); lisans mezunu öğretmenlerin sayısı (N= 764), ortalamaları (X=3,18); yüksek lisans- doktora mezunu öğretmenlerin sayısı (N= 25), ortalamaları (X= 3,05) olmak üzere toplam 970 öğretmen bulunmaktadır ve ortalamaları toplamda 3, 18 dir. Gruplar arasında standart sapma değeri (S=3), gruplar arasındaki farkın p>802 düzeyinde anlamlı olmadığı bulunmuştur. Gruplar içinde standart sapma değeri (S=966), toplamda standart sapma değeri (S= 969) bulunmuştur. Ortalamalar arasındaki fark P>0,05 düzeyinde anlamlı değildir.

3.12. Öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kurumuna göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını zamanlaması süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 21

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını Zamanlaması ve Verilen Yere İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

ZAMANLAMA			
	N	Ortalama	Standart sapma
lise	50	3,2600	,6423
ön lisans	131	3,1574	,6727
lisans	764	3,2233	,6415
yüksek lisans - doktora	25	3,1500	,6102
Toplam	970	3,2144	,6446

ZAMANLAMA					
	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	,694	3	,231	,556	,644
Grup içi	401,986	966	,416		
Toplam	402,679	969			

Araştırmaya katılan öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kurumlarına göre mesleki eğitim çalışmalarını zamanlaması ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları standart sapmaları F değerleri ve önemlilik düzeyleri Tablo X’de verilmiştir. Buna göre lise mezunu öğretmenlerin sayısı (N=50), ortalamaları (X= 3,26), standart sapmaları (S=0,64); ön lisans mezunu öğretmenlerin sayısı (N=131), ortalamaları (X= 3,15), standart sapmaları (S=0,67) ; lisans mezunu öğretmenlerin sayısı (N= 764), ortalamaları (X=3,18), standart sapmaları (S=0,64); yüksek lisans- doktora mezunu öğretmenlerin sayısı (N= 25), ortalamaları (X= 3,05), standart sapmaları (S=0,61) olmak üzere toplam 970 öğretmen bulunmaktadır ve ortalamaları toplamda (X=3,21), standart sapmaları (S=0,64)dür. Gruplar arasında standart sapma değeri (S=3), gruplar arasındaki farkın $p>0.644$ düzeyinde anlamlı olmadığı bulunmuştur. Gruplar içinde standart sapma değeri (S=966), toplamda standart sapma değeri (S= 969) bulunmuştur. Ortalamalar arasındaki fark $P>0,05$ düzeyinde anlamlı değildir.

3.13. Öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kurumuna göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 22

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

VERİLİŞ BİÇİMİ

	sayı	Ortalama	Standart sapma
lise	50	3,3436	,6466
ön lisans	131	3,2991	,6907
lisans	764	3,3904	1,5219
yüksek lisans - doktora	25	3,2836	,6815
Toplam	970	3,3729	1,3862

VERİLİŞ BİÇİMİ

	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	1,190	3	,397	,206	,892
Grup içi	1860,801	966	1,926		
Toplam	1861,991	969			

Araştırmaya katılan öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kurumlarına göre mesleki eğitim çalışmalarının verilmiş biçimine ilişkin görüşlerine git puan ortalamaları standart sapmaları F değerleri ve önemlilik düzeyleri Tablo X'de verilmiştir. Buna göre lise mezunu öğretmenlerin sayısı (N=50), ortalamaları (X= 3,34), standart sapmaları (S=0,64); ön lisans mezunu öğretmenlerin sayısı (N=131), ortalamaları (X= 3,29), standart sapmaları (S=0,69); lisans mezunu öğretmenlerin sayısı (N= 764), ortalamaları (X=3,39), standart sapmaları (S=1,52); yüksek lisans- doktora mezunu öğretmenlerin sayısı (N= 25), ortalamaları (X= 3,28), standart sapmaları (S=0,68) olmak üzere toplam 970 öğretmen bulunmaktadır ve ortalamaları toplamda (X=3,37), standart sapmaları (S=1,38)'dir. Gruplar arasında standart sapma değeri (S=3), gruplar arasındaki farkın p>0,892 düzeyinde anlamlı olmadığı bulunmuştur. Gruplar içinde standart sapma değeri (S=966), toplamda standart sapma değeri (S= 969) bulunmuştur. Ortalamalar arasındaki fark P>0,05 düzeyinde anlamlı değildir.

3.14. Öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kurumuna göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 23

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

İÇERİK			
	sayı	Ortalama	Standart sapma
lise	50	3,1720	,6719
ön lisans	131	3,2382	,7260
lisans	764	3,2677	,6876
yüksek lisans - doktora	25	3,1960	,6361
Toplam	970	3,2569	,6902

İÇERİK					
	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	,588	3	,196	,410	,746
Grup içi	461,051	966	,477		
Toplam	461,639	969			

Öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kurumlarına göre mesleki eğitim çalışmalarının içeriğine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları, standart sapmaları, F değerleri ve önemlilik düzeyleri Tablo 23'te verilmiştir. Buna göre lise mezunu 50 kişinin ortalaması 3,1720, standart sapması 0,6719, ön lisans mezunu 131 kişinin ortalaması 3,2382, standart sapması 0,7260, lisans mezunu 764 kişinin ortalaması 3,2677, yüksek lisans-doktora yapmış kişilerin ortalaması 3,1960, standart sapması 0,6361, toplam 970 kişinin ortalaması 3,2569, standart sapması 0,6902'dir. Gruplar arası F değeri 0,410 ve P=0,746 düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmediği görülmüştür.

- 3.15. Öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kurumuna göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 24

Öğretmenlerin En Son Mezun Oldukları Eğitim Kurumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

FAYDALI			
	sayı	Ortalama	Standart sapma
lise	50	3,2244	,6335
ön lisans	131	3,2010	,6976
lisans	764	3,1853	,6695
yüksek lisans - doktora	25	3,2133	,5260
Toplam	970	3,1901	,6674

FAYDALI					
	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	,106	3	3,520	,079	,971
Grup içi	431,563	966	,447		
Toplam	431,669	969			

Öğretmenlerin en son mezun oldukları eğitim kurumlarına göre mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları, standart sapmaları, F değerleri ve önemlilik düzeyleri Tablo 24’te verilmiştir. Buna göre lise mezunu 50 kişinin ortalamaları 3,2244, standart sapmaları 0,6335, ön lisans mezunu 131 kişinin ortalamaları 3,2010, standart sapmaları 0,6976, lisans mezunu 764 kişinin ortalamaları 3,1853, standart sapmaları 0,6695, yüksek lisans-doktora yapmış 25 kişinin ortalamaları 2,2133, standart sapmaları 0,5260 ve toplam 970 kişinin ortalamaları 3,1901, standart sapmaları 0,6674’tür. Sonuç olarak gruplar arası F değerinin 0,079 ve P= 0,971 düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmediği görülmüş olur.

- 3.16. Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerinin ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 25

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

Medeni dur.	sayı	ortalama	Std. sapma
evli	597	3,2894	,7563
bekar	373	3,0074	,8286

Ortalamaların eşitliği için t-testi

	t	Sd	P
Eğitim ver.	5,443	968	,000

Öğretmenlerin medeni durumlarına göre mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları, standart sapmaları, t değerleri ve önemlilik düzeyleri Tablo 25'te verilmiştir. Buna göre evli olan 597 kişinin ortalamalarının 3,2894, standart sapmalarının 0,7563, bekâr olan 373 kişinin ortalamalarının 3,0074, standart sapmalarının 0,8286 olduğu görülmüştür. Ortalamaların eşitliği için t-testi sonuçlarına göre t değeri 5,443, standart sapma 968 ve P=0,000 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

- 3.17. Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını zamanlaması süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 26

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

Medeni dur.	sayı	Ortalama
evli	597	3,2925
bekar	373	3,0895

Ortalamaların eşitliği için t-testi		
t	df	Sig. (2-tailed)
4,826	968	,000

Öğretmenlerin medeni durumlarına göre mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları, standart sapmaları, t değerleri ve önemlilik düzeyleri Tablo 26 da verilmiştir. Buna göre evli olan 597 kişinin ortalamaları 3,2925, bekâr olan 373 kişinin ortalamaları 3,0895'tir. Ortalamaların eşitliği için t testi sonuçlarına göre t değerlerinin 4,826, standart sapmalarının 968 ve $P= 0,000$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür.

3.18. Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını veriliş biçimine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 27

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

Medeni dur.	sayı	ortalama
evli	597	3,4932
bekar	373	3,1804

Ortalamaların eşitliği için t-testi

t	Sd	P
3,439	968	,001

Öğretmenlerin medeni durumlarına göre mesleki eğitim çalışmalarının verilmiş biçimlerine ait puan ortalamaları, standart sapmaları, t değerleri ve önemlilik düzeyleri Tablo 27’de verilmiştir. Buna göre evli olan 597 kişinin ortalaması 3,4932, bekâr olan 373 kişinin ortalaması 3,1804’tür. Ortalamaların eşitliği için t-testi sonuçlarına göre, öğretmenlerin medeni durumları ile mesleki eğitim çalışmalarının verilmiş biçimi arasındaki ilişkiye bakıldığında t değeri 3,439, standart sapma 968 ve $p=0,001$ düzeyinde anlamlı bir fark ifade etmektedir.

3.19. Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını içeriğine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 28

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

Medeni dur.	sayı	ortalama	Std. sapma
evli	597	3,3600	,6363
bekar	373	3,0920	,7402

Ortalamaların eşitliği için t-testi		
t	Sd	P
5,988	968	,000

Araştırmaya katılan bireylerin medeni durumlarına göre dağılımları Tablo 28’de verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan evli bireylerden 597 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının içeriğine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,36, standart sapmaları 0,63 tür. Araştırmaya katılan bekâr bireylerden 373 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının içeriğine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,09 ve standart sapmaları 0,7402’dir.

3.19. Öğretmenlerin medeni durumlarına göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 29

Öğretmenlerin Medeni Durumlarına Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları t Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

Medeni dur.	sayı	Ortalama	Standart sapma
evli	597	3,2905	,6582
bekar	373	3,0295	,6513

Ortalamalar arası fark için t-testi		
t	df	Sig. (2-tailed)
6,033	968	,000

Araştırmaya katılan bireylerin medeni durumlarına göre dağılımları Tablo 29'da verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan evli bireylerden 597 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,29 ve standart sapmaları 0,65 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan bekâr bireylerden 373 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,02 ve standart sapmaları 0,65 olarak bulunmuştur.

3.20. Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim birimlerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarını Yürüten Öğretim Görevlilerinin ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 30

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

Eğitim verenler			
	sayı	Ortalama	Standart sapma
köy	152	3,1003	,8021
kasaba-belde	286	3,0516	,8118
ilçe	374	3,2152	,7875
il	158	3,4114	,7304
Toplam	970	3,1809	,7964

Eğitim verenler					
	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	14,605	3	4,868	7,838	,000
Grup içi	600,017	966	,621		
Toplam	614,622	969			

Bağımlı değişken: Eğitim verenler

(I) görev yeri	(J)görev yeri	Ortalamalar Arası farkı (I-J)	Standart hata	P
köy	il	-,3111 *	8,95	,007
kasaba-belde	il	-,3598 *	7,81	,000
il	köy	,3111 *	8,95	,007
	kasaba-belde	,3598 *	7,81	,000

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Araştırmaya katılan bireylerin görev yaptıkları yerleşim birimlerine göre dağılımları Tablo 30'da verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerden köyde görev yapan 152 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,10 ve standart sapmaları 0,80'dir. Araştırmaya katılan bireylerden kasaba-belde de görev yapan 286 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,05 ve standart sapmaları 0,81 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan bireylerden ilçede görev yapan 374 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,21 ve standart sapmaları 0,78'dir. Araştırmaya katılan bireylerden ilde görev yapan 158 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,41 ve standart sapmaları 0,73 olup toplamda ise 970 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,18 ve standart sapmaları 0,79 olarak bulunmuştur.

3.22. Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim birimlerine göre Mesleki Eğitim çalışmalarının zamanlaması- süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 31

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Zamanlaması Süresi ve Verilen Yere İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

ZAMANLAMA			
	sayı	Ortalama	Standart sapma
köy	152	3,1669	,6919
kasaba-belde	286	3,1364	,6434
ilçe	374	3,3092	,6231
il	158	3,1772	,6283
Toplam	970	3,2144	,6446

ZAMANLAMA					
	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	5,661	3	1,887	4,591	,003
Grup içi	397,019	966	,411		
Toplam	402,679	969			

Bağımlı değişken: ZAMANLAMA

(I)GÖREV YERİ	(J) GÖREV YERİ	Ortalamalar arası fark (I-J)	Standart hata	P
kasaba-belde	ilçe	-,1728*	5,03	,008
ilçe	kasaba-belde	,1728*	5,03	,008

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Araştırmaya katılan bireylerin görev yaptıkları yerleşim birimlerine göre dağılımları Tablo 31’de verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerden köyde görev yapan 152 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının zamanlaması-süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,16 ve standart sapması

0,69 tur. Araştırmaya katılan bireylerden kasaba-belde de görev yapan 286 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının zamanlaması-süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,13 ve standart sapmaları 0,64 tür. Araştırmaya katılan bireylerden ilçede görev yapan 374 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının zamanlaması-süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,30 ve standart sapmaları 0,62'dir. Araştırmaya katılan bireylerden ilde görev yapan 158 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının zamanlaması-süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,17 ve standart sapmaları 0,62 olarak bulunmuştur. Toplamda ise 970 kişinin mesleki eğitim çalışmalarının zamanlaması-süresi ve verilen yere ilişkin görüşlerine ait puan ortalamaları 3,21 ve standart sapmaları 0,64 olarak bulunmuştur.

3.23. Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim birimlerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının veriliş biçimine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 32

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

Veriliş biçimi			
	sayı	Ortalama	Standart sapma
köy	152	3,3170	,7255
kasaba-belde	286	3,2425	,6507
ilçe	374	3,3877	,6236
il	158	3,6277	3,0921
Toplam	970	3,3729	1,3862

Veriliş biçimi					
	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	15,679	3	5,226	2,734	,043
Grup içi	1846,312	966	1,911		
Toplam	1861,991	969			

Bağımlı değişken: Veriliş biçimi

(I) Görev yeri	(J) Görev yeri	ortalamalar arası fark(I-J)	Standart hata	P
kasaba-belde	il	-,3852*	,14	,049
il	kasaba-belde	,3852*	,14	,049

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Veriliş Biçimine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri Tablo 32’de verilmiştir. Araştırmaya katılan bireylerden, köy de görev yapan 152 kişinin puan ortalaması 3,3170 standart sapması 0,7255, kasaba – belde de görev yapan 286 kişinin puan ortalaması 3,2425 standart sapması 0,6507, ilçe de görev yapan 374 kişinin puan ortalaması 3,3877 standart sapması 0,6236 ve il de görev yapan 158 kişinin puan ortalaması 3,6277 standart sapması 3,0921 olmak üzere toplam 970 kişinin puan ortalaması 3,3729 standart sapması 1,3862’dir.

3.24. Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim birimlerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriğine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 33

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

İçerik

	sayı	Ortalama	Standart sapma
köy	152	3,2336	,7218
kasaba-belde	286	3,1262	,7608
ilçe	374	3,3297	,6513
il	158	3,3437	,5736
Toplam	970	3,2569	,6902

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının İçeriğine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri Tablo 33'te verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan bireylerden, köy de görev yapan 152 kişinin puan ortalaması 3,2336 standart sapması 0,7218, kasaba – belde de görev yapan 286 kişinin puan ortalaması 3,1262 standart sapması 0,7608, ilçe de görev yapan 374 kişinin puan ortalaması 3,3297 standart sapması 0,6513 ve il de görev yapan 158 kişinin puan ortalaması 3,3437 standart sapması 0,5736 olmak üzere toplam 970 kişinin puan ortalaması 3,2569 standart sapması 0,6902'dir.

İÇERİK

	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	8,137	3	2,712	5,778	,001
Grup içi	453,501	966	,469		
Toplam	461,639	969			

Bağımlı değişken: İÇERİK

(I) Görev yeri	(J)Görev yeri	ortalamalar arası fark (I-J)	Standart hata	P
kasaba-belde	ilçe	-,2035*	5,38	,003
	il	-,2174*	6,79	,017
ilçe	kasaba-belde	,2035*	5,38	,003
il	kasaba-belde	,2174*	6,79	,017

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır

3.25. Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim birimlerine göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının faydalılık düzeyine ilişkin görüşlerine ait bulgular.

Tablo 34

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri

FAYDALI			
	sayı	Ortalama	standart sapma
köy	152	3,1352	,7496
kasaba-belde	286	3,0730	,6898
ilçe	374	3,2585	,6437
il	158	3,2932	,5578
Toplam	970	3,1901	,6674

Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimlerine Göre Mesleki Eğitim Çalışmalarının Faydalılık Düzeyine İlişkin Görüşlerine Ait Puan Ortalamaları

Standart Sapmaları F Değerleri ve Önemlilik Düzeyleri Tablo 34’te verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerden, köy de görev yapan 152 kişinin puan ortalaması 3,1352 standart sapması 0,7496, kasaba – belde de görev yapan 286 kişinin puan ortalaması 3,0730 standart sapması 0,6898, ilçe de görev yapan 374 kişinin puan ortalaması 3,2585 standart sapması 0,6437 ve il de görev yapan 158 kişinin puan ortalaması 3,2932 standart sapması 0,5578 olmak üzere toplam 970 kişinin puan ortalaması 3,1901 standart sapması 0,6674’tür.

FAYDALI					
	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	7,806	3	2,602	5,930	,001
Grup içi	423,863	966	,439		
Toplam	431,669	969			

Bağımlı değişken: FAYDALI

(I) Görev yeri	(J) Görev yeri	ortalamalar arsı fark (I-J)	Std. Error	Sig.
kasaba-belde	ilçe	-,1854*	5,20	,006
	il	-,2202*	6,56	,011
ilçe	kasaba-belde	,1854*	5,20	,006
il	kasaba-belde	,2202*	6,56	,011

* Ortalama farkı 0,05 düzeyinde anlamlıdır

BÖLÜM IV

SONUÇ VE TARTIŞMA

Mesleki Eğitim Çalışmalarında görevli eğitim elemanlarına ilişkin görüşler incelendiğinde öğretmen görüşlerine göre bu çalışmalarda uzman olmayan kişilerin görev aldığı, görev alan kişilerin niteliklerinin yetersiz olduğu, gerekli bilgi ve beceriye sahip olmadığı ve bu sürece ilişkin hazırlıksız oldukları bulunmuştur. Bunun nedeni;

1- Mesleki Eğitim Programında Görevli Öğretim Elemanlarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri Tablo 6'da verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, “Mesleki eğitim çalışmaları için uzmanı olmayan kişiler tarafından yürütülmektedir” ifadesine 105 (%10,8) kişi kesinlikle katılmıyorum, 143 (%14,7) kişi katılmıyorum, 148 (%15,3) kişi kararsızım, 521 (%53,7) kişi katılıyorum ve 53 (%5,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarında görev alan eğitim görevlilerinin nitelik bakımından yeterli olmadığını düşünüyorum” ifadesine 204 (%21,0) kişi kesinlikle katılmıyorum, 261 (%26,9) kişi katılmıyorum, 87 (%9,0) kişi kararsızım, 393 (%40,5) kişi katılıyorum ve 25 (%2,6) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarını yürüten kişiler gerekli bilgi ve donanıma sahip değildir” ifadesine 80 (%8,2) kişi kesinlikle katılmıyorum, 138 (%14,2) kişi katılmıyorum, 163 (%16,8) kişi kararsızım, 547 (%56,4) kişi katılıyorum ve 42 (%4,3) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarında görevli olan eğitim görevlileri hazırlık yapmamaktadırlar” İfadesine 68 (%7,0) kişi kesinlikle katılmıyorum, 153 (%15,8) kişi katılmıyorum, 171 (%17,6) kişi kararsızım, 546 (%56,3) kişi katılıyorum ve 32 (%3,1) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise 457 (%11,8) kişi kesinlikle katılmıyorum, 695 (%17,9) kişi katılmıyorum, 569 (%14,7) kişi kararsızım, 2007 (%51,7) kişi katılıyorum ve 152 (%3,9) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

“Mesleki eğitim çalışmaları için uzmanı olmayan kişiler tarafından yürütülmektedir” cevap veren bireylerin, ifadesine göre katılıyorum cevabını veren

521 kesinlikle katılıyorum cevabını veren 53 öğretmen vardır. Bu da bize gösteriyor ki; Mesleki Eğitim Çalışmaları için uzmanı olmayan kişiler tarafından yürütülmektedir. Demek oluyor ki Mesleki Eğitim Çalışmalarını için ehli olan kişileri bularak onlara teslim etmeliyiz.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarında görev alan eğitim görevlilerinin nitelik bakımından yeterli olmadığını düşünüyorum” ifadesine katılanların sayısı da hiçte küçümsenmeyecek kadar değil: %43,1’lik bir katılmışlık ve %9’luk bir kararsızlık. Sonuç olarak; göz bebeğimiz olan çocuklarımızın eğitimini veren öğretmenlerimizin eğitilmelerinde bu derece nitelik eksikliği görülen kişilere görev vermenin doğru olmadığını görmemek mümkün olmasa gerek.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarını yürüten kişiler gerekli bilgi ve donanıma sahip değildir” bu sorunun yanıtı da Mesleki Eğitim Çalışmalarına gerektiği kadar önem verilmediğinin tam bir göstergesidir. %60,7’lik bir öğretmen camiası bunu onaylarken böyle bir durumu görmezden gelmenin sonuçlarının; bir gün göz bebeğimiz olan çocuklarımızın eğitim eksiklikleri ve yanlışları olarak geri geleceğini unutmamalıyız.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarında görevli olan eğitim görevlileri hazırlık yapmamaktadırlar” İfadesine katılanların sayısı da (%59,6) bize Mesleki Eğitim Çalışmalarına görevli olarak katılan kişiler bu çalışmaları önemsemedikleri için veya başka sebeplerden dolayı bu çalışmalara hazırlıksız gelmektedir.

Eğitimin temel sorunlarının en önemlilerinden birisi olan öğretmenlerimizin hizmet içinde eğitiminin bir parçası olan “Mesleki Eğitim Çalışmalarına” gereken önem verilmemektedir. Bu iş için görevlendirilen eğitim görevlilerinin için uzmanı olmadıkları, nitelik bakımından yetersiz oldukları, gerekli bilgi ve donanıma sahip olmadıkları, hazırlık yapmadıkları öğretmen görüşleriyle kesin bir sonuca bağlanmıştır.

Mesleki Eğitim Çalışmalarının Zamanlama, Süre Verilen Yere İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri Tablo 7’de verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, “Mesleki eğitim çalışmalarına ayrılan süre yeterli değildir” ifadesine 116 (%12,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,172 (%17,7) kişi

katılmıyorum, 181 (%18,7) kişi kararsızım, 465 (%47,9) kişi katılıyorum ve 36 (%3,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları zaman açısından uygun değildir” ifadesine 112 (%11,5) kişi kesinlikle katılmıyorum,169 (%17,4) kişi katılmıyorum, 163 (%16,8) kişi kararsızım, 493 (%50,8) kişi katılıyorum ve 34 (%3,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları okul dışında yapılırsa daha iyi olur” ifadesine 119 (%12,3) kişi kesinlikle katılmıyorum,161 (%16,6) kişi katılmıyorum, 165 (%17,0) kişi kararsızım, 562 (%57,9) kişi katılıyorum ve 21 (%2,2) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının tarihleri yeniden düzenlenmelidir” ifadesine 77 (%7,9) kişi kesinlikle katılmıyorum,139 (%14,3) kişi katılmıyorum, 165 (%17,0) kişi kararsızım, 562 (%57,9) kişi katılıyorum ve 27 (%2,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Kısa sürede çok şey yapılmaya çalışılıyor” ifadesine 52 (%5,4) kişi kesinlikle katılmıyorum,217 (%22,4) kişi katılmıyorum, 194 (%20,0) kişi kararsızım, 486 (%50,1) kişi katılıyorum ve 21 (%2,2) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Yetiştirilemeyeceği anlaşılınca geçirtiliyor” ifadesine 48 (%4,9) kişi kesinlikle katılmıyorum,197 (%20,3) kişi katılmıyorum, 227 (%23,4) kişi kararsızım, 472 (%48,7) kişi katılıyorum ve 26 (%2,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları formalite bir çalışmadır ” ifadesine 105 (%10,8) kişi kesinlikle katılmıyorum,166 (%17,1) kişi katılmıyorum, 146 (%15,1) kişi kararsızım, 519 (%53,5) kişi katılıyorum ve 34 (%3,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarına ayrılan süre çok uzundur” ifadesine 105 (%10,8) kişi kesinlikle katılmıyorum,160 (%16,5) kişi katılmıyorum, 168 (%17,3) kişi kararsızım, 490 (%50,5) kişi katılıyorum ve 47 (%4,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise 734 (%9,5) kişi kesinlikle katılmıyorum, 1361 (%17,8) kişi katılmıyorum, 1400 (%18,0) kişi kararsızım, 3978 (%51,3) kişi katılıyorum ve 268 (%3,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Mesleki Eğitim Çalışmalarının Zamanlama, Süre Verilen Yere İlişkin Öğretmen Görüşleri ele alındığında da: Mesleki Eğitim Çalışmalarına ayrılan sürenin yetersiz olduğu, bu çalışmalar sırasında kısa sürede çok şey yapılmaya çalışıldığı, yetiştirilemeyeceği anlaşılınca geçirildiği görüşleri ağır basıyor.

Ayrıca Mesleki Eğitim Çalışmalarının yapıldığı tarihlerin uygun olmadığı sonucuna da varılıyor. Bu çalışmalarını okul ortamı dışında yapalım diye düşünenlerde %55’lik bir çoğunluğu oluşturuyor. Bu da demek oluyor ki; öğretmenlerimiz bir eğitim-öğretim yılı boyunca içinde oldukları okullarının dışına çıkarak değişik yer ve zamanlarda formalite olmayan, mesleki gelişimlerini sağlayıcı faaliyetler yapmak istiyorlar.

Mesleki Eğitim Programının Veriliş Biçimine İlişkin Öğretmen Görüşleri Frekans ve Yüzdeleri Tablo 8’de verilmiştir. Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, “Yöneticilerin mesleki eğitim çalışmaları düzenlerken keyfi davrandıklarını düşünüyorum” ifadesine 83 (%8,6) kişi kesinlikle katılmıyorum,185 (%19,1) kişi katılmıyorum, 145 (%14,9) kişi kararsızım, 526 (%54,2) kişi katılıyorum ve 31 (%3,2) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarında uygulama yeterince ağırlık verilmiyor” ifadesine 92 (%9,5) kişi kesinlikle katılmıyorum,149 (%15,4) kişi katılmıyorum, 152 (%15,7) kişi kararsızım, 545 (%56,2) kişi katılıyorum ve 32 (%3,3) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarına katılan öğretmenler daha çok dinleyici konumdadır” ifadesine 75 (%7,7) kişi kesinlikle katılmıyorum,175 (%18,0) kişi katılmıyorum, 136 (%14,0) kişi kararsızım, 551 (%56,8) kişi katılıyorum ve 33 (%3,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının göstermelik yapıldığını düşünüyorum” ifadesine 63 (%6,5) kişi kesinlikle katılmıyorum,164 (%16,9) kişi katılmıyorum, 167 (%17,2) kişi kararsızım, 535 (%55,2) kişi katılıyorum ve 41 (%4,2) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları öğretmenlerin deneyimlerini paylaşması için son derece önemlidir.” ifadesine 67 (%6,9) kişi kesinlikle katılmıyorum,147 (%15,2) kişi katılmıyorum, 166 (%17,1) kişi kararsızım, 551 (% 56,8) kişi katılıyorum ve 39 (% 4,0) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları dökümanlaştırılırsa saha işlevsel olacağını düşünüyorum” ifadesine 90 (%9,3) kişi kesinlikle katılmıyorum,121 (%12,5) kişi katılmıyorum, 165 (%17,0) kişi kararsızım, 565 (%58,2) kişi katılıyorum ve 29 (%3,0) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Öğretmenlik mesleği ile ilgili yeni anlayış uygulamalı olarak verilmiyor.” ifadesine 103 (%10,6) kişi kesinlikle katılmıyorum,125 (%12,9) kişi katılmıyorum,

143 (%14,7) kişi kararsızım, 551 (%56,8) kişi katılıyorum ve 48 (%4,9) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Okul ve kurum yöneticilerine ayrı zamanlarda mesleki eğitim çalışmaları yapılmalıdır” ifadesine 61 (%6,3) kişi kesinlikle katılmıyorum,140 (%14,4) kişi katılmıyorum, 147 (%15,0) kişi kararsızım, 569 (%58,7) kişi katılıyorum ve 53 (%5,5) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları formalite bir çalışmadır.” ifadesine 91 (%9,4) kişi kesinlikle katılmıyorum,168 (%17,3) kişi katılmıyorum, 154 (%15,9) kişi kararsızım, 512 (%52,8) kişi katılıyorum ve 45 (%4,6) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları katılımcıların görev kідeme göre düzenlenmelidir.” ifadesine 64 (%6,6) kişi kesinlikle katılmıyorum,124 (%12,8) kişi katılmıyorum, 146 (%15,1) kişi kararsızım, 599 (%61,8) kişi katılıyorum ve 37 (%3,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmaları oryantasyon içinde verilmelidir.” ifadesine 0 (%0,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,136 (%15,3) kişi katılmıyorum, 178 (%20,0) kişi kararsızım, 542 (%61,0) kişi katılıyorum ve 33 (%3,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise, 789 (%7,5) kişi kesinlikle katılmıyorum,1634 (%15,4) kişi katılmıyorum, 1699 (%16,0) kişi kararsızım, 6046 (%57,1) kişi katılıyorum ve 421 (%4,0) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir.

Yöneticilerin Mesleki Eğitim Çalışmaları düzenlerken keyfi davrandıklarını düşünen, bu çalışmalarında uygulama yeterince ağırlık verilmediğine inanan, katılan öğretmenlerin daha çok dinleyici konumunda olduğunu ve göstermelik yapıldığını, öğretmenlerin deneyimlerini paylaşmadıklarını, yapılan seminer çalışmalarının dokümanlaştırılmadığını, öğretmenlik mesleği ile ilgili yeni anlayış uygulamalı olarak ve oryantasyon anlayışı içinde verilmediğini, düşünen öğretmenlerin yüzdesi ise ortalama %55–60 civarındadır. Ayrıca bu çalışmalar hazırlanırken yöneticilere de ayrı bir program yapılması gerektiği ve hatta çalışma sürelerinin de göz önünde bulundurulmasının da uygun olacağı görüşleri de vurgulanmıştır.

Buna göre Araştırmaya katılan bireylerin, “ Öğretmenler Mesleki Eğitim Çalışmalarının yönetmeliği hakkında yeterli bilgiye sahip değiller” ifadesine 87 (%9,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,156 (%16,1) kişi katılmıyorum, 122 (%12,6) kişi kararsızım, 486 (%50,1) kişi katılıyorum ve 30 (%3,1) kişi kesinlikle

katılıyorum cevabı vermiştir. Demek ki öğretmenler mevzuat hakkındaki eksikliklerini kabul ediyorlar.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarında işlenen konular öğretmen tarafından belirlenmelidir” ifadesine 186 (%19,2) kişi kesinlikle katılmıyorum, 265 (%27,3) kişi katılmıyorum, 97 (%10,0) kişi kararsızım, 400 (%41,2) kişi katılıyorum ve 22 (%2,3) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Yönetmeliği hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları halde bu çalışmalarda işleniş şeklini beğenmiyorlar. Çünkü bu çalışmaların işlevsel olmadığını düşünüyorlar.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarının her türlü yenilikten haberdar edilecek şekilde düzenlenmelidir” ifadesine 74 (%7,6) kişi kesinlikle katılmıyorum, 171 (%17,6) kişi katılmıyorum, 147 (%15,2) kişi kararsızım, 536 (%55,3) kişi katılıyorum ve 42 (%4,3) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Mesleki Eğitim Çalışmaları düzenlenirken öğretmenlerin çağa ayak uydurabilmeleri için gerekli bilgiler tespit edilip verilmiyor. Öğretmenler mevzuattaki yeniliklerden, yeni öğretim metotlarından, gelişen ve değişen eğitim teknolojilerinden haberdar edilmiyor.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriği güncel hale getirilmelidir.” ifadesine 80 (%8,2) kişi kesinlikle katılmıyorum, 124 (%12,8) kişi katılmıyorum, 142 (%14,6) kişi kararsızım, 587 (%60,5) kişi katılıyorum ve 37 (%3,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Öğretmenler yıllardır devam eden geleneksel hale gelmiş Mesleki Eğitim Çalışmaları konularının artık günümüz koşullarına uyarlanması gerektiği ve böylece öğretmenlerin yeni oluşan veya oluşabilecek olan ihtiyaçlarına cevap verebileceğini düşünüyorlar.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarının her dönem farklı konuların araştırılması gerekir” ifadesine 55 (%5,7) kişi kesinlikle katılmıyorum, 146 (%15,1) kişi katılmıyorum, 164 (%16,9) kişi kararsızım, 565 (%58,2) kişi katılıyorum ve 40 (%4,1) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Mesleki Eğitim Çalışmaları içerisinde verilen seminer konularının her yıl aynı öğretmenler tarafından alınıp kopyalanarak geri verilmesinin hiçbir faydasının olmadığı konusunda da öğretmenler hem fikir olmuş durumdadır.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarında öğretim teknolojileri konusunda yeterince bilgi verilmiyor.” ifadesine 81 (%8,4) kişi kesinlikle katılmıyorum,151 (%15,6) kişi katılmıyorum, 168 (%17,3) kişi kararsızım, 537 (%55,4) kişi katılıyorum ve 33 (%3,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Öğretmenlerimizin çoğu yeni çıkan eğitim teknolojisi ürünleri kullanamıyor veya bu konuda onlara bilgi verebilecek kimseleri bulamıyor. Böylece okullarımıza gelen örneğin bir tepegöz aleti kullanılmadan teknolojinin gerisinde kalıyor ve bir daha kullanılmamak üzere hiç çıkartılmadığı kutusu içerisinde kıymetli bir şekilde bir rafa kaldırılıyor. İlerde bir eğitim teknolojileri müzesi açarsak belki de okullarımızda orijinal birçok eğitim araç ve gereci bulabiliriz.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarının içeriği ülkemiz eğitim sorunlarını içermiyor.” ifadesine 88 (%9,1) kişi kesinlikle katılmıyorum,127 (%13,1) kişi katılmıyorum, 159 (%16,4) kişi kararsızım, 544 (%56,1) kişi katılıyorum ve 52 (%5,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Bu çalışmalar sırasında ülkemizin eğitim sorunları tespit edilerek onların üzerine gitmek yerine rutin sorunlar ve rutin cevaplar tekrar tekrar konuşuluyor.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarında konular bir kurul tarafından belirlenmelidir.” ifadesine 107 (%11,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,141 (%14,5) kişi katılmıyorum, 137 (%14,1) kişi kararsızım, 538 (%56,5) kişi katılıyorum ve 37 (%3,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Artık öğretmenlerimiz bir tek şeyin farkına varmış bu çalışmaların konuları işlevini yitirmiş artık bir şekilde değiştirilmesi gerekiyor ister bir kişi tarafından isterse bir kurul tarafından belirlensin ama gereksinimlere cevap verebilsin yeter ki.

“Mesleki Eğitim Çalışmaları öğretmenlerin daha çok mesleki kimliklerine yöneliktir.” ifadesine 0 (%0,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,124 (%14,0) kişi katılmıyorum, 160 (%18,1) kişi kararsızım, 564 (%63,8) kişi katılıyorum ve 36 (%4,1) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise, 890 (%9,3) kişi kesinlikle katılmıyorum,1602 (%16,7) kişi katılmıyorum, 1477 (%15,4) kişi kararsızım, 5283 (%55,0) kişi katılıyorum ve 362 (%3,8) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Mesleki eğitim çalışmaları sadece öğretmenlerimizin mesleki

kimliğine yönelik olmamalı bunun yanı sıra öğretmenlerimizi sosyal ve kültürel yönden de doyuma ulaştırabilmeli ve tanışma ve kaynaşmalara sebep olmalıdır.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarında anlatılanların meslek için gerekli olmadığını düşünüyorum” ifadesine 132 (%13,6) kişi kesinlikle katılmıyorum, 197 (%20,3) kişi katılmıyorum, 122 (%12,6) kişi kararsızım, 486 (%50,1) kişi katılıyorum ve 33 (%3,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Artık öğretmenler bütün bu olumsuz düşüncelerini üst üste koyarak Mesleki Eğitim Çalışmalarının böyle devam edecekse hiç düzenlenmemesinin daha iyi olacağı kanaatindedir.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarına ortaöğretim kurumlarında çalışan öğretmenlerde katılmalıdır” ifadesine 85 (%8,8) kişi kesinlikle katılmıyorum, 181 (%18,7) kişi katılmıyorum, 159 (%16,4) kişi kararsızım, 493 (%50,8) kişi katılıyorum ve 52(%5,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Bu çalışmaların orta öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlere uygulanmaması orta öğretim öğretmenlerinin bir kaybıdır diyebiliriz katılmaları halinde onların da mesleki hayatlarına ufakta olsa bir katkısı olur.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarının gerekli olduğuna inanıyorum” ifadesine 218 (%22,5) kişi kesinlikle katılmıyorum, 251 (%25,9) kişi katılmıyorum, 69 (%7,1) kişi kararsızım, 407 (%42,0) kişi katılıyorum ve 25 (%2,6) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Buradan söyle bir sonuç çıkarabiliriz; Mesleki Eğitim Çalışmalarının gerekli ama yeterli ve kaliteli değil ve bu çalışmalara gereken önem ve değer verilmiyor.

“Mesleki eğitim çalışmalarına katılan öğretmenlerin yaptıklarından diğer öğretmenlerin haberi olmuyor” ifadesine 66 (%6,8) kişi kesinlikle katılmıyorum, 142 (%14,6) kişi katılmıyorum, 188 (%19,4) kişi kararsızım, 536 (%55,3) kişi katılıyorum ve 38 (%3,9) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Ülke genelinde de bu çalışmalar okul bazında yapıldığı için diğer okulların hiç birinin birbirinden haberi olmuyor ve karşılıklı fikir alışverişinde bulunamıyorlar.

“Mesleki eğitim çalışmalarına velilerde katılmalıdır.” ifadesine 73 (%7,5) kişi kesinlikle katılmıyorum, 274 (%28,2) kişi katılmıyorum, 161 (%16,6) kişi kararsızım, 434 (% 44,7) kişi katılıyorum ve 28 (% 2,9) kişi kesinlikle katılıyorum

cevabı vermiştir. Bazı mevzuat değişikliklerinden velilerin de haberi olması gerekirken veliler bunları bir türlü duymuyorlar buda öğretmenler ve idareciler açısından zaman kaybı oluşmasına sebep oluyor. Velilerin de katılabileceği bilgi verici bazı çalışmalarda yapılabilir.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarına katılım gönüllülüğe göre yapılmalıdır.” ifadesine 71 (%7,3) kişi kesinlikle katılmıyorum,207 (%21,3) kişi katılmıyorum, 230 (%23,7) kişi kararsızım, 429 (%44,2) kişi katılıyorum ve 33 (%3,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Bu soruya genellikle Mesleki Eğitim Çalışmalarını gereksiz bir iş ve zaman kaybı olarak gören ve kendisini yeniliklerden soyutlayan her şeyi bildiğini savunup ta, hiçbir şey bilmediğinin farkına varamayan hayatta ki değişimi ve gelişimi hissedememiş olan öğretmenlerin “katılıyorum” diye işaretlediğini düşünmek doğru olur düşüncesindeyim. Çünkü günlük binlerce bilginin değiştiği çağımızda çağın gerisinde kalmamanın tek yolu kişinin kendisini geliştirme ve yenilemesiyle olur. Mesleki gelişimin tek yolu da meslek içi eğitimidir.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarında ilköğretim müfettişlerine görev verilmemelidir.” ifadesine 48 (%4,9) kişi kesinlikle katılmıyorum,108 (%11,1) kişi katılmıyorum, 109 (%11,2) kişi kararsızım, 475 (%49,0) kişi katılıyorum ve 230 (%23,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Öğretmenlerin teftiş denetim ve soruşturmasından sorumlu olan ilköğretim müfettişlerine bu çalışmalarda eğitim görevliliği verilmesi doğru olmasa gerek.

“Mesleki Eğitim Çalışmalarının sonuçlarının eğitim öğretim sürecine bir katkısı yoktur.” ifadesine 80 (%8,2) kişi kesinlikle katılmıyorum,150 (%15,5) kişi katılmıyorum, 176 (%18,1) kişi kararsızım, 521 (%53,7) kişi katılıyorum ve 43 (%4,4) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. “Mesleki eğitim çalışmalarının sıkıcı olduğunu düşünüyorum.” ifadesine 0 (%0,0) kişi kesinlikle katılmıyorum,156 (%17,5) kişi katılmıyorum, 164 (%18,4) kişi kararsızım, 528 (%59,1) kişi katılıyorum ve 45 (%5,0) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Toplamda ise, 968 (%10,1) kişi kesinlikle katılmıyorum,1870 (%19,4) kişi katılmıyorum, 1479 (%15,4) kişi kararsızım, 4754 (%49,4) kişi katılıyorum ve 552 (%5,7) kişi kesinlikle katılıyorum cevabı vermiştir. Böylesine çok eleştirilen bu çalışmaların

öğretmenin mesleki gelişimine de katkısının az olması düşünülebilir. Ama burada kasıt bu çalışmaların yapılmaması değil düzenli ve işlevsel hale getirilmesidir. Eğer biz bu çalışmaları daha dikkat çekici ve daha faydalı bir hale getiremezsek tabii ki de sıkıcı ve öğretmenlerin zoraki katıldıkları hiçbir işlevi olmayan bir durumdan kurtaramayız.

KAYNAKÇA

AKIDİL, Davut Vd. (1952) **Plan ve Materyal**, Türkiye Basımevi, İstanbul,

AKYÜZ, Yahya (1999) “17. Yüzyıldan Günümüze Türk Eğitiminde Başlıca Düzenleme ve Geliştirme Çabaları (Genel Özellikler ve Doğrultular,)” Milli Eğitim Dergisi, 144 (Ekim-Kasım-Aralık)’den Koçi Bey Risalesi, Konstantiniyye, 1303.

AKYÜZ, Yahya (2004) **Türk Eğitim Tarihi**, Ankara: Pegem Yayıncılık,

ALICIGÜZEL, İzzettin (1999) **Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim**, İstanbul: Sistem Yayıncılık, 2. Baskı

ATASOY, Ali (2004) “Öğretmen Eğitiminde Nitelik ve Pedagojik Formasyon”, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, 51 (Mayıs),

ATAÜNAL, Aydoğan (2003) **Niçin ve Nasıl Bir Öğretmen**, Ankara: Milli Eğitim Vakfı Yayınları. 4.Baskı

AYAOKUR, Haşim (1998) ”16. Millî Eğitim Şûrasına Doğru”, Çağdaş Eğitim Dergisi, Sayı:247, (Ekim), s. 11–13.

AYDIN, Rafet (1999) **Türk Basınında Öğretmen Sorunları**, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara: Ankara Üniversitesi.

AYTAÇ, Tufan (2000) “Hizmet İçi Eğitim Kavramı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar” Milli Eğitim, 147, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/147/aytac.htm> (Erişim tarihi: 25.02.2006).

BAĞCI, Necati ve ŞİMŞEK, Selma (2000)“Milli Eğitim Personeline Yönelik Hizmetiçi Eğitim Faaliyetlerine Genel Bir Bakış,” Milli Eğitim Dergisi, 146 (Nisan-Mayıs-Haziran), 9–12.

BAŞARAN, İbrahim Ethem (1994) **Türkiye Eğitim Sistemi**. Ankara: Yargıcı Matbaası, S. 92–93–109–110.

BEDÜK, A. E. (1997) “Okullar da Hizmet İçi Eğitim Plânlaması Yapabilmeli ve Uygulanmalıdır”, Millî Eğitim, 133, s. 7–8.

BIÇAK, Hasan (1997) Türkiye’de Öğretmenlik Mesleğinin Gelişim Süreci ve Konumu (Sakarya İl Örneği), (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sakarya: Sakarya Üniversitesi.

BİNBAŞIOĞLU, Cavit (1988) **Eğitime Giriş**, Ankara: Binbaşoğlu Yayınevi, s. 169

BİNBAŞIOĞLU, Cavit (1994) **Genel Öğretim Bilgisi**. Ankara: Kadioğlu Matbaası. 7.Baskı

BÜYÜKKARAGÖZ, S. ve ÇİVİ, Cuma (1999) **Genel Öğretim Metotları**. İstanbul: Öz Eğitim Yayıncılık, 9. Baskı

BÜYÜKKARAGÖZ, Savaş-ÇİVİ, Cuma (1996) **Genel Öğretim Metotları**, İstanbul: Öz Eğitim Yayınları,

ÇELİK, Vehbi (1999) **Eğitimsel Liderlik**, Ankara: Pegem Yayınları,

ÇELİKKAYA, Hasan (1998) **Eğitim Sosyolojisi**. İstanbul: Alfa Basın. 2.Baskı

DEVLET MEMURLARI KANUNU, Kanun No: 657, Kabul tarihi: 14.07.1965. madde: 214–215–216.

DUMAN, Tayip (2006) Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme ve Sorunları, Eğitime Bakış Dergisi, 5 (Ocak-Şubat-Mart 2006), s. 21–22.

DUMAN, Tayip (2002) “Öğretmenlik Mesleği” Bilim ve Akim Aydınlığında Eğitim Dergisi, 33,34

EĞİTİM-Bir-Sen (2004) “Öğretmen Sorunları”. www.hurriyet.com.tr, (23 Kasım 2004’te indirildi).

EĞİTİM-Sen (2004) “Öğretmenlerin Yıllık Gelirleri”, www.milliyet.com.tr, (24 Kasım 2004’te indirildi).

ERCAN, Ahmet Rahmi (1999) **Öğrenmeyi Etkinleştirdi, Başarıyı Yükselten Öğretmen Davranışları**. Ankara: 2.Baskı

ERDEN, Münire (1998) **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. İstanbul: Alkım Yayıncılık

GÜVEN, İsmail “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim ve Yeterlilikleri”, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, 60 (Şubat 2005),

GÜVEN, İsmail (2005) “Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Mesleki Gelişim ve Yeterlilikleri”, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, 60 (Şubat)’tan Guskey, T. R. (2002). Professional Development and Teacher Change. Teachers and Teaching: Theory and Practice, 8 (3–4), 381–391.

GÜVEN, İsmail a.g.e.

KANLI, U. ve YAĞBASAN, R. (2002) “2000 Yılında Ankara’da Fizik Öğretmenleri İçin Düzenlenen Hizmetiçi Eğitim Yaz Kursunun Etkinliği”, Milli Eğitim Dergisi, 153–154 (Kış-Bahar)

KARAKÖSE, Turgut (2005) “Öğretmen Gereksinimleri ve Motivasyon”, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, 69 (Kasım),

KOÇER, Hasan Ali (1991) **Türkiye’de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi (1773–1923)**, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi,

ÖZTUNA, Yılmaz (1983) **Büyük Türkiye Tarihi**, cilt: 10, Ötüken Yayınları, İstanbul, s. 308–315’den Kitâbü’t-Tarih-i Kühü’l-Ahbâr, C.1 (Haz. Ahmet Uğur, Ahmet Gül, Mustafa Çuhadar, İbrahim Hakkı Çuhadar), Kayseri: 1997, Erciyes Ü. Yay.

ÖZYURT, Selahattin (1998) **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Adapazarı: Değişim Yayınları. 1. Baskı

RAUTH, M. and BOWERS, G. R. (1986). **Reactions to induction articles**. **Journal of Teacher Education**, 37–38–41.

SABAN, Ahmet (2000) “Hizmetiçi Eğitimde Yeni Yaklaşımlar,” Milli Eğitim Dergisi, 145 (Ocak-Şubat-Mart), s. 25–27.

SARPKAYA, Ruhi (2004) **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları. 1.Baskı

SEFEROĞLU, S. S. (2004) “Öğretmen Yeterlikleri ve Mesleki Gelişim”, Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim, sayı: 58.’den OECD (1998). Staying Ahead: In-service Training and Teacher Professional Development. Paris: Organisation for Economic Co-operation and Development.

SEFEROĞLU, S. S. (2001) “Sınıf Öğretmenlerinin Kendi Meslekî Gelişimleriyle İlgili Görüşleri, Beklentileri ve Önerileri”, Millî Eğitim Dergisi, 149(Ocak-Şubat-Mart), s. 12–18.

SEFEROĞLU, S. S. (2003) Öğretmenlerin hizmet içi eğitiminde yeni yaklaşımlar, Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu, Eğitimde Yansımalar: VII, s. 149–167.

SEFEROĞLU, S. S. (2004) “Öğretmen Adaylarının Öğretmen Yeterlilikleri Açısından Kendilerini Değerlendirmeleri”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 26 s. 131–140.

SEFEROĞLU, S. S. (2001a) Elementary school teachers perceptions of professional development (Sınıf Öğretmenlerinin Meslekî Gelişimle İlgili Algıları), Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 20, s. 117–125

SEFEROĞLU, S.S. (1999) Hizmet İçinde Meslekî Gelişim ve Uzaktan Eğitim Teknolojilerinin Kullanılması, Birinci Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Kara Kuvvetleri, Eğitim ve Doktrin Komutanlığı, Balgat-Ankara: Sayı: 1, s. 103–111.

ŞİŞMAN, Mehmet (2003) **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Ankara: Pegem Yayıncılık. 6. Baskı

TAYMAZ, A.H., SUNAY Y.ve AYTAÇ T., (1997) “Hizmet İçi Eğitimde Koordinasyon Sağlanması Toplantısı”, Millî Eğitim(Eğitim-Kültür-Sanat), Sayı:133, (Ocak-Şubat-Mart), s. 13.

TEKİŐIK, Hüseyin Hüsünü (1998) “Hizmetiçi Eğitim”, Çağdaş Eğitim Dergisi, 249 (Aralık) s. 1–5.

TEZCAN, Mahmut (1980) **Eğitim Sosyolojisine Giriş**. Ankara: A.Ü.E.F Yayınları.

TOZLU, Necmettin (1989) **İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu’nun Eğitim Sistemi Üzerine Bir Araştırma**, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, İstanbul

TURAN, Selahattin (2006) Eğitim ve Öğretmen Yetiştirmede Yeni Eğilimler, Eğitime Bakış Dergisi, 5 (Ocak-Şubat-Mart), s. 11

TÜRÖ, Ercan (2002) **Türk Eğitim Sistemi ve Yönetimi**. Ankara: Nobel Yayıncılık, 1.Baskı

TÜÖKAN, Macit (1999) Ortaöğretim öğretmenlerinin Beklenti ve Sorunları, (Yayımlanmamıő Doktora Tezi), İzmir: Dokuz Eylöl Üniversitesi.

TÜRÖ-Eğitim-Sen (2004) “Göreve Yeni Başlayan Öğretmenlerin Yıllık Kazancı”. www.hurriyet.com.tr, (23 Kasım 2004’te indirildi).

TÜRÖ-Eğitim-Sen (2004) “Öğretmenler Mesleklerini Sevmiyor”, www.hurriyet.com.tr, (23 Kasım 2004’te indirildi).

ÜNÖL, S. ve S. ADA (1999) **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. İstanbul: Marmara Üniversitesi Yayınları, 13

ÜÖTÖNER, Ő.I, ERSOY Y ve SANCAR M. “ Fen ve Fizik Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitimi ve Sempozyumlardan Beklentileri”, HÜ Eğitim Fak. Dergisi, s.311–316

YÖLİN Halil İbrahim, “Hizmetiçi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi”, Milli Eğitim Dergisi, 150 (Mart-Nisan-Mayıs 2001), s. 150